

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2014–2020

**Místní akční skupina Vincenze Priessnitze pro
Jesenicko, o.p.s.**

Aktivity pro tvorbu SCLLD jsou finančně podpořeny z Operačního programu technická pomoc (OPTP). Projekt s názvem „Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Vincenze Priessnitz pro Jesenicko, o.p.s.“, reg. číslo CZ.1.08/3.2.00/14.00337.

Zpracovatelský tým:

Ing. Martina Fafílková

Bc. Vendula Poláchová

Bc. Zdeněk Hořava

Bc. Kateřina Krátká

RNDr. Pavel Ptáček, Ph.D.

Mgr. Pavel Roubínek

Mgr. Petr Kladivo, Ph.D.

Obsah

1.	Základní charakteristika MAS	4
2.	Popis zapojení veřejnosti a členů místního partnerství.....	10
3.	Popis způsobu vyhodnocení.....	11
4.	Základní charakteristika území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko	13
4.3.1.	Fauna	18
4.3.2.	Flóra	18
5.	Obyvatelstvo	21
5.1.1.	Vývoj počtu obyvatel.....	21
5.1.2.	Pohyb obyvatelstva.....	23
5.1.3.	Stárnutí populace.....	24
6.	Veřejná infrastruktura	32
7.	Občanská vybavenost	35
8.	Životní prostředí.....	47
9.	Cestovní ruch, turistická infrastruktura.....	64
10.	Podnikání a zaměstnanost	66
11.	Vyhodnocení rozvoje potenciálu území.....	71
12.	Analýza rozvojových potřeb území MAS.....	73

ÚVOD

Integrovaná strategie rozvoje území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko má za cíl identifikovat rozvojové bariéry a potenciál budoucího rozvoje daného území MAS, vytyčit cíle a nalézt způsoby jejich dosažení udržitelným způsobem.

Zpracování ISRÚ MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, o.p.s. vychází z metodického dokumentu „Manuál tvorby Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2014-2020“. Tento dokument definuje následující klíčové principy pro zpracování Integrované strategie území:

- Princip spolupráce „zdola – nahoru“ - aktivní zapojení širokého okruhu aktérů, zainteresovaných stran, reprezentantů různých zájmových skupin a sektorů
- Princip partnerství - hledání nových možností partnerství
- Inovační přístup – hledání nových řešení problémů venkovských regionů, mezinárodní a národní spolupráce, vytváření sítí a výměna zkušeností
- Princip integrovaných a víceodvětvových strategií – zaměření na vyšší počet tematických oblastí, včetně integrace jejich vazeb
- Princip intervencí vycházejících z místních potřeb a potenciálu
- Princip propojení záměrů (priorit, požadavků) a zdrojů
- Princip provázanosti strategických a koncepčních dokumentů – soulad s relevantními strategiemi rozvoje území, včetně Strategie Evropa 2020, Dohody o partnerství a operačních programů
- Řešení konkrétních významných problémů, rozvojového potenciálu, inovací se zohledněním integrovaného dlouhodobého rozvoje území působnosti MAS v širokém spektru potřeb společnosti i prostředí.¹

Integrovaná strategie rozvoje území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko byla zpracována v období od ledna 2014 až nyní, pracovníky MAS a externími konzultanty.

Z formálního hlediska je Integrovaná strategie rozvoje území MAS rozdělena na tři základní části – analytickou, návrhovou a implementační (tzv. programové rámce). Cílem analytické části ISRÚ je zjistit a zhodnotit dosavadní stav a vývoj v oblastech demografické struktury, obyvatelstva, veřejné infrastruktury, občanské vybavenosti, životního prostředí, cestovního ruchu, turistické infrastruktury, podnikání a zaměstnanosti a také vyhodnocení rozvojového potenciálu území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko.

Integrovaná strategie rozvoje území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, o.p.s. byla zpracována formou komunitně vedeného místního rozvoje, je tedy výsledkem partnerské spolupráce veřejného, soukromého, neziskového sektoru a požadavků místních obyvatel. Cílem této Integrované strategie rozvoje území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, o.p.s. je přispět ke kvalitě života obyvatel a současně také návštěvníkům regionu a poskytnout udržitelnou rozvoj území.

¹ Manuál tvorby Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2014–2020, MMR, 2014

1. Základní charakteristika MAS

1.1. Základní identifikace MAS

Název:	MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, o.p.s.
Právní forma:	Obecně prospěšná společnost
IČ:	29 45 78 91
Sídlo společnosti:	Lipová-lázně 396, 790 61 Lipová-lázně
Telefon:	+420 739 717 296
web:	www.masjesenicko.cz ,
Email:	info@masjesenicko.cz
Číslo účtu:	257017860 / 0300

MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, o.p.s. je neziskovou organizací, která vznikla 12. prosince 2012 jako společenství občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy. Iniciátorem založení společnosti bylo Sdružení měst a obcí Jesenicka, díky jehož partnerství s Okresní hospodářskou komorou Jeseník a společností Priessnitzovy léčebné lázně a.s.

MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, o.p.s. je založena za účelem spolupráce na rozvoji venkova a zemědělství a při získávání finanční podpory z Evropské unie a z národních programů na rozvoj regionu Jesenicka s konceptem udržitelného rozvoje. Svým založením společnost převzala území dříve spravované Sdružením pro Jesenicko a jeho organizační jednotkou JEMAS, které nemají územní podporu obcí a jejichž právní statut nadále neumožňuje obcím stát se jejich členy.

MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, o.p.s. je založena za účelem poskytování obecně prospěšných služeb, jejichž cílem je rozvoj regionu, který je založen na efektivním využívání místních zdrojů a pro realizaci projektů krajských, národních i evropské dotace.

Obecně prospěšné služby:

- Rozvoj území místní akční skupiny
- Rozvoj partnerství
- Příprava a realizace programu LEADER/ Komunitně vedeného místního rozvoje na území MAS

Další služby:

- koordinace rozvoje regionu ve všech oblastech,
- rozvoj a propagace regionu a jeho turistického potenciálu a lázeňství,
- vytváření nových forem a možností ekonomického a turistického využití krajiny,
- ochrana obrazu krajiny, sídel a jejich hodnot jako jediného základního prostředku pro rozvoj turistického ruchu a lázeňství,
- služby při financování projektů k rozvoji regionu a šíření tradic,
- posouzení projektů zaměřených k rozvoji regionu a šíření tradic,
- koordinace projektů a produktů zaměřených k rozvoji regionu a šíření tradic,
- tvorba informační databanky ke shromáždění informací prospěšných k rozvoji regionu,
- součinnost se zahraničními subjekty majícími vztah k regionu,
- příprava informačních a metodických materiálů a školních pomůcek,
- výchova, vzdělávání a informování dětí a mládeže,
- spolupráce na rozvoji lidských zdrojů,
- zajišťování osvěty a vzdělanosti lidského potenciálu regionu,

- provoz vlastního informačního servisu a jeho koordinace a rozvoj,
- komunikace s orgány státní správy a samosprávy při spolupráci na rozvoji regionu a šíření tradic,
- poradenská činnost,
- činnosti spojené se spoluprací s orgány Evropské unie v rámci rozvoje regionu a šíření tradic,
- vydávání tiskovin.

1.2. Organizační struktura MAS

Struktura managementu MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, o.p.s. (viz obrázek č. 1) zahrnuje Valnou hromadu MAS, jakožto nejvyšší orgán organizace, který se skládá ze zakladatelů a partnerů/členů MAS. Pod Valnou hromadu spadá Správní a Dozorčí rada MAS, jejíž členové jsou voleni nejvyšším orgánem. Do kompetencí Správní a Dozorčí rady MAS spadá především dohled nad činností MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, o.p.s. mimo komunitně vedený rozvoj území.

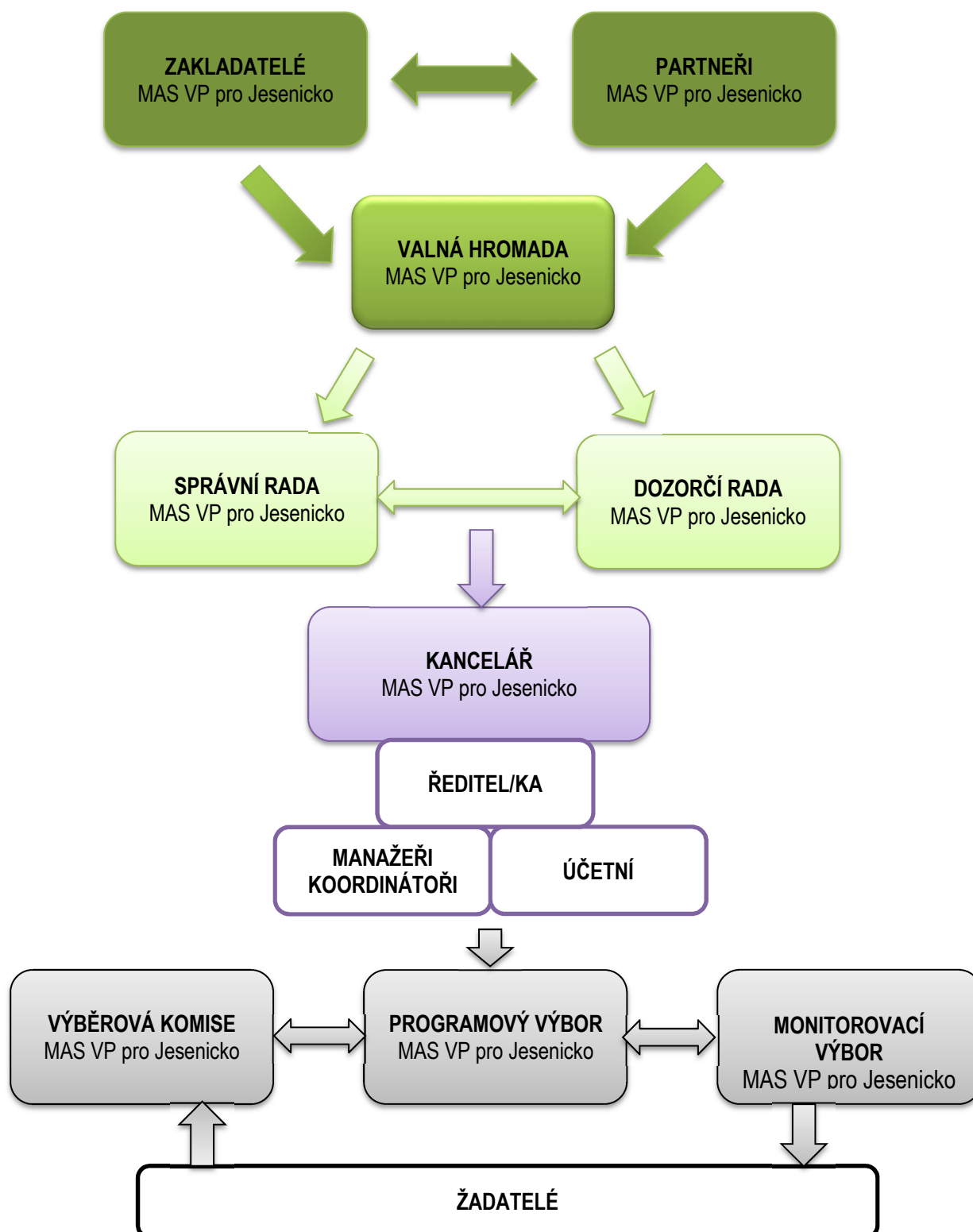
Nezbytným orgánem pro realizaci komunitně vedeného rozvoje území na základě ISRÚ jsou orgány Programový výbor, Výběrová komise a Monitorovací výbor. Všechny uvedené orgány se zabývají pouze realizací ISRÚ pomocí SCLLD. Jejich kompetence jsou vymezeny níže.

Kancelář MAS Vincenze Priessntze pro Jesenicko, o.p.s.

Kancelář MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko představuje management rozvoje území, který realizuje ředitelka, analytici, koordinátoři ve spolupráci s účetní organizací. Zajišťuje administrativní zázemí pro přípravu integrované strategie rozvoje území – tvorba strategie, zapojení veřejnosti, zajištění veřejného diskuse, dotazníkové šetření, zpracování analytických dat, zpracování strategických dokumentů, zpracování požadavků regionu vyplívající z veřejných diskuzí.

Ředitelka MAS:	Ing. Martina Mařáková
Předseda Správní rady MAS:	Ing. Roman Provazník
Koordinátoři a analytici:	Bc. Vendula Poláchová, Bc. Zdeněk Hořava, Bc. Kateřina Krátká

Obrázek 1: Schéma organizace MAS Vincenze Priessnitz pro Jesenicko

Valná hromada

Valná hromada MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, o.p.s. je nejvyšším orgánem MAS a skládá se ze zakladatelů (SMOJ, OHK Jeseník, Priessnitzovy léčebné lázně a.s.) a ze všech partnerů MAS z neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry, veřejné správy a občanů. Valná hromada MAS je usnášeníschopná, je-li přítomna nadpoloviční většina jejích členů, a pro přijetí rozhodnutí je třeba souhlasu většiny přítomných členů. Do kompetence Valné hromady MAS spadá zejména schvalování jednacího řádu a dalších vnitřních předpisů, volba povinných orgánů MAS (rozhodovací, kontrolní a výběrový orgán), rozhoduje o přijetí nebo vyloučení partnerů, schvaluje účetní závěrku a výroční zprávu o činnosti, rozhoduje o sloučení či zániku MAS, schvaluje výši příspěvků a další uvedené ve Statutu MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko čl. XIII Valná hromada.

Správní rada

Správní rada MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, o.p.s. je tříčlenná. Členy Správní rady volí Valná hromada MAS v souladu s jednacím a hlasovacím řádem podle oboru jejich činnost, tak aby byly vždy rovným dílem zastoupeny tři zúčastněné sektory (podnikatelský, neziskový a veřejný sektor). Do kompetencí Správní rady spadá jmenování a odvolání ředitele MAS, dohlížet na jeho činnost, schvaluje roční a dlouhodobý plán činnosti a další činnosti uvedené ve Statutu MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, o.p.s. čl. XI Správní rada.

Tabulka 1: Složení Správní rady MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, o.p.s.

JMÉNO ZÁSTUPCE	ORGANIZACE
VEŘEJNÝ SEKTOR	
Leoš Hannig	Obec Vápenná
PODNIKATELSKÝ SEKTOR	
Petr Hledík	WTC Písečná
NEZISKOVÝ SEKTOR	
Ing. Roman Provazník - předseda	Společnost Vincenze Priessnitze, o.s.

Dozorčí rada

Dozorčí rada MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, o.p.s. je tříčlenným kontrolním orgánem. Členy Dozorčí rady volí Valná hromada MAS v souladu s jednacím a hlasovacím řádem podle oboru jejich činnost, tak aby byly vždy rovným dílem zastoupeny tři zúčastněné sektory (podnikatelský, neziskový a veřejný sektor). Dozorčí rada přezkoumává řádnou a mimořádnou účetní závěrku a výroční zprávu MAS, vydává stanovisko k závěrce, dohlíží na činnost MAS c souladu se zákony a zakládací smlouvou, připomínkuje návrh rozpočtu a další činnosti uvedené ve Statutu MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, o.p.s. čl. XII Dozorčí rada.

Tabulka 2: Složení Dozorčí rady MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, o.p.s.

JMÉNO ZÁSTUPCE	ORGANIZACE
VEŘEJNÝ SEKTOR	
Ing. Petr Mudra - předseda	Obec Česká Ves
PODNIKATELSKÝ SEKTOR	
Jana Franková	Okresní Hospodářská komora Jeseník
NEZISKOVÝ SEKTOR	
Mgr. Viera Palkovičová	Společnost Vincenze Priessnitze, o.s.

Programový výbor

Programový výbor je pětičlenným odborným orgánem MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko pro realizaci SCLLD. V žádné z obcí není koncentrováno více než 40% členů komise, tj. 2 členové. Procentní podíl členů Programového výboru jednotlivých sektorů nepředstavuje více než 49 % hlasovacích práv. Jednotlivé členy Programového výboru jmenuje Valná hromada. Do jeho kompetence spadá zejména zpracování a aktualizace strategie MAS, každoročně strategii vyhodnocovat a navrhovat její změny, zpracovávat způsob hodnocení a výběru projektů MAS vč. příslušných kritérií, který předkládá nejvyššímu orgánu MAS (Valné hromadě) ke schválení, zpracovávat záměr výzvy, schvalovat výzvy k podávání žádostí a vymezovat kritéria výběru. Složení, pravomoci a způsob jednání Programového výboru upravuje Statut MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, o.p.s., Jednací řád Programového výboru a Etický kodex Programového výboru.

Tabulka 3: Složení Programového výboru MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko

JMÉNO ZÁSTUPCE	ORGANIZACE
VEŘEJNÝ SEKTOR	
Ing. Miroslav Kocián	Obec Bílá Voda
Roman Bican	Obec Supíkovice
PODNIKATELSKÝ SEKTOR	
Ing. Jiří Kročák - předseda	Farma Dolina s.r.o.
Ing. Miloslav Muselík	Skiland Ostružná
NEZISKOVÝ SEKTOR	
Bc. Marcel Šos	Na jedné lodi, o.s.

Výběrová komise

Výběrová komise je pětičlenným výkonným orgánem Programového výboru MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko pro realizaci SCLLD. V žádné z obcí není koncentrováno více než 40% členů komise, tj. 2 členové. Procentní podíl členů Výběrové komise jednotlivých sektorů nepředstavuje více než 49 % hlasovacích práv. Jednotlivé členy Výběrové komise jmenuje Valná hromada. Výběrová komise je zodpovědná za hodnocení projektových žádostí pro realizaci SCLLD. Žádosti hodnotí na základě preferenčních kritérií. Programovému výboru předkládá Seznam vybraných/nevybraných žádostí s uvedením bodového zisku. Členové výběrové

komise jsou až do schválení seznamu žádost Programovému výboru vázání mlčenlivostí. Složení, pravomoci a způsob jednání Výběrové komise upravuje Statut MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, o.p.s., Jednací řád Výběrové komise a Etický kodex Výběrové komise.

Tabulka 4: Složení Programového výboru MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko

JMÉNO ZÁSTUPCE	ORGANIZACE
VEŘEJNÝ SEKTOR	
Josef Fojtek	Obec Vlčice
Ing. Věra Kocianová	Obec Mikulovice
PODNIKATELSKÝ SEKTOR	
Ing. Marie Bubíková – předseda	Okresní agrární komora Jeseník
NEZISKOVÝ SEKTOR	
PhDr. Zdeněk Korčičán	Kostelík v horách o.s.
Mgr. Jiří Kovalčík	Junák

Monitorovací výbor

Monitorovací výbor je tříčlenným kontrolním orgánem MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko pro realizaci SCLLD. Monitorovací výbor je usnášeníschopný, je-li přítomna nadpoloviční většina členů. Pro přijetí rozhodnutí je třeba souhlasu většiny přítomných. Monitorovací výbor dohlíží na to, že MAS vyvíjí činnost v souladu se zákony, platnými pravidly, standardy MAS a SCLLD, nahlížení do účetních knih a jiných dokladů MAS a kanceláře MAS a kontrolovat tam obsažené údaje v rámci realizace SCLLD, kontrolovat metodiku způsobu výběru projektů MAS a její dodržování, zodpovídá za monitoring a hodnocení SCLLD (zpracovává a předkládá ke schválení rozhodovacímu orgánu indikátorový a evaluační plán SCLLD).

Tabulka 5: Složení Monitorovacího výboru MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko

JMÉNO ZÁSTUPCE	ORGANIZACE
VEŘEJNÝ SEKTOR	
Ludvík Juřík	Obec Uhelná
PODNIKATELSKÝ SEKTOR	
Ing. Josef Ťulpík - předseda	WTC Písečná
NEZISKOVÝ SEKTOR	
Iva Malá	Fyzická osoba

Statut MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko

Statut je normou, která upravuje a popisuje základní charakteristiky obecně prospěšné společnosti MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, o.p.s., a je závazný pro všechny partnery, ředitele a zaměstnance MAS. Statut MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, o.p.s. byl schválen Správní radou dne 31.1.2013. Statut je součástí příloh Integrované strategie rozvoje území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, o.p.s.

2. Popis zapojení veřejnosti a členů místního partnerství

Do přípravy tvorby ISRÚ byli zapojeni členové MAS VP pro Jesenicko včetně veřejnosti. Podklady ke strategii byly shromažďovány na základě průzkumu regionu, dotazníkovým šetřením a veřejným projednáváním. Probíhala komunikace s obyvateli, neziskovými organizacemi a spolky, podnikateli a obcemi v zájmovém území MAS. SWOT analýzy byly zpracovány dle podkladů získaných komunitně vedenými jednáními, kterých se účastnily všechny tři sektory (veřejný, neziskový, soukromý) a také na základě dotazníkového šetření. Mimo již zmíněné se do tvorby strategie zapojily i místní střední školy (Gymnázium Jeseník, SOŠ a SOU strojírenské a stavební Jeseník, SSOŠ Jeseník, s.r.o. – Obchodní akademie, Střední škola gastronomie a farmářství Jeseník, Odborné učiliště a Praktická škola Lipová-lázně). Manažeři MAS se studenty tvořili SWOT analýzy, vyplňovali dotazníky, zpracovávali projektové záměry a také možnosti rozvoje území MAS.

Sběr analytických dat probíhal v období července 2013 – srpna 2014. Téměř ve všech obcích MAS proběhl monitoring problémů a potřeb dané obce, formou veřejného projednávání. Do tvorby SCLLD byla zapojena také veřejnost prostřednictvím dotazníkového šetření, v období červen 2013 – prosinec 2014. Do průzkumu se zapojilo celkem 272 obyvatel území MAS. Na základě metodiky MMR byl vytvořen formulář pro obce, kterým MAS zjišťovala podrobná statistická data o obcích. Další aktivitou pro tvorbu SCLLD, bylo provedeno zjišťování absorpční kapacity pro programovací období 2014 - 2020, v rámci něhož se shromáždilo celkem 146 projektových záměrů od obcí, podnikatelů či neziskových organizací.

Všichni účastníci, kteří se podíleli na přípravě podkladů k dokumentu Integrované strategie rozvoje území, se budou podílet také na její finální podobě.

Při tvorbě Integrované strategie rozvoje území MAS se uskutečnilo celkem 20 komunitních projednávání (tvorba SWOT analýzy regionu, audit zdrojů, tvorba vize a opatření jednotlivých oblastí).

Přehled komunitního projednávání analytické části:

- 17.6.2014 Specifikace oblastí podpory (problémové oblasti v zájmovém území)
- 20.6.2014 Specifikace oblastí podpory (problémové oblasti v zájmovém území)
- 16.7.2014 Tvorba SWOT analýzy
- 30.7.2014 Tvorba SWOT analýzy
- 17.9.2014 Tvorba SWOT analýzy, audit zdrojů
- 8.10.2014 Tvorba SWOT analýzy, audit zdrojů
- 22.10.2014 Tvorba SWOT analýzy

Na tvorbě návrhové části ISRÚ se podílelo 10 pracovních skupin (Cestovní ruch a propagace, Podnikání a regionální produkty, Integrovaný záchranný systém a zdravotnictví, Zemědělství/lesnictví/rybolov a životní prostředí, Sociální služby, Infrastruktura a informovanost veřejnosti, Komunitní život a volnočasové aktivity, Školství, Zaměstnanost, Kulturní dědictví). Členové pracovních skupin byli vybráni z členů MAS a aktivních obyvatel Jesenicka, na základě jejich kvalifikaci či zájmů.

Přehled komunitního projednávání návrhové části (tvorba opatření, aktivit):

- 14.11.2014 Pracovní skupina – Sociální oblast, komunitní život
- 19.11.2014 Pracovní skupina – Cestovní ruch, propagace regionu
- 25.11.2014 Pracovní skupina – Sociální oblast, komunitní život
- 27.11.2014 Pracovní skupina – Zemědělství/lesnictví/rybolov, životní prostředí
- 2.12.2014 Pracovní skupina – Cestovní ruch, propagace regionu

- 6.1.2014 Pracovní skupina – Podnikání, regionální produkty
- 8.1.2014 Pracovní skupina – Zdravotnictví, integrovaný záchranný systém
- 13.1.2014 Pracovní skupina – Volnočasové aktivity
- 15.1.2014 Pracovní skupina – Školství
- 16.1.2014 Pracovní skupina – Zaměstnanost
- 4.3.2014 Pracovní skupina – Zaměstnanost, infrastruktura

Ostatní komunitní projednávání k tvorbě ISRÚ:

- 9.4.2014 Shrnutí podkladů ke strategii z jednotlivých jednání
- 30.4.2014 Tvorba vize, mota MAS

Výstupy z jednotlivých komunitních projednávání byly zveřejněny na webových stránkách MAS Vincenze Priessntze pro Jesenicko a také poskytovány všem účastníkům, členům MAS, obcím a aktivním subjektům v zájmovém území.

3. Popis způsobu vyhodnocení

Integrovaná strategie rozvoje území MAS Vincenze Priessntze pro Jesenicko je vytvořená na střednědobé období 2014 – 2020. Ve strategii jsou uvedené problémy daného území a způsoby jejich řešení prostřednictvím opatření a aktivit vedoucích k řešení a zlepšení jednotlivých prioritních problémových oblastí regionu.

Vyhodnocení průběhu a výsledku realizace SCLLD bude probíhat prostřednictvím sledování naplňování indikátor. Indikátory ve ISRÚ budou nastaveny na základě Národního číselníku indikátorů 2014-2020 a v souladu s metodickým pokynem „Zásady tvorby a používání indikátorů v programovém období 2014-2020“. Vyhodnocení poskytuje MAS zpětnou vazbu o plnění nastavených indikátorů ve strategii a také vliv realizace na celkový rozvoj vymezeného území MAS. Vyhodnocení SCLLD bude umožňovat také důležité nástroje pro následnou aktualizaci strategie v průběhu její realizace. Aktualizace Integrované strategie rozvoje území MAS bude prováděna na základě výsledků monitorování pozitivních i negativních trendů vývoje na rozvojovém území.

Vyhodnocení SCLLD bude probíhat ve dvou stupních – monitoring a evaluace. Základním a nezbytný nástroj monitorování SCLLD je ucelený a jednotný monitorovací systém pro programové období 2014-2020, zajišťující sběr územně identifikovaných informací/dat o projektech, věrně dokumentujících jednotlivé fáze realizace projektů. MAS VP pro Jesenicko bude každoročně předkládat zprávu vyplývající z monitoringu o plnění ISRÚ. Zpráva bude obsahovat přehled realizovaných projektů, plnění indikátorů ISRÚ, dodržení harmonogramu a finanční plán. Na základě této zprávy a zjištěných informací bude moci MAS navrhnout úpravy ve strategii.

Monitoring

V rámci monitoringu bude docházet ke sběru dat o všech relevantních skutečnostech souvisejících s procesem naplňování a výsledky realizace SCLLD. MAS bude zajišťovat relevantní informace z hlediska obsahového, finančního i procesního. Obsahový monitoring je zaměřen na sledování plnění strategických a specifických cílů SCLLD (naplnění jednotlivých opatření SCLLD) prostřednictvím realizace aktivit/projektů. Finanční monitoring zajišťuje sledování naplnění finančních parametrů SCLLD (plán čerpání finančních prostředků) uvedených v programových rámcích. Procesní monitoring je zaměřen na sledování procesních postupů implementace SCLLD v zájmovém území (administrace výzev, dodržování předpisů a směrnic, dodržování opatření atd.)

Evaluace

Evaluaci bude zajišťovat kancelář MAS, formou hodnocení monitoringem získaných dat. Evaluace se zaměřuje především na kvalitativní a kvantitativní hodnocení dosažených monitorovacích parametrů, dále posuzuje míru naplnění SCLLD a identifikuje kritická místa v SCLLD a jejich příčiny. Výsledkem evaluace je zhodnocení stavu plnění strategie za určité období (1 rok) a zpráva o nápravných opatření ke zlepšení implementace SCLLD a udržitelnému rozvoji území MAS.

Monitoring a evaluaci bude zajišťovat kontrolní orgán MAS a kancelář MAS.

ANALYTICKÁ ČÁST

4. Základní charakteristika území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko

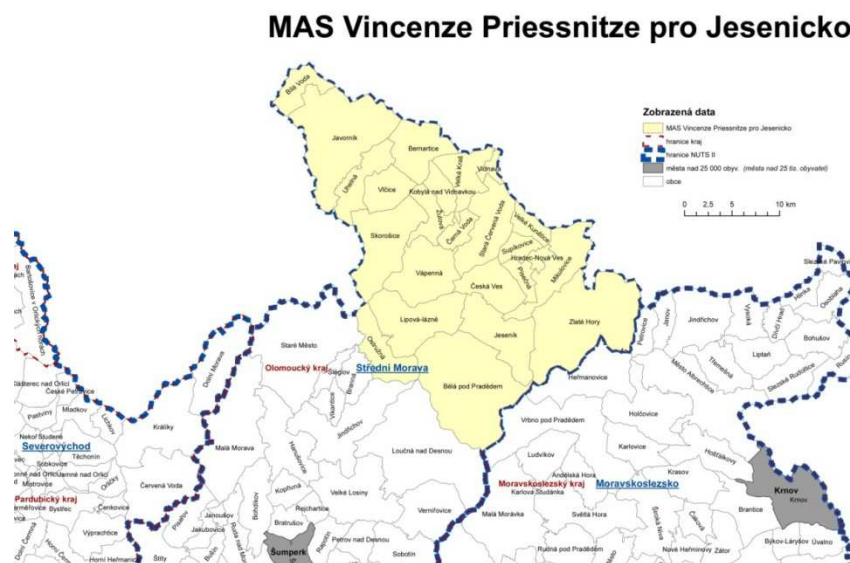
Území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko se rozkládá v nejsevernější části Olomouckého kraje, v okrese Jeseník. Společně se Zlínským krajem tvoří region NUTS II Střední Morava. Z geografického hlediska je území MAS obklopeno pohořím Hrubého Jeseníky, Rychlebských hor a Zlatohorské vrchoviny a hřebeny a širokými sedly – Červenohorské, Ramzovské a Videlské. Sever území hraničí s Polskem, kde se nachází Vidnavská nížina a zvlněná Žulovská pahorkatina. Z jižní části je území MAS lemováno pohořím Hrubého Jeseníku směrem na Šumpersko, kde se těsně pod horským pásmem rozprostírají velké kotliny. Na severu a severozápadě území hraničí s Polskem, ze severovýchodní strany má hranici s Moravskoslezským krajem, jižní část zasahuje až k Hanušovické vrchovině.

Krajinu území MAS VP pro Jesenicko je z více než 50% pokryta lesy. Jeseníky řadíme také mezi nejlesnatější oblasti ČR, nachází se zde především jehličnatý porost (smrkové stromy), ale také smíšené lesy. Z geologického hlediska tato oblast patří do provincie České Vysočiny a subprovincie Krkonošsko-Jesenické. Celé území náleží povodí Odry.

Celková rozloha území je 71 889 ha což představuje 13,7% celkové rozlohy Olomouckého kraje. Počet obyvatel na území MAS je 40 189² obyvatel.

Území je tvořeno celkem 19 obcemi (Bělá pod Pradědem, Bernartice, Bílá Voda, Černá Voda, Česká Ves, Hradec-Nová Ves, Kobylá nad Vidnavkou, Lipová-lázně, Mikulovice, Ostružná, Písečná, Skorošice, Stará Červená Voda, Supíkovice, Uhelná, Vápenná, Velká Kraš, Velké Kunětice, Vlčice) a 5 městy (Javorník, Jeseník, Vidnava, Zlaté Hory, Žulová).

Obrázek 2: Území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko

Zdroj: Národní síť MAS ČR

² k 31.12.2013

Hustota osídlení na území MAS VP pro Jesenícko je velmi nízká ve srovnání s celorepublikovým průměrem či Olomouckým krajem, více jak o 50%. K 31. 12. 2012 měl Olomoucký kraj celkem 637 609 obyvatel. Počtem obyvatel na 1 km² (121,1) se kraj přibližuje průměrné hustotě zalidnění za celou ČR (133,3 osob na km²), zatím co území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenícko má pouhých 55,9 osob na km².³

Všechny obce a města na území MAS (24 obcí) tvoří jeden společný dobrovolný svazek obcí pod názvem Sdružení měst a obcí Jesenícka (SMOJ). Území MAS je tvořeno jedním správním obvodem obec s rozšířenou působností (ORP) Jeseník, které je identické s okresem Jeseník. Mezi obce s pověřeným obecním úřadem (POU) řadíme Javorník a Zlaté Hory.

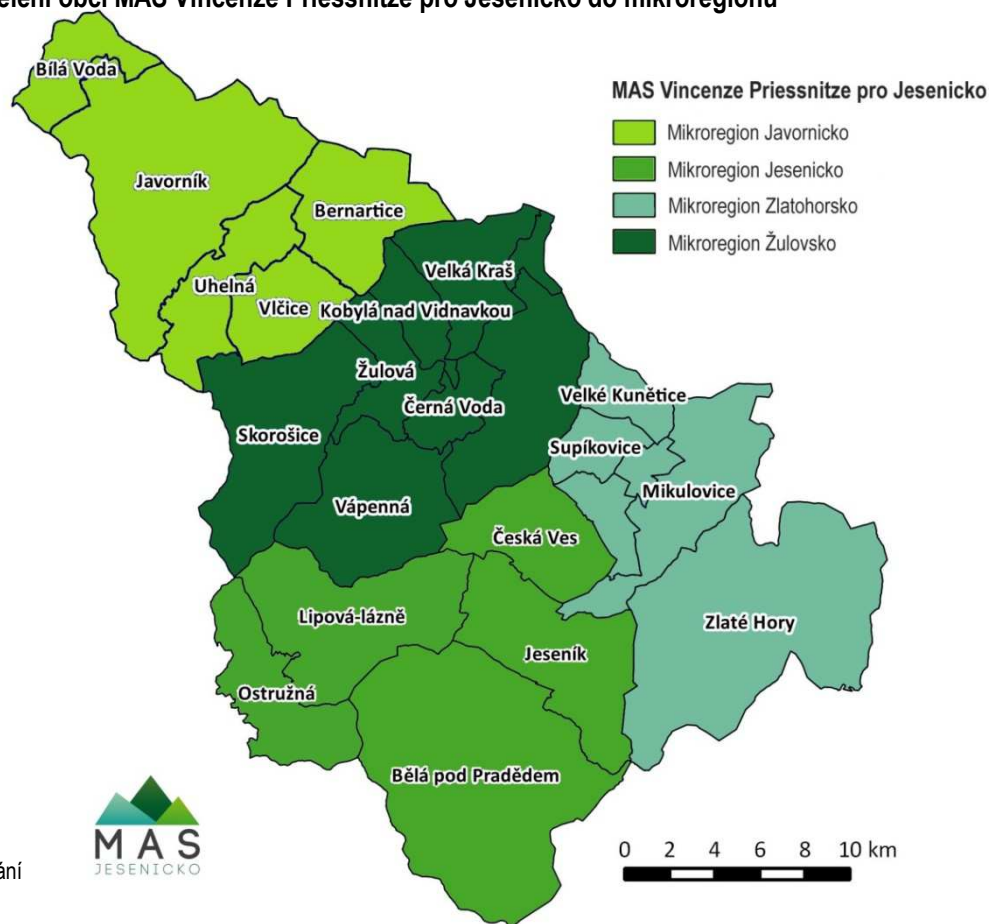
Obce a města na území MAS tvoří čtyři dobrovolné svazky obcí – Mikroregion Javornicko, Mikroregion Jesenícko, Mikroregion Zlatohorsko a Mikroregion Žulovsko (viz Tabulka 1).

Tabulka 6: Mikroregiony na území MAS VP pro Jesenícko

MIKROREGION	OBCE
Mikroregion Javornicko	Bernartice, Bílá Voda, Javorník, Uhelná, Vlčice
Mikroregion Jesenícko	Bělá pod Pradědem, Česká Ves, Lipová-lázně, Jeseník, Ostružná
Mikroregion Zlatohorsko	Zlaté Hory, Mikulovice, Píseční, Supíkovice, Velké Kunětice, Hradec-Nová Ves
Mikroregion Žulovsko	Vápenná, Skorošice, Černá Voda, Stará Červená Voda, Kobylá nad Vidnavkou, Vidnávka, Velká Kraš, Vidnava, Žulová

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 3: Rozdělení obcí MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenícko do mikroregionů

Zdroj: vlastní zpracování

³ ČSÚ, 2012

Tabulka 7: Základní údaje území MAS

Název obce	Počet částí	Počet katastrů	Katastrální výměra v ha	Počet obyvatel
CELKEM	63	59	71 889	40 189
Bělá pod Pradědem	4	2	9 215	1 819
Bernartice	3	3	2 852	896
Bílá Voda	3	2	1 500	326
Černá Voda	1	2	997	603
Česká Ves	1	1	2 451	2 484
Hradec-Nová Ves	1	2	449	358
Javorník	5	7	7 743	2 941
Jeseník	3	3	3 823	11 711
Kobylá nad Vidnavkou	1	1	1 082	414
Lipová-lázně	3	2	4 437	2 362
Mikulovice	3	3	3 328	2 734
Ostružná	3	2	2 508	171
Písečná	3	2	843	1 020
Skorošice	2	3	4 651	760
Stará Červená Voda	2	3	3 662	661
Supíkovice	1	1	929	697
Uhelná	6	3	2 250	486
Vápenná	2	1	3 677	1 363
Velká Kraš	1	4	2 148	777
Velké Kunětice	1	1	983	581
Vidnava	1	1	427	1 323
Vlčice	4	3	1 864	424
Zlaté Hory	7	5	8 595	4 002
Žulová	2	2	1 475	1 276

Zdroj: ČSÚ k 31.12.2013, vlastní zpracování

4.1. Geologická charakteristika území MAS

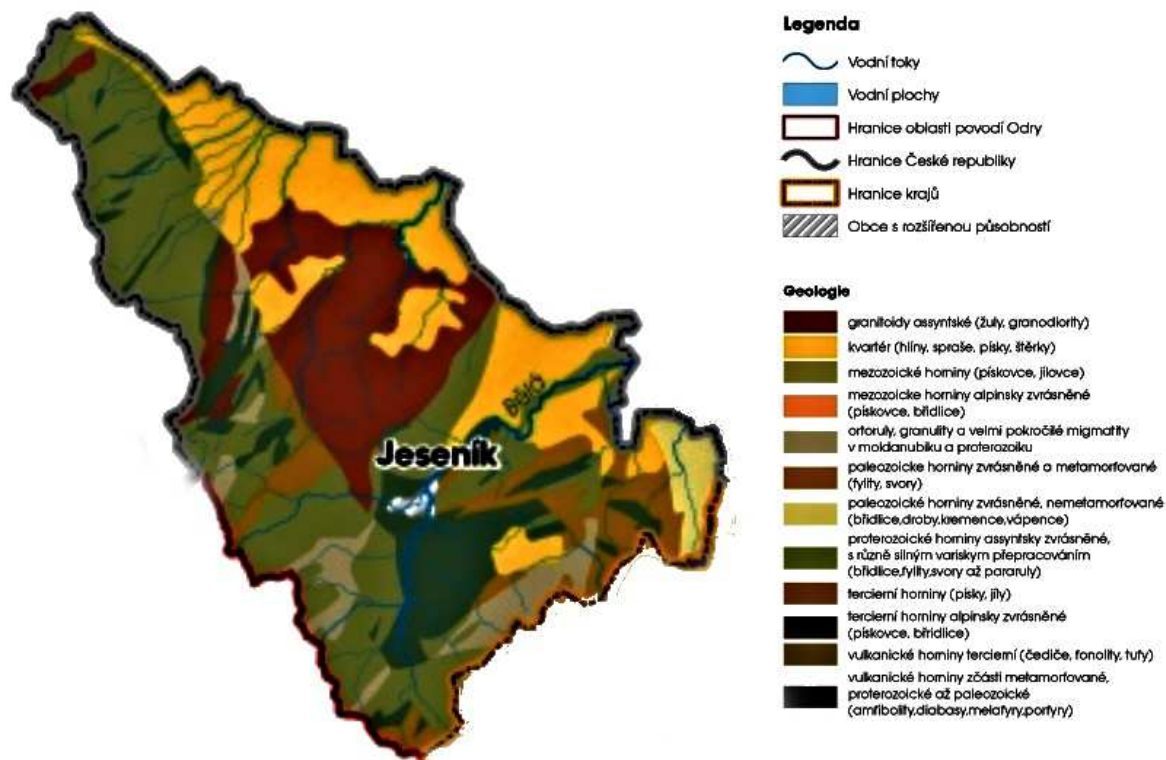
Jesenický amfibolitový masív je komplikované prstovité se rozmršťující těleso v prostoru mezi Domašovem, Jeseníkem, Rejvízem a Velkými Kuněticemi. Převážně se jedná o metamorfované bazické vulkanity, méně jsou zastoupeny intruzivní horniny typu gaber, gabrodioritů až dioritů. Hojně se zde vyskytují tufové a tufitické horniny přeměněné v páskované amfibolity, amfibolicko-erlánové stromatity, aktinolitické břidlice apod.⁴

Nejdůležitější geologickou událostí bylo pevninské zalednění. Ledovec zasáhl asi před 300 – 250 000 lety i Jesenicko a pokryl severní předpolí Hrubého Jeseníku a Rychlebských hor až do nadmořských výšek 400 -540 m. Zanechal zde po sobě až 50 m mocné uloženiny, štěrkopísky z tavných vod a morény. Balvany přisunuté

⁴ AOPK ČR 2011, online

ledovci dosahují na Jesenicku rozměrů až kolem 2 m. 5 Jeden z „bludných“ balvanů můžeme dnes nalézt přímo v centru Jeseníku, a to před Vodní tvrzí.

Obrázek 4: Zjednodušená geologická mapa území MAS

Zdroj: http://www.pod.cz/plan-oblasti-povodi-Odry/a-popis/a-1.html#a_1_8

4.2. Klimatologická charakteristika území MAS

Z hlediska klimatických poměrů lze území MAS rozdělit na dvě skupiny: severní část přecházející do polské roviny má mírnější ráz a je zařazena do mírně teplých oblastí, které jsou charakteristické dlouhým teplým, mírně vlhkým létem s normálně dlouhým přechodným obdobím. Jižní a střední část je klimaticky řazena do chladných oblastí (CH4-7), které jsou charakterizovány velmi krátkým až krátkým létem, chladným, vlhkým s dlouhým přechodným obdobím. Zima je dlouhá až velmi dlouhá, velmi chladná s dlouhým trváním sněhové pokrývky.

Celkově území MAS řadíme mezi chladné oblasti, průměrné zimní teploty se pohybují v rozmezí -3 až -6 °C, teploty v letních měsících jsou 14 až 16°C, počet letních dnů v roce činí 10 až 30, počet dnů se sněhovou pokrývkou 100 až 140, v polohách nad 1200 m.n.m. až 180 dnů v roce. Srážky činí kolem 1400 mm ročně, v polohách nad 1200 m.n.m. přichází polovina ročních srážek v podobě sněhu. Nejstálější počasí přináší podzimní měsíce (září – říjen).

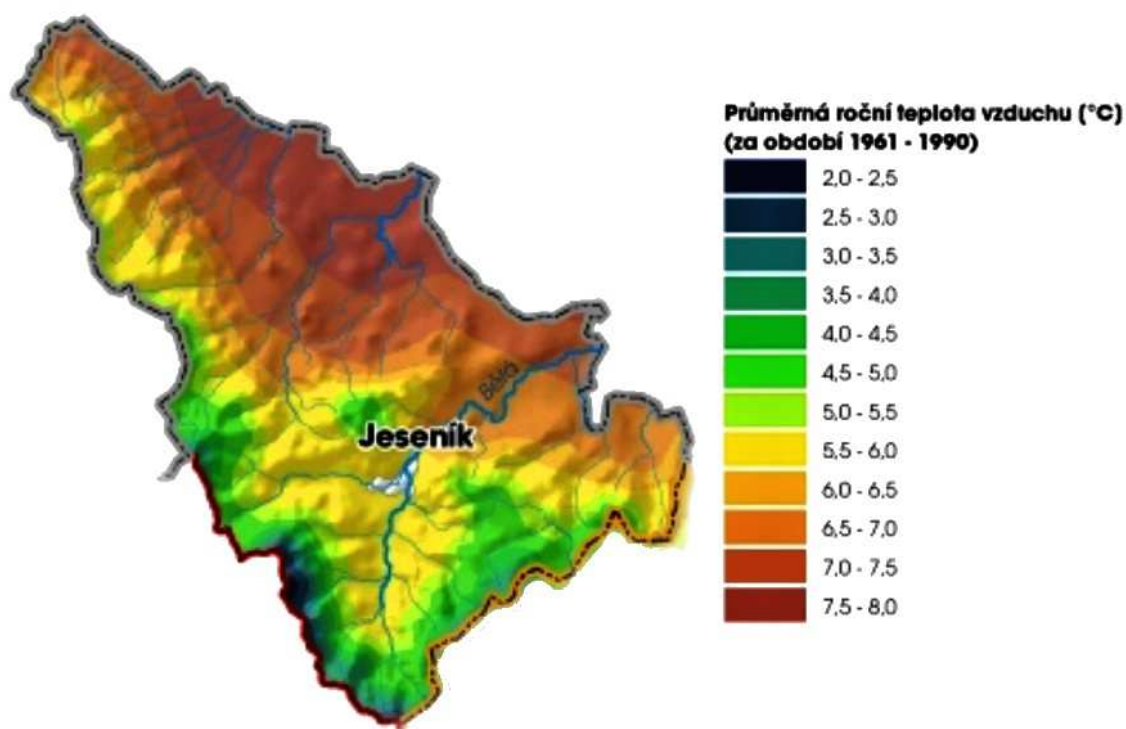
⁵ Mezer, Schulz 1993

Tabulka 8: Klimatická charakteristika území MAS VP pro Jesenicko

Klimatologický ukazatel	Jednotka	Počet/Velikost
Počet letních dnů	dny	10 - 30
Počet dnů s průměrnou teplotou 10°C a více	dny	120 - 140
Počet mrazových dnů	dny	140 - 160
Počet ledových dnů	dny	50 - 60
Průměrná lednová teplota	°C	-4
Průměrná červencová teplota	°C	15 - 16
Prům. počet dnů se srážkami (1mm a více)	dny	120 - 130
Srážkový úhrn za vegetační období	mm	500 - 600
Srážkový úhrn v zimním období	mm	350 - 400
Počet dnů se sněhovou přikrývkou	dny	100 - 120
Počet dnů zamračených	dny	150 - 160
Počet dnů jasných	dny	40 - 50
Nejnižší oblastní venkovní teplota	°C	-18
Počet dnů otopného období (pro $t_{\text{tes}} = 13^{\circ}\text{C}$)	dny	271

Zdroj: Správa CHKO Jeseníky – klimatické poměry

Obrázek 5: Průměrná teplota vzduchu

Zdroj: www.pod.cz

4.3. Biogeografická charakteristika území MAS

4.3.1. Fauna

Příroda na území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko je vhodným prostředím pro mnohé vzácné druhy ptáků. Horské hole a navazující rozvolněné porosty při hranici lesa hostí například lindušku horskou, kosa horského, bělořita šedého, vzácně modráčka tundrového, tetřeva hlušce, tetřívka obecného, v lesích hnízdí jeřábek obecný, čáp černý, na skalách sokol stěhovavý. Na loukách se vyskytuje celoevropsky ohrožený chřástal polní.⁶

Na území MAS jsou velmi významní také motýli, a to především babočky, pídalky, batolec, bělásci, modrásci a další. Baboček je více druhů a mezi ty s největším výskytem patří osiková, kopřivová, paví oko, bodláková a admirál. Také hmyz má zde velké zastoupení, mezi nejvýznamnější patří střevlík Linneův, slunéčko sedmitečné, tesařík čtyřpásý, kovařík horský a mnoho další. V celém regionu žije mnoho savců, kteří se objevují i v lesích města, jsou to například jeleni evropští, srnci obecní, daněk, prase divoké, liška, jezevec, zajíc, králík, jezek, krtek, veverka obecná celá řada jiných menších savců.

Zajímavým druhem je myšívka horská, která je glaciálním reliktem, tzn. zbytkem fauny z doby ledové.

Doposud bohatá zvířena oblasti Jeseníků je vystavena jako celá příroda silnému civilizačnímu tlaku, který ji ohrožuje v samotném jejím bytí. U mnoha jiných druhů totiž v poslední době došlo ke značnému úbytku, případně k úplnému vymizení. Týká se to například sokola, ostříže, mandelíka, dudka, tetřeva, tetřívka, jeřábka a mnoha dalších, včetně koropty polní.⁷

4.3.2. Flóra

Flóra na území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko je charakterizována především jesenickými endemity, kterými jsou lipnice jesenická, zvonek jesenický, hvozdík kartouzek sudetský, jitrocel černavý sudetský, pupava Biebersteinova sudetská a glaciální relikty vrba bylinná, vrba laponská, řeřišnice rýtolistá a další. Na rašeliništích rostou např. blatnice bahenní, kyhanka sivolistá, ostřice bažinná, ostřice odchýlná, rosnatka okrouhlolistá, bradáček srdčitý nebo rojovník bahenní, vázaný na blatkové bory. Na podhorských loukách se vzácně vyskytují prstnatec bezový, lilie cibulkonosná, na pokraji vymizení je vratička heřmánkolistá.⁸

Jižní část území MAS patří mezi CHKO Jeseníky a nalezneme tu řadu ohrožených rostlin celkem jich je 24 druhů, rozdělených do kategorií: kriticky ohrožené, silně ohrožené a ohrožené. Chráněná krajinná oblast Jeseníky byla vyhlášena v roce 1969 na rozloze 740 km².

4.4. Historie území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko

Území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko bylo po dlouhá staletí takřka neobydlenou oblastí náležející do mohutného pohraničního hvozdu oddělující Čechy a Moravu od Slezska, kterému již Keltové dali název Sudety (Kancí les). Změna přišla až v období vrcholného středověku, kdy z popudu vřatislavských biskupů došlo ke kolonizaci podhorských oblastí Jeseníků a Rychlebských hor. Region Jesenicko se stalo nejjihnější součástí nově vzniklého Nisko-Otmuchovského knížectví a vřatislavský biskup v něm představoval nejvyšší duchovní, ekonomickou a správní autoritu. Většina nově přichozích obyvatel byla německé národnosti. Za vlády Lucemburků se slezská knížectví na čtyři století stala součástí zemí Koruny české.

⁶ CHKO Jeseník 2011, online

⁷ Jeseníky - Turistický průvodce 1991

⁸ CHKO Jeseník 2011, online

V 17. století pak přišly čarodějnické procesy, k prvnímu došlo v roce 1622. Napomohla tomu bída a hladomor během třicetileté války, kdy vesnicemi procházeli vojáci a zabírali si jídlo. Lidé začali na čarodějnice svalovat uhynutí dobytka, krupobití a další události. Později byly čarodějnice obviňovány z kacířství a styku s ďáblem. Poslední známé případy jsou z let 1683-1684

Až neúspěch dědičky habsburského trůnu Marie Terezie ve válce proti pruskému králi Fridrichovi II. vedl ke ztrátě většiny Slezska. Nisko-Otmuchovské knížectví bylo vratislavským mírem v roce 1742 rozděleno na pruskou a rakouskou část a Jesenicko zůstalo v tzv. rakouském Slezsku. Po vzniku Československa bylo dvacet let pohraničním územím nového státu. V rámci podstoupení Sudet v roce 1938 připadlo Německu. Poválečné uspořádání Evropy v roce 1945 sice vedlo k obnovení československého státu, ale také znamenalo, že na jeho severní hranici se objevil nový soused - Polsko.

Probíhala zde také těžba zlata pravděpodobně už v době vlády Břetislava I. (950-1050). První zmínka o těžbě je pak z roku 1263. Stejně tak zde bylo velmi výnosné rýžování zlata (nejvíce ve Zlatých horách). Rozmachu také nabývá těžba ostatních drahých kovů, jejichž naleziště je Jesenicko proslulé. Tyto nálezy vedly k rozvoji prospektorské činnosti a ne náhodou bylo vratislavské biskupství ve 14. století nazýváno „zlatým“. Dnes je těžba zastavena a po těžbě zbyl pouze zlatokopecký náhon a Zlatorudné mlýny.

Je smutnou zkušeností lidských dějin, že válečné konflikty s sebou vždy nesly demografické krize projevující se poklesem počtu obyvatelstva a zánikem části sídlišť. Nejinak tomu bylo i v minulosti Jesenicka. Četné vsi sice zpustly a byly vylištěny, např. po husitských válkách nebo po válce třicetileté, ale události, ke kterým došlo v souvislosti s odsunem německého obyvatelstva po druhé světové válce, byly něčím naprosto odlišným. Nešlo jen o ekonomický úpadek regionu, ale i o zprůchňování veškerých duchovních vazeb s minulostí kraje. Napohled se přitom mohlo zdát, že k žádné ztrátě vlastně ani dojít nemůže. Odsunovaní si s sebou mohli vzít jen několik desítek kilogramů osobních věcí a veškerý jejich majetek tu po nich zůstal. Ale to byl děsivý klam, který bylo možno prohlédnout až s odstupem dalších desetiletí.

Kdysi prosperující region dodnes jen těžce hledá svoji bývalou tvář. Jestliže při sčítání obyvatelstva v roce 1930 bylo zjištěno, že na Jesenicku žilo téměř 72 tisíc obyvatel, pak na počátku 21. století činil jejich počet jen 57% původního stavu. Tuto statistickou informaci přitom do značné míry ještě zachraňuje rozvoj vlastního centra bývalého okresu - města Jeseník a jeho nejbližší okolí. V okrajových oblastech Jesenicka byla devastace osídlení drastičtější. Celý region se tak, mávnutím kouzelného proutku" stal periferií republiky s rozvrácenou průmyslovou strukturou a zanedbanou komunikační sítí. Bohužel tento jev nepotkal jen Jesenicko, ale takřka celé pohraničí České republiky.

Na demografickém a ekonomickém úpadku se vedle odsunu původních obyvatel podepsaly i socialistické direktivy podvazující veškeré podnikání a likvidující tradiční soukromé rolnické hospodaření. Také čtyřicetileté téměř totální uzavření hranice se sousedním Polskem znamenalo odříznutí regionu od přirozených cest, které ho spojovaly s okolním světem. Bohužel změny, které Jesenicko zasáhly, byly tak masivní, že ani posledních 20 let nepřineslo do jeho osídlení žádnou výraznější proměnu. Značná nezaměstnanost, vykazující nejvyšší hodnoty v celé ČR, s ní spojený odchod mladých lidí z regionu a následné zvyšování průměrného věku zbylé populace bohužel zatím neskýtá ani náznak zlepšení demografické situace Jesenicka.⁹

⁹Zaniklé osady Jesenicka, Hnutí Brontosaurus, 2011

Tabulka 9: Historie území MAS v datech

13. století	První písemná práva o území.
1263	První zmínka o těžbě zlata, především ve Zlatých Horách
1622 - 1684	Inkviziční procesy z čarodějnictví.
1742	Nisko-Otmuchovské knížectví rozděleno po tzv. Vratislavském míru na pruskou a rakouskou část. Území Jesenicka zůstalo součástí tzv. rakouského slezska. Tato událost měla nepříznivý vliv na rozvoj průmyslové výroby.
poč. 19. století	Vznik lázeňství na území Jesenicka, které bylo spjato se jménem zakladatele prvního vodoléčebného ústavu na světě Vincenzem Priessnitzem (1799 - 1851)
1881	Založení Moravsko-slezského sudetského horského spolku, který se zasloužil o rozvoj turistiky a vybudování horských chat a rozhleden.
1888	Otevření železniční trati Hanušovice - Glucholazy, zlepšení dopravního spojení regionu se severem Evropy.
1918	Příliv českého obyvatelstva na Jesenicko po vzniku ČSR.
1930	Při sčítání obyvatel na Jesenicku žilo 72 000 obyvatel (o 57% méně než 21. století)
1938	Anexe území Jesenicka Německem
1945	Osvobození Jesenicka a rozvoj regionu v oblasti lázeňství a turistiky.
1960	Začlenění okresu Jeseník (území MAS) do okresu Šumperk
1996	Znovuobnovení okresu Jeseník (po 36 letech)

5. Obyvatelstvo

5.1. Demografie

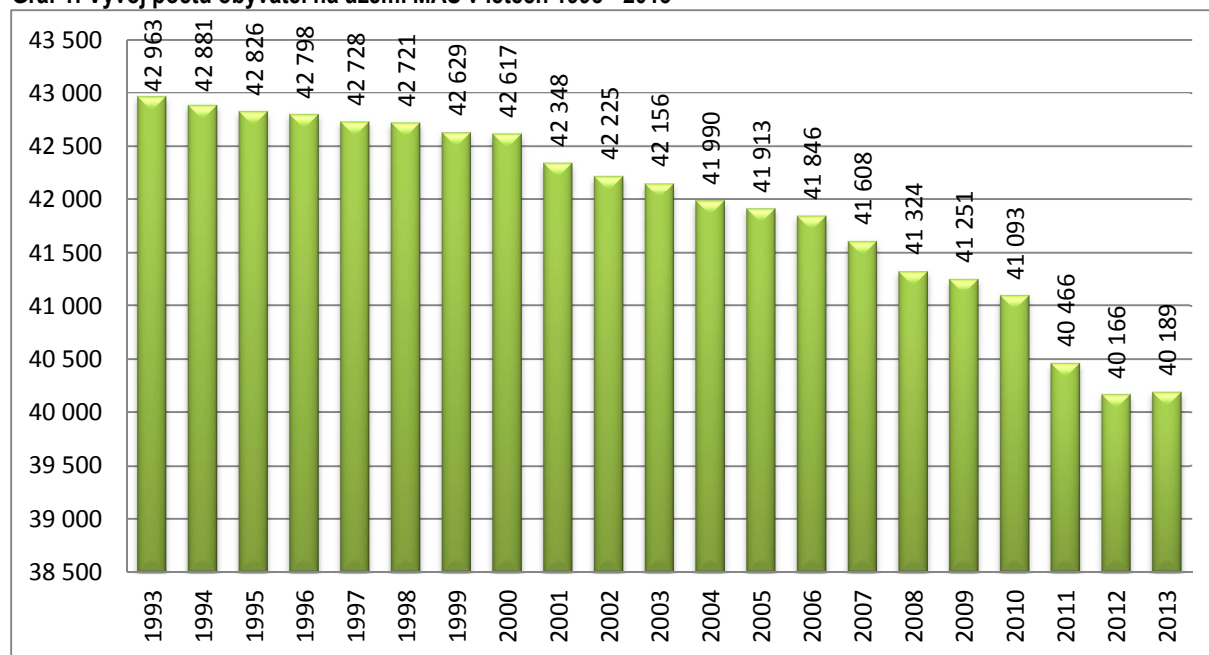
Demografickým vývojem populace se zabývá celá řada států EU, ale také krajů, okresů a měst, jelikož má dopad také na širokou škálu veřejných politik. Demografický vývoj patří k základním charakteristikám rozvojového potenciálu regionu, tudíž území MAS VP pro Jesenicko. V této kapitole se zabýváme vývojem počtu obyvatel mezi roky 1993 a 2013, pohybem obyvatelstva, přirozeným přírůstkem, migračním saldem, stárnutím populace a její genderovou strukturou, věkovou strukturou, vzdělaností obyvatelstva a také oblastí chudoba a sociálně vyloučení a dlouhodobou nezaměstnaností.

5.1.1. Vývoj počtu obyvatel

Celkový počet obyvatel na území MAS k 31.12.2013 je 40 198, z toho 20 231 žen a 19 958 mužů. Nejvíce obyvatel evidujeme ve městě Jeseník (ORP), následně ve městě Zlaté Hory (POU) a Javorník (POU).

Vývoj počtu obyvatel ve sledovaném období 1993 – 2013 ve většině obcí území MAS VP pro Jesenicko má klesající tendenci. V regionu sledujeme každoroční úbytek obyvatel, za posledních 20 let klesl počet obyvatel o 6,5% (2 774 obyv.). Výjimku tvoří poslední rok (2013), kdy došlo k menšímu nárůstu počtu obyvatel (o 23 obyv.) oproti roku 2012.

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel na území MAS v letech 1993 - 2013¹⁰

K největšímu úbytku počtu obyvatel došlo v obci Bílá Voda (viz tabulka 5), za posledních 20 let v obci ubylo 155 osob což je téměř 1/3 všech obyvatel od roku 1993. Také ve městě Žulová došlo k výraznímu úbytku obyvatel, a to téměř o 30%. V posledních pěti letech došlo k nárůstu počtu obyvatel pouze v obci Bělá pod Pradědem, Bílá Voda, Hradec – Nová Ves a Mikulovice. V ostatních obcích má tedy počet obyvatel klesající tendenci.

¹⁰ Zdroj: ČSÚ, k 31.12.2013

Úbytek počtu obyvatel je ovlivněn vysokým věkovým průměrem obyvatelstva na území MAS (viz podkapitola věková struktura obyvatel), nižší porodností, vyšší úmrtností, čímž dochází k přirozenému úbytku obyvatel, nicméně níže uvedená tabulka č. 6 porovnávající přirozený úbytek a migrační saldo v rozmezí 10 let poukazuje na vysoký odliv obyvatel mimo region do vnitrozemí, což způsobuje především sociální a ekonomická situace na území MAS – vysoká nezaměstnanost, málo pracovních míst, špatná dopravní dostupnost aj. (viz následující kapitoly), co vede k vylidňování především venkovského prostoru a migrace za prací. Z regionu odcházejí především lidé v produktivním věku a také řada absolventů středních i vysokých škol, což má také negativní dopad na věkovou strukturu obyvatel MAS VP pro Jesenicko.

Tabulka 10: Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých obcích MAS VP pro Jesenicko v letech 1993 - 2013¹¹

POČET OBYVATEL					ROZDÍL 1993 - 2013 (20 let)		ROZDÍL 2003 - 2013 (10 let)		ROZDÍL 2009 - 2013 (5 let)	
Název obce	1993	2003	2009	2013	absolutní	relativní	absolutní	relativní	absolutní	relativní
Bělá pod Pradědem	1 734	1802	1799	1819	85	104,90%	17	100,94%	20	101,11%
Bernartice	883	925	917	896	13	101,47%	-29	96,86%	-21	97,71%
Bílá Voda	481	343	308	326	-155	67,78%	-17	95,04%	18	105,84%
Černá Voda	627	643	616	603	-24	96,17%	-40	93,78%	-13	97,89%
Česká Ves	2 345	2 516	2 593	2484	139	105,93%	-32	98,73%	-109	95,80%
Hradec - Nová Ves	282	300	308	358	76	126,95%	58	119,33%	50	116,23%
Javorník	3 009	2 967	2 974	2 941	-68	97,74%	-26	99,12%	-33	98,89%
Jeseník	13 231	12 457	12 068	11 711	-1 520	88,51%	-746	94,01%	-357	97,04%
Kobylá nad Vídnavkou	0	504	445	414	414	0,00%	-90	82,14%	-31	93,03%
Lipová - lázně	2 522	2 590	2 503	2362	-160	93,66%	-228	91,20%	-141	94,37%
Mikulovice	2 706	2 750	2 690	2734	28	101,03%	-16	99,42%	44	101,64%
Ostružná	138	156	183	171	33	123,91%	15	109,62%	-12	93,44%
Písečná	1 032	1 063	1 043	1020	-12	98,84%	-43	95,95%	-23	97,79%
Skorošice	839	787	778	760	-79	90,58%	-27	96,57%	-18	97,69%
Stará Červená Voda	699	669	668	661	-38	94,56%	-8	98,80%	-7	98,95%
Supíkovice	692	693	716	697	5	100,72%	4	100,58%	-19	97,35%
Uhelná	554	532	532	486	-68	87,73%	-46	91,35%	-46	91,35%
Vápenná	1 362	1 271	1 391	1363	1	100,07%	92	107,24%	-28	97,99%
Velká Kraš	809	892	820	777	-32	96,04%	-115	87,11%	-43	94,76%
Velké Kunětiny	593	635	592	581	-12	97,98%	-54	91,50%	-11	98,14%
Vídnavá	1 487	1 425	1 404	1323	-164	88,97%	-102	92,84%	-81	94,23%
Vlčice	467	458	439	424	-43	90,79%	-34	92,58%	-15	96,58%
Zlaté Hory	4 666	4 446	4 168	4 002	-664	85,77%	-444	90,01%	-166	96,02%
Žulová	1 805	1 332	1 296	1 276	-529	70,69%	-56	95,80%	-20	98,46%
CELKEM	42 963	42 156	41 251	40 189	-2 774	93,54%	-1 967	95,33%	-1 062	97,43%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

¹¹ k 31.12.%

5.1.2. Pohyb obyvatelstva

Tato kapitola představuje pohyb obyvatelstva z hlediska přirozeného přírůstku a migrace obyvatel. Níže uvedená tabulka č. 6 zobrazuje souhrn pohybu obyvatel přirozenou měnou (narození, zemřelí) i migrační saldo (přistěhovalí, vystěhovalí) v jednotlivých obcích. Jak je uvedeno v předešlé podkapitole, na téměř celém území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko dochází k úbytku obyvatel.

Tabulka 11: Přirozený přírůstek a migrace obyvatel na území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko v roce 2012

	Narození	Zemřelí	Přistě- hovalí	Vystě- hovalí	Přírůstek přirozený	Migrační saldo	Přírůstek celkový
CELKEM	361	427	940	1 171	-66	-231	-297
Bělá pod Pradědem	18	15	30	40	3	-10	-7
Bernartice	7	8	31	38	-1	-7	-8
Bílá Voda	6	3	4	11	3	-7	-4
Černá Voda	6	4	26	15	2	11	13
Česká Ves	30	21	82	82	9	0	9
Hradec - Nová Ves	0	0	28	8	0	20	20
Javorník	26	44	82	94	-18	-12	-30
Jeseník	103	109	215	339	-6	-124	-130
Kobylá nad Vidnavkou	1	13	19	11	-12	8	-4
Lipová - lázně	18	23	37	67	-5	-30	-35
Mikulovice	24	25	78	69	-1	9	8
Ostružná	3	4	5	3	-1	2	1
Písečná	9	7	32	18	2	14	16
Skorošice	8	10	23	24	-2	-1	-3
Stará Červená Voda	2	10	18	36	-8	-18	-26
Supíkovice	4	2	16	21	2	-5	-3
Uhelná	4	10	17	31	-6	-14	-20
Vápenná	10	16	42	65	-6	-23	-29
Velká Kraš	8	13	22	19	-5	3	-2
Velké Kunětice	3	6	16	11	-3	5	2
Vidnava	16	15	20	51	1	-31	-30
Vlčice	5	8	10	8	-3	2	-1
Zlaté Hory	34	46	60	74	-12	-14	-26
Žulová	16	15	27	36	1	-9	-8

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

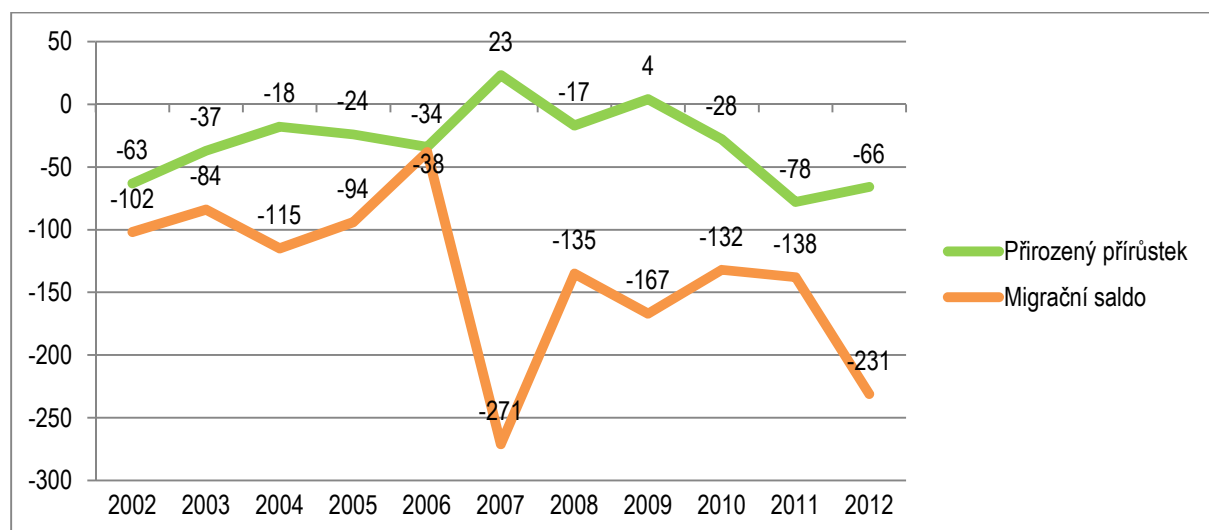
K přirozenému úbytku obyvatel v roce 2012 došlo téměř ve všech obcích na území MAS s výjimkou obce Bělá pod Pradědem, Bílá Voda, Černá Voda, Česká Ves, Supíkovice, Vidnava a Žulová. Na celém území v roce 2012 měl přirozený přírůstek zápornou hodnotu (-66 osob), taktéž je tomu i u migračního salda, které dosahuje vyšší záporné hodnoty (-231 osob) než přirozený přírůstek. Celkový přírůstek na území MAS dosahuje záporné hodnoty (-297 osob).

Úbytek obyvatel v obcích na území MAS ovlivňuje také migrace, která má negativní dopad na většinu obcí, výjimku tvoří obce Černá Voda, Hradec-Nová Ves, Kobylá nad Vidnavkou, Mikulovice, Ostružná, Písečná, Velká Kraš a Velké Kunětice. V těchto obcích se v malé míře projevuje trend suburbanizace. Celé území je podle Socioekonomické analýzy Olomouckého kraje označováno za hospodářsky slabé a strukturálně postižené.

Migrace obvykle zachycuje fenomén suburbanizace, který má za následek růst populace na venkově a nepřímo ovlivňuje porodnost v obcích s dobrou dopravní dostupností. Území MAS je však periférním regionem s velmi špatnou dopravní dostupností, a procesy suburbanizace se zde téměř nevyskytují a migrací zde postupně ubývají obyvatelé. V regionech kde obecně dochází k odlivu obyvatel, vznikají rozsáhlé sociálně vyloučené lokality.

Následující graf č. 2 znázorňuje přirozený přírůstek celkem a migrační saldo na území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko v letech 2002-2012. Ve sledované období v rozmezí 10 let ubylo na území MAS 1 845 osob, z toho 82% (1 507) osob migrovalo mimo region a pouhých 18% (338) je přirozený úbytek obyvatel. Klesající trend v počtu obyvatel není ovlivněn pouze stárnutím populace a velkou část úbytku ovlivňuje migrace. Velmi specifické údaje ve vývoji pohybu obyvatelstva ukazuje rok 2007, kdy došlo k největšímu úbytku (248), který je tvořen pouze záporným migračním saldem (271), na druhé straně byl tento rok pro region příznivý v celkovém přirozeném přírůstku, kdy byl, zaznamenán největší přírůstek 23 osob, což je nejvíce ze všech let ve sledovaném období. Tento jev je do značné míry přisuzován také počínající ekonomické krizi ČR v letech 2007-2008.

Graf 2: Přirozený přírůstek a migrační saldo na území MAS VP pro Jesenicko v letech 2002 - 2012

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

5.1.3. Stárnutí populace

Stárnutí populace je celoevropský problém, který sebou přináší změny ve věkové struktuře obyvatel, v níž jsou pak výrazněji zastoupeny starší věkové kategorie, což má dopad na sociální i ekonomickou sféru. Tato změna se vyznačuje výrazným převýšením postreprodukční složky populace ve věku 50 a více let nad složkou dětskou ve věku do 15 let v poměru zhruba 3:2. Existují dva druhy demografického stárnutí - snižování úrovně plodnosti (snižování dětské složky v populaci) a snížením intenzity úmrtnosti. Prodlužuje se naděje dožití a dochází k růstu na vrcholu věkové pyramidy. Oba druhy demografického stárnutí probíhají většinou současně. Tento proces může být také doprovázen snížením podílu populace v reprodukčním věku, která se v důsledku stárnutí přesouvá do složky postreprodukční.¹² Proces demografického stárnutí lze charakterizovat také pomocí indexu stárnutí, který vyjadřuje, kolik je v populaci obyvatel ve věku 65 let a více na 100 dětí ve věku 0-14 let.

¹² RABUŠIČ, L. Česká společnost stárne. Masarykova univerzita Brno, 1995

Proces stárnutí se výrazně projevuje i na území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, což dokazují následující tabulky. Tabulka č. 7 uvádí věkovou strukturu obyvatelstva v jednotlivých obcích v roce 2013, z ní je patrné, že v 1/3 obcí je vyšší podíl obyvatel věkové kategorie 65+ let. Lepší srovnání však dokazuje zmiňovaný index stárí, který zaznamenává rychlý růst osob v postproduktivním věku. Při srovnání období 2008-2013 pozorujeme výrazný růst této věkové skupiny téměř u všech obcí. Výjimku tvoří obec Ostružná, kde za posledních 5 let došlo k růstu dětské složky na úkol osob v postproduktivním věku. Tato obec je nejmenší obcí na území MAS, co se počtu obyvatel týče, tzn., že jakékoliv početní změny ve věkové struktuře se výrazně podílejí na složení obyvatelstva. Objektivnějším důkazem procesu stárnutí populace na území MAS dokazuje podíl osob věkové skupiny 65+ na celkové populaci. Nejnižších hodnot dosahuje obec Bílá Voda, která v roce 2008 dosahovala podílu osob v postproduktivním věku pouhých 8%, během 5 let tento rozdíl vzrostl na 12%. Největší stárnutí populace se však projevuje i z dlouhodobého hlediska v obce Kobylá nad Vidnavkou, která přesahuje hranici 20%.

Tabulka 12: Věková struktura obyvatel MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko

Obec	Věková skupina (%) v roce 2013			Index stárí			Podíl osob 65+ na celkové populaci	
	<=14	15-64	65+	2008	2013	Rozdíl (13-08)	2008	2013
Bělá pod Pradědem	269	1 299	273	97	101	4	12%	15%
Bernartice	166	621	121	69	73	4	13%	13%
Bílá Voda	87	203	41	33	47	14	8%	12%
Černá Voda	81	387	120	108	148	40	17%	20%
Česká Ves	388	1 699	354	64	91	27	11%	15%
Hradec-Nová Ves	58	257	56	102	97	-5	12%	15%
Javorník	427	1 961	521	112	122	10	15%	18%
Jeseník	1 545	7 846	2 188	114	142	28	15%	19%
Kobylá nad Vidnavkou	63	259	98	132	156	24	22%	23%
Lipová-lázně	309	1 603	426	93	138	45	14%	18%
Mikulovice	399	1 803	478	97	120	23	15%	18%
Ostružná	21	114	28	175	133	-42	17%	17%
Písečná	159	730	143	74	90	16	11%	14%
Skorošice	93	537	120	127	129	2	15%	16%
Stará Červená Voda	106	460	92	83	87	4	13%	14%
Supíkovice	105	497	106	77	101	24	12%	15%
Uhelná	57	327	99	94	174	80	17%	20%
Vápenná	165	987	196	83	119	36	12%	15%
Velká Kraš	117	560	102	86	87	1	14%	13%
Velké Kunětiny	90	409	81	58	90	32	11%	14%
Vidnava	182	896	233	90	128	38	15%	18%
Vlčice	69	293	65	74	94	20	16%	15%
Zlaté Hory	501	2 811	692	105	138	33	15%	17%
Žulová	188	863	210	78	112	34	12%	17%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Z dlouhodobého hlediska lze říci, že území MAS výrazně stárne i na základě věkového průměru. Ve sledovaném období 2002 -2013 se věkový průměr na území MAS VP pro Jesenicko zvedl o 3,3 roku, což je o 1 rok více ve srovnání se celým Olomouckým krajem. Opět tedy narážíme na poznatek, že populace na území MAS stárne. Rozdíl pozorujeme i v genderové struktuře, kde ženy mají vyšší průměr téměř o více jak 3 roky oproti mužům, což není ale ve srovnání s Olomouckým krajem nijak výrazné. V průběhu těchto 10 let lze uvést, že rozdíly mezi jednotlivými pohlavími se mírně snižují.

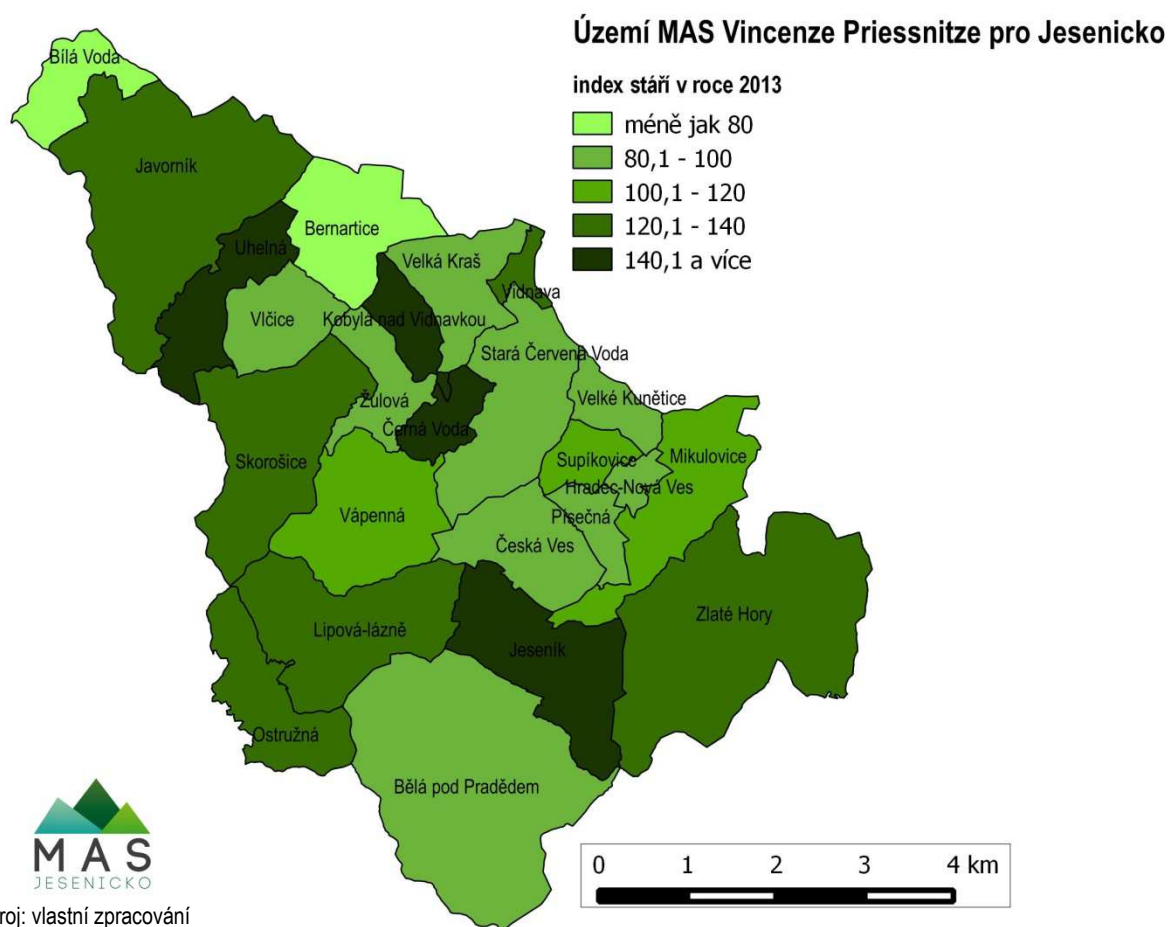
Tabulka 13: Průměrný věk mužů a žen na území MAS VP pro Jesenicko a Olomouckým krajem v letech 2003-2014

Průměrný věk obyvatel k 31.12.	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Rozdíl (12-03)
Území MAS	38,3	38,7	39,1	39,4	39,8	40,2	40,5	40,8	41,2	41,6	3,3
muži	36,6	37,1	37,5	37,8	38,2	38,6	38,9	39,3	39,7	40,1	3,5
ženy	40	40,3	40,6	41	41,4	41,7	42	42,3	42,6	43	3
Olomoucký kraj	38,6	38,9	39,2	39,5	39,8	40,1	40,3	40,5	40,7	40,9	2,3
muži	37	37,6	37,6	37,9	38,2	38,5	38,7	38,9	39,2	39,4	2,4
ženy	40,2	40,5	40,8	41,1	41,3	41,6	41,8	42,2	42,2	42,4	2,2

Zdroj: ČSÚ

Tabulka také zachycuje stárnutí obyvatelstva ve srovnání s územím MAS VP pro Jesenicko a celým Olomouckým krajem. Stárnutí populace však nemá stejné tempo, průměrný věk obyvatel v periferních oblastech, kterou je i území MAS má mnohem rychlejší tempo růstu. Tyto demografické údaje jsou ovlivňovány také historickým vývojem území, například odsunem německého obyvatelstva a osídlování území během 2. světové války. Průměrný věk obyvatel na území MAS VP pro Jesenicko roste rychlejším tempem oproti Olomouckému kraji. Až do roku 2006 věkový průměr obyvatel na Jesenicku nižší než v Olomouckém kraji, avšak od roku 2008 výrazně věkový průměr populace stoupá. Díky stárnutí obyvatel bude postupem času vzrůstat také zájem o sociální i zdravotní služby v regionu.

Obrázek 6: Index stáří v jednotlivých obcích území MAS Vincenze Priessnitz pro Jesenicko v roce 2013

5.2. Vzdělanostní struktura obyvatelstva

Pro venkovské oblasti a příhraniční oblasti vždy platilo, že vzdělanostní struktura obyvatelstva dosahoval nižšího stupně vzdělanosti. V posledních letech se setkáváme s trendem zvyšování počtu osob s maturitou a vysokoškolským vzděláním. Dle tabulky č. 9 je nejvíce obyvatel bez vzdělání v obci Bílá Voda (o více jak 1,5% bodu) a Kobylá nad Vidnavkou (o více jak 6,5 % bodu). Co se týče základního vzdělání tak všechny obce přesahují hodnoty 50%, pouze v obci Žulová má do dokončené i nedokončené základní vzdělání pouhých 45% obyvatel. U středoškolského vzdělání není mezi jednotlivými obcemi nijak výrazní rozdíl. Výjimku tvoří pouze opět obec Kobylá nad Vidnavkou, která u středoškolského vzdělání (s maturitou) dosahuje pouhých 14%. Největší podíl osob s vysokoškolským vzděláním je ve městě Jeseník (ORP), v ostatních obcích se podíl osob pohybuje v rozmezí od 4-8%. Naopak nejméně lidí s vysokoškolským vzděláním je v obcích Stará Červená Voda a Kobylá nad Vidnavkou. Obec Kobylá nad Vidnavkou dosahuje nejhorších hodnot vzdělanostní struktury obyvatelstva na území MAS VP pro Jesenícko.

Tabulka 14: Nejvyšší dosažené vzdělání obyvatelstva v jednotlivých obcích MAS v roce 2011

Obce	celkem obyvatel 15+	bez vzdělání		základní		střední (bez maturity)		Střední (s maturitou) a vyšší odborné		vysokoškolské	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Bělá pod Pradědem	1479	10	0,7%	878	59%	570	39%	414	28%	122	8%
Bernartice	683	6	0,9%	468	69%	282	41%	134	20%	33	5%
Bílá Voda	375	10	2,7%	241	64%	124	33%	62	17%	20	5%
Černá Voda	498	5	1,0%	341	68%	212	43%	107	21%	32	6%
Česká Ves	1977	21	1,1%	1183	60%	790	40%	539	27%	157	8%
Hradec - Nová Ves	254	3	1,2%	167	66%	106	42%	60	24%	10	4%
Javorník	2400	30	1,3%	1511	63%	914	38%	577	24%	151	6%
Jeseník	9913	76	0,8%	5127	52%	3396	34%	3077	31%	1191	12%
Kobylá nad Vidnavkou	370	28	7,6%	246	66%	131	35%	52	14%	10	3%
Lipová - lázně	1934	9	0,5%	1157	60%	811	42%	507	26%	170	9%
Mikulovice	2173	22	1,0%	1428	66%	898	41%	526	24%	97	4%
Ostružná	160	3	1,9%	85	53%	54	34%	54	34%	14	9%
Písečná	825	12	1,5%	543	66%	372	45%	191	23%	37	4%
Skorošice	639	3	0,5%	411	64%	261	41%	145	23%	46	7%
Stará Červená Voda	550	9	1,6%	368	67%	226	41%	128	23%	19	3%
Supíkovice	574	4	0,7%	378	66%	236	41%	134	23%	33	6%
Uhelná	430	6	1,4%	304	71%	183	43%	70	16%	24	6%
Vápenná	1034	19	1,8%	712	69%	417	40%	202	20%	47	5%
Velká Kraš	623	6	1,0%	439	70%	266	43%	124	20%	27	4%
Velké Kunětice	462	5	1,1%	339	73%	206	45%	80	17%	16	3%
Vidnava	1118	19	1,7%	757	68%	461	41%	224	20%	53	5%
Vlčice	323	5	1,5%	215	67%	124	38%	65	20%	16	5%
Zlaté Hory	3284	24	0,7%	2051	62%	1274	39%	843	26%	187	6%
Žulová	1064	8	0,8%	482	45%	244	23%	258	24%	60	6%

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

5.3. Chudoba a sociálně vyloučené lokality

V této podkapitole se zabýváme chudobou a sociálně vyloučenými osobami a s tím také spojenou hmotnou nouzí. Území MAS VP pro Jesenicko se s touto problematikou zabývá již několik let. Pro vytvoření analýzy chudoby a sociálního vyloučení jsou dostupná pouze data o sociálně vyloučených lokalitách na území MAS VP pro Jesenicko z roku 2010.

Sociálně vyloučené lokality lze definovat jako místa, ve kterých se vyskytují a žijí slabší jedinci, či celé komunity. Sociálně vyloučeným jedincům je dlouhodobě znesnadňován nebo zamezován přístup ke zdrojům a příležitostem, které umožňují zapojení do jejich sociálních, ekonomických i politických aktivit celé společnosti.¹³

U sociálně vyloučených jedinců často dochází ke kumulaci znevýhodnění (handicapů). Jedná se například o:

- nedostatečně vzdělané osoby,
- dlouhodobě nebo opakovaně nezaměstnané,
- osoby s mentálním či fyzickým handicapem,
- osoby trpící nějakým druhem závislosti,
- imigranty a příslušníky (etnicky, nábožensky aj.) menšin,
- lidi, kteří se ocitli v těžké životní situaci, z níž si sami nedokáží pomoci

Studie „Zjišťování potřeb uživatelů a zadavatelů v jednotlivých oblastech sociálních služeb v Olomouckém kraji,“ která mimo jiné mapuje počet a velikost sociálně vyloučených lokalit v jednotlivých obcích Olomouckého kraje, je hlavním zdrojem informací před vznikem nové celostátní analýzy sociálně vyloučených lokalit, kterou tvoří Agentura pro sociální začleňování.

Dle Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2011 – 2015 (MPSV, 2011) lze sociálně vyloučené lokality definovat jako:

- prostorově izolované
- sociálně izolované
- ekonomicky izolované
- kulturně odlišné
- symbolicky vyloučené¹⁴

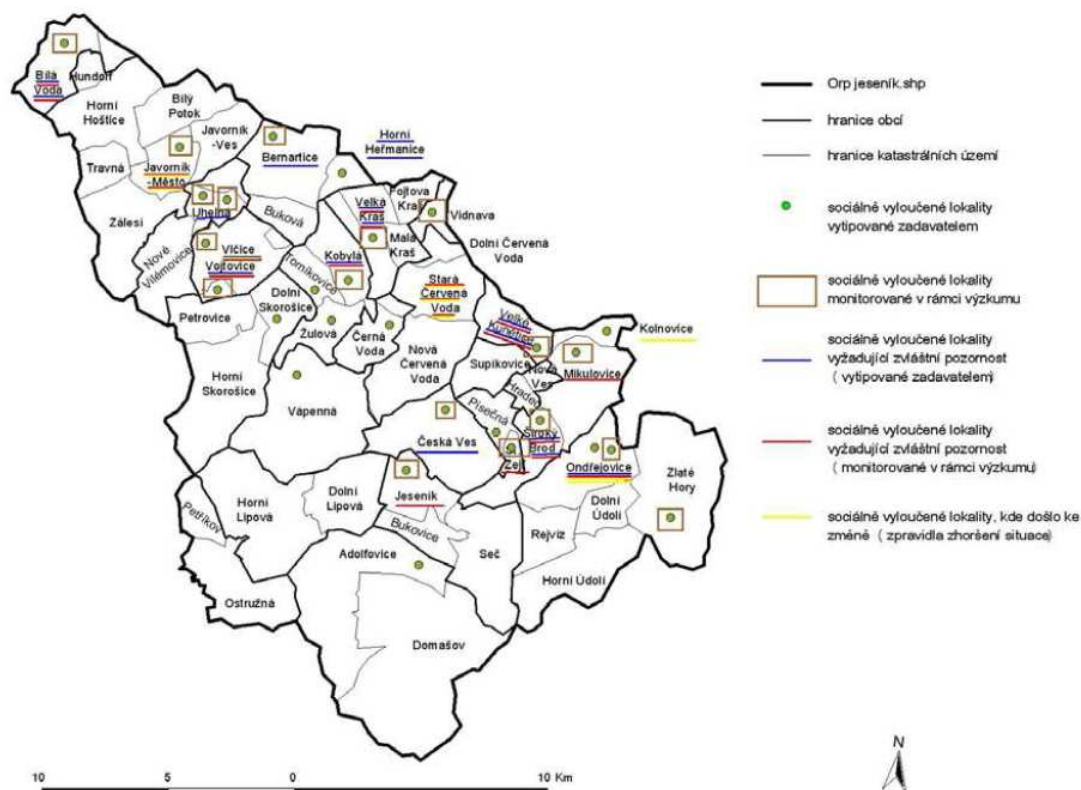
Celé území MAS VP pro Jesenicko se potýká s řadou specifických problémů, jejich původ je dán geografickou polohou, příhraničním rázem regionu, dějinami osídlování i vysídlování, a také politickým režimem, což je podrobněji zmíněno v předchozích kapitolách. Území MAS se potýká s nízkou hustotou osídlení, velkou mírou nezaměstnanosti, nízkými příjmy, nápadně mnoho opuštěnými nemovitostmi a také s mnoha nemovitostmi, kde bydlí sociálně vyloučení lidé. Sociální vyloučení je zde v mnoha ohledech - oproti lidnatým městům - specifické. V regionu například nenajdeme rozlehlá ghetta v mnoha bytových domech, spíše se setkáme s jednotlivými roztroušenými domy. Jejich obyvatelé jsou, podobně jako ve velkých městech, dlouhodobě nezaměstnaní, závislí na dávkách a potýkají se se zhoršeným přístupem ke vzdělání, avšak velmi odlišná je tu míra chudoby. K nepříznivé situaci těchto obyvatel do značné míry přispívá také nízká dopravní obslužnost většiny lokalit.¹⁵

¹³ Zdroj: Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2011-2015, MPSV 2011

¹⁴ 1) Zjišťování potřeb uživatelů a zadavatelů v jednotlivých oblastech sociálních služeb v Olomouckém kraji, 2010, zadavatel: Olomoucký kraj, zhotovitel: SocioTrendy.cz; 2) Analýza sociálně vyloučených romských lokalit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti, 2006, zadavatel: MPSV, zhotovitel: GAC spol. s r. o.

¹⁵ Zdroj: Dokument „Sociálně demografické analýzy okresu Jeseník“, 2007

.Obrázek 7: Mapa sociálně vyloučených lokalit na území MAS Vincenze Priessnitz pro Jesenícko

Zdroj: Dlouhodobý monitoring situace romských komunit v České republice: moravské lokality, 2008

Z výše uvedeného obrázku č. 5 je zřejmé, že největší koncentrace sociálně vyloučených lokalit je v severovýchodní části území MAS Vincenze pro Jesenícko. Mezi sociálně vyloučené lokality vyžadující zvláštní pozornost (vytypované Agenturou pro sociální začleňování) řadíme obce Bílá Voda, Bernartice, Javorník, Stará Červená Voda, Mikulovice, Jeseník, Vlčice, Vojtovice (část obce Vlčice), Kobylá nad Vidnavkou, Velká Kraš, Velké Kuněčice, Česká Ves, Široký Brod (část obce Mikulovice) a Ondřejovice. Problematikou sociálně vyloučených lokalit se na území MAS již od roku 2008 zabývá Agentura pro sociální začleňování, která svoji činnost provozuje na základě Strategického plánu lokálního partnerství Jesenícko.

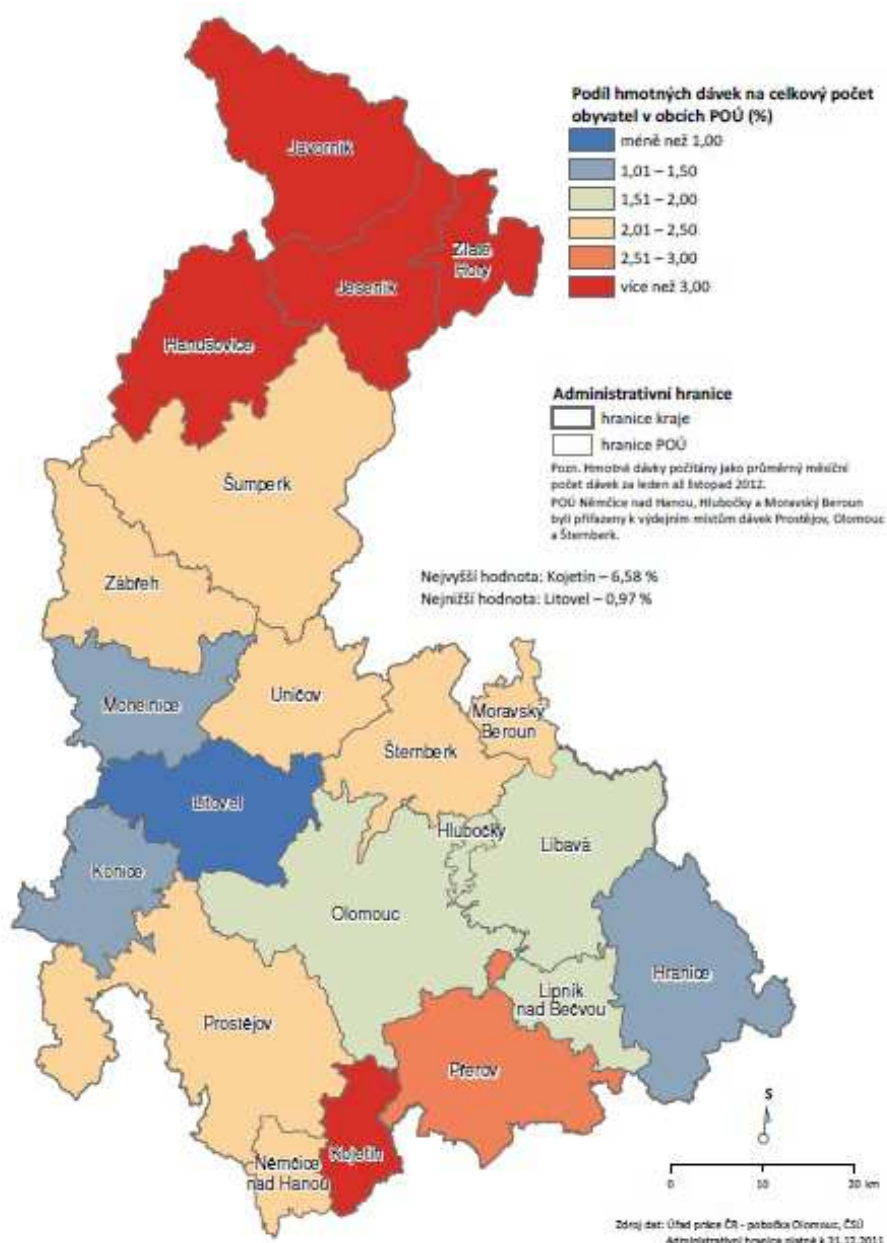
Sociálně vyloučené lokality, lze vymezit na základě dat týkající se především nezaměstnanosti celkové i dlouhodobé, ale také vzdělanostní struktury obyvatel a zejména statistik o dávkách hmotné nouze.

Pomoci v hmotné nouzi upravuje zákon č. 111/2006 Sb., a jedná se o opatření, kterým stát bojuje proti sociálnímu vyloučení občanů. Hmotná nouze je v zásadě stav, kdy osoba či rodina nemá dostatečné příjmy a její celkové sociální a majetkové poměry neumožňují uspokojení základních životních potřeb na úrovni ještě přijatelné pro společnost (ošacení, obživa a bydlení).¹⁶ Mezi dávky hmotné nouze patří příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádné okamžité pomoci. O jejich poskytnutí

Z obrázku č. 6 vyplývá, že nejvyšší podíl vyplacených dávek v hmotné nouzi na celkovém počtu obyvatel, je na celém území MAS VP pro Jesenícko (SO POÚ Javorník, Jeseník a Zlaté Hory), dále také v SO POÚ Hanušovice a Kojetín. Tato území jsou také oblastmi z nejvyšší dlouhodobou nezaměstnaností v rámci Olomouckého kraje.

¹⁶ Zdroj: Studie sídelní struktury Olomouckého kraje, 2012

Obrázek 8: Míra hmotné nouze v Olomouckém kraji

Zdroj: Koncepce rozvoje venkova Olomouckého kraje - Analytická část, 2014

Tabulka č. 15 srovnává faktory ovlivňující chudobu a sociálně vyloučené (nízké vzdělání, dlouhodobá nezaměstnanost a hmotná nouze), což dokládá výše uvedené tvrzení, že sociálně vyloučené lokality lze vymezit na základě těchto faktorů. V regionech s nízkým vzděláním, dlouhodobou nezaměstnaností a výší hmotné nouze je nejvyšší koncentrace sociálně vyloučených lokalit. Území MAS Vincenze Priessnitz pro Jesenícko je jednou z nejpostíženějších oblastí, společně s MAS Horní Pomoraví a MAS Střední Haná v rámci Olomouckého kraje.

Z těchto dat vyplývá, že problém sociálního vyloučení a chudoby vyžaduje řešení integrovaným způsobem, které je založeno na znalostech a spolupráci s nadregionálními aktéry, na co poukazují také strategie a analýzy České republiky (Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2011-2015) a Olomouckého kraje (Situační analýza vytvoření v rámci projektu „Zajištění integrace příslušníků romských komunit“).

Tabulka 15: Faktory a stav chudoby dle MAS na území Olomouckého kraje

Název MAS	nízké vzdělání v %	dlouhodobá nezaměstnanost v %	hmotná nouze v %
Bystřička	20,09%	3,00%	1,40%
Vincenze Priessnitz pro Jesenicko	22,99%	5,90%	2,90%
Horní Pomoraví	22,67%	6,10%	2,50%
Rozvojové partnerství Regionu Hranicko	19,22%	4,70%	0,90%
Mohelnicko	22,01%	4,50%	0,90%
Moravská brána	19,64%	5,90%	1,40%
Moravská cesta (Litovelsko – Pomoraví)	19,68%	2,80%	0,80%
Moravský kras	20,48%	4,10%	1,60%
Partnerství Moštěnka	21,53%	4,50%	1,60%
Na cestě k prosperitě	21,70%	5,20%	1,60%
Nizký Jeseník	28,87%	9,20%	1,70%
Občané pro rozvoj venkova	20,32%	3,80%	1,40%
Prostějov venkov	18,91%	4,20%	1,60%
Region HANÁ	19,63%	3,60%	1,30%
Střední Haná	22,97%	8,60%	3,30%
Šternbersko	19,70%	3,70%	1,70%
Šumperský venkov	21,52%	5,70%	1,70%
Uničovsko	22,08%	5,20%	1,70%

Zdroj: Koncepce rozvoje venkova Olomouckého kraje - Analytická část, 2014

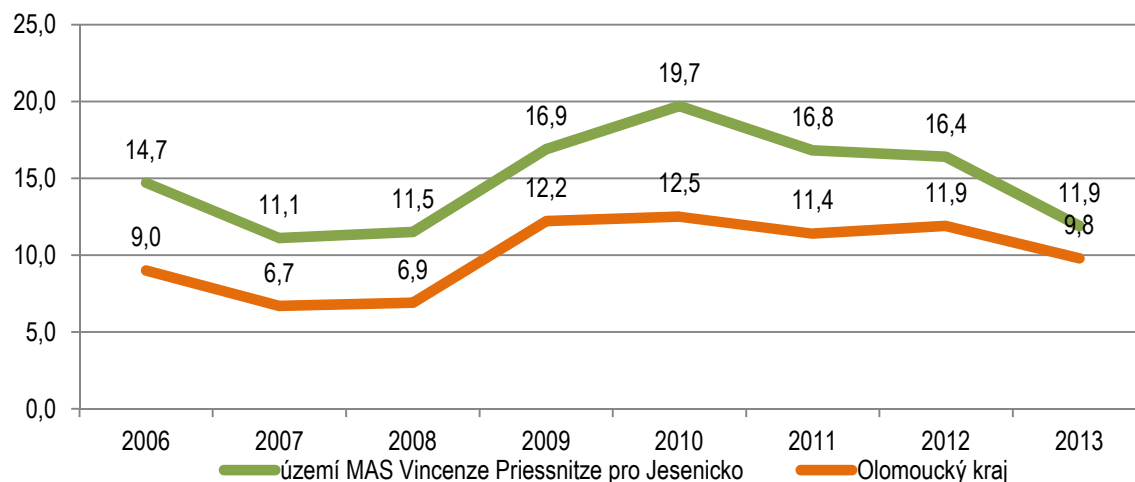
5.4. Dlouhodobá nezaměstnanost

Území MAS Vincenze Priessnitz pro Jesenicko se dlouhodobě potýká s vysokou nezaměstnaností. Vysoké míry nezaměstnanosti dosahuje také ve srovnání s celorepublikovým průměrem. Mezi základní faktory ovlivňující nezaměstnanost můžeme zařadit sídelní hierarchii, polohovou atraktivitu regionu i nepříznivou ekonomickou specializaci. Situaci na trhu práce ovlivňují také historické aspekty jako například odsun německého obyvatelstva, centrálně řízená ekonomika v letech 1948-1989, ekonomická transformace i ekonomická krize od roku 2008.¹⁷ Mimo to se region potýká také s problémy jako nízký počet pracovních míst, nízká vzdělanostní struktura obyvatelstva ale také s nízkou průměrnou mzdou oproti celorepublikovému průměru. Volná pracovní místa jsou především pro zaměstnance s nižší kvalifikací.

Celková míra nezaměstnanosti na území MAS ve srovnání s Olomouckým krajem je výrazně vyšší a to až o 6,2 procentních bodů v roce 2010, jak lze vidět v následujícím grafu č. 3, který zachycuje vývoj nezaměstnanosti od roku 2006 do 2013. Míra nezaměstnanosti je kolísavá, s mírně klesající tendencí, přičemž svého vrcholu dosáhla v roce 2010, kdy na území MAS VP pro Jesenicko dosahovala hodnoty 19,7%. V prosinci míra nezaměstnanosti 2013 dosahovala 11,9% což je o více jak 2% body více než je průměr Olomouckého kraje. Prudký růst míry nezaměstnanosti v roce 2010 byl způsoben především celosvětovou krizí. Od roku 2011 dochází k mírnému zlepšení, snížení počtu uchazečů o zaměstnání.

¹⁷ Univerzita Palackého v Olomouci, projekt edu2work

Graf 3: Míra nezaměstnanosti na území MAS VP pro Jesenicko ve srovnání Olomouckým krajem v letech 2006-2013

Zdroj: MPSV statistické ročenky trhu práce 2006 -2013, vlastní zpracování

6. Veřejná infrastruktura

6.1. Technická infrastruktura

Technickou infrastrukturou lze rozumět zařízení technického vybavení, které souvisí s bydlením a provozním zázemím domácností. Patří sem především vodovody, plynofikace, elektřina, kanalizace, vodojemy, čistírny odpadních vod, elektrické vedení ale také telekomunikace a v posledních letech i internet. Tato technická infrastruktura zajišťuje kvalitní podmínky pro bydlení a tím souvisí i dobré podmínky pro udržitelný rozvoj venkova. V níže uvedené tabulce je přehled technické infrastruktury v jednotlivých obcích na území MAS Vincenze Priessnitz.

V mnoha obcích na území MAS kde je uvedeno, že v obci kanalizace, pokrytí plynem či ČOV je, ve skutečnosti není úplně a pokrytí je pouze v určité části celé obce. Důvod je zejména ten, že obce mají v mnoha případech více částí a tyto části jsou bývalé samostatné obce, nebo chatařské osady, které jsou odlehlejší od hlavní obce, kde je např. kanalizace a podobně. V mnoha případech ČOV nebo přípojkou na plyn disponuje pouze pár domů v obci jako je tomu např. ve Skorošicích.

V případě plynovodu, tak plyn je na území MAS přiváděn z Loučné nad Desnou nebo z Janova v Moravskoslezském kraji. Tento plyn je veden trasami vysokotlakých plynovodů. Na území MAS jsou také obce, kam se přivádí plyn trasami nízkotlakých plynovodů. Mezi tyto obce patří zejména Javorník, Vidnava, Jeseník a Zlaté Hory. Ty jsou připojeny na vysoko- a středotlaké regulační stanice plynu. Na území MAS je však několik obcí a to zejména v podhůří Rychlebských hor jako je Uhelná, Vlčice, nebo Bílá Voda, které nejsou připojeny k plynovodu. Díky tomu jsou odkázány především na tuhá paliva (dřevo, uhlí). Následkem je pak zvýšené znečištění ovzduší z lokálních topenišť, které využívají právě tuhá paliva. Bohužel zájem o plyn je poměrně nízký a to především díky vysokým cenám a proto hrozí, že obce, nebo části obcí, kde plyn není, tak plynovod nebude zaveden.

Tabulka 16: Technická infrastruktura v jednotlivých obcích MAS

Obce	veřejný vodovod	Kanalizace	ČOV	Plynofikace obce	Elektřina	internet	Telefoní pokrytí
Bělá pod Pradědem	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Bernartice	Ano	ne	ne	Ano	Ano	Ano	Ano
Bílá Voda	Ano	Ano	Ano	ne	Ano	Ano	Ano
Černá Voda	Ano	ne	ne	ne	Ano	Ano	Ano
Česká Ves	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Javorník	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Jeseník	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Hradec-Nová Ves	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Kobylá nad Vidnavkou	Ano	ne	ne	ne	Ano	Ano	Ano
Lipová-lázně	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Mikulovice	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Ostružná	Ano	Ano	ano	ne	Ano	Ano	Ano
Písečná	Ano	ne	ne	Ano	Ano	Ano	Ano
Skorošice	Ano	ne	ne	Ano	Ano	Ano	Ano
Stará Červená Voda	Ano	ne	ne	Ano	Ano	Ano	Ano
Supíkovice	Ano	ne	ne	Ano	Ano	Ano	Ano
Uhelná	Ano	ne	ne	ne	Ano	Ano	Ano
Vápenná	Ano	ne	ne	Ano	Ano	Ano	Ano
Velká Kraš	Ano	ne	ne	ne	Ano	Ano	Ano
Velké Kunětice	Ano	ne	ne	Ano	Ano	Ano	Ano
Vidnava	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Vlčice	Ano	ne	ne	ne	Ano	Ano	Ano
Zlaté Hory	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Žulová	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Celkem území MAS VP	24	12	12	17	24	24	24

Celé území MAS je vybaveno veřejným vodovodem. Kvalita podzemních vod je poměrně na uspokojivé úrovni, i když se nacházejí místa, kde dobrá kvalita pitné vody není celoroční. Spotřeba vody je podprůměrná a to cca 50-80 l (os.d). Naopak místa, kde se voda podílí na rekreaci, se od průměru celého území MAS vychylují. Mezi tyto místa patří především Jeseník a lázně v Jeseníku, nebo některé obce se zvýšeným turistickým ruchem (Lipová-lázně, Javorník apod.). Na území MAS je také několik zdrojů vody, které jsou schopny odolat narušení systému zásobování menšího rozsahu a poskytnout tak potřebné množství vody. Sem patří zejména prameniště Lázně v Jeseníku, prameniště Křížový Vrch, prameniště Vápenná a další. Na území je nejvýznamnější vodovod Jeseník, který zásobuje vodou obce podél řeky Bělé. V posledních letech došlo také k celkové rekonstrukci ČOV Česká Ves, která slouží obcím Jeseník, Bělá pod Pradědem, Česká Ves a Lipová-lázně. Tato rekonstruovaná ČOV má značnou rezervu a to z důvodu rušení průmyslové zóny v Jeseníku a celkové snižování spotřební vody. Menší městské ČOV se nachází v Javorníku, Mikulovicích, Vidnavě a Zlatých Horách. Polovina všech obcí na území MAS kanalizaci ani ČOV vybudované nemají. Důvodem jsou zejména finanční náročnost vybudování a také členitému reliéfu jednotlivých obcí.

Přenosová soustava společnosti ČEZ, a.s. zásobuje území MAS elektrickou energií. Jedná se o vedení VVN 110 kV s rozvodnou Česká Ves. Území je pokryto rozvodným systémem 35 kV. Na území však není žádný významný zdroj elektrické energie. Jsou však místa, která využívají např. větru a to Ostružná a Velká Kraš (jedna větrná elektrárna má výkon 0,5 MW), nebo na řece Bělé je hned několik malých vodních elektráren.

Díky členitosti území MAS je pokrytí signálem mobilních operátorů je neúplné. Vliv na to má i nízká hustota osídlení a to zejména v oblasti Rychlebských hor a Hrubého Jeseníku, kde signál na některých místech chybí úplně. Největší pokrytí má mobilní operátor O2. Nejméně pokrytá je Bílá Voda a Kobylá nad Vidnávkou. V případě internetu, tak vysokorychlostní internetové připojení 3G je pouze v Jeseníku a v České Vsi. Velká část území má slabší připojení EDGE od O2, pouze oblast mezi Jeseníkem a Mikulovicemi má připojení CDMA. Většina obcí nabízí využití internetu v místních knihovnách.

6.2. Dopravní infrastruktura

Doprava je na území MAS, které je typické rozmístěním jednotlivých měst a obcí po celém svém území, jedním ze zásadních faktorů. Dopravní dostupnost, která souvisí zejména s možnostmi vyjždět za prací a za službami, je tudíž pro obyvatele regionu velmi důležitá. Území MAS VP pro Jesenícko je s vnitrozemím spojen silnicemi vedoucími Ramzovským a Červenohorským sedlem, což v zimním období působí značné obtíže v dostupnosti celého území.

Území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenícko se potýká s nedostatečnou dopravní přístupností a špatným stavem silnic. Územím MAS vedou důležité silniční trasy I. třídy - Mohelnice – Šumperk – Jeseník – Mikulovice – státní hranice (I/44) a státní hranice – Bílý Potok – Žulová – Jeseník (I/60).

Vzdálenost od nejbližší dálnice a rychlostní komunikace v České republice je 70 km (E442 -výchozí bod ORP Jeseník).

Nejdůležitější silnice okresu Jeseník jsou silnice I. třídy a to I/44 a I/60. Silnice I/44 spojuje Jesenícko s vnitrozemím ČR a vede přes Červenohorské sedlo a pokračuje dále přes Šumperk až do Moholnice, kde se napojuje na rychlostní silnici R/35 vedoucí dále do Olomouce. Tato silniční komunikace je důležitá pro Jesenícko proto, že spojuje Jeseník s Polskem. Druhá velmi důležitá silnice je I/60. Ta vede z Jeseníku přes Vápenou, Žulovou, Javorník a směřuje dál k hranici, odkud pokračuje dál do polského Pačkova jako silnice 382. Neméně důležité jsou i silnice II. třídy a to především II/369, která vede přes Ramzovské sedlo dále do Hanušovic a Šumperku. V Hanušovicích lze navázat na silnici II/312 vedoucí směrem do Králík a stává se tak součástí nejkratšího spojení mezi Jeseníkem a Prahou v rámci ČR. Mezi další důležité silnice patří silnice II/457 (Javorník-Vidnava-Mikulovice), II/456 (Žulová-Černá Voda-Velké Kunčice), II/453 (Jeseník- Rejvíz-Dolní Údolí), II/450 (Bělá pod Pradědem – Vidly- Karlova Studánka) či II/457 (Mikulovice- Zlaté Hory). Neméně důležité jsou i komunikace třetích tříd, které většinou spojují silnice vyšších tříd, vedou do obcí a osad mimo hlavní silniční tratě (např. Travná, Zálesí, Nové Vilémovice, Horní Skorošice, Petříkov atd.) Většinou jsou tyto silnice slepé, proto je nutné se vrátit na silnici vyšší třídy.

Okresní autobusová doprava je zajišťována společností Arriva Morava, a.s. Během pracovního týdne autobusy jezdí většinou od 5 hodiny ráno do 10 hodiny večerní, kdy intervaly mezi jednotlivými spoji trvají přibližně hodinu. Díky své odlehlosti a malému počtu obyvatel na okrese Jeseník jsou pro autobusového dopravce dvě oblasti a to Vidnavsko a Javornicko. Zde je především o víkendu a svátcích autobusové spojení velmi nízké. Kromě pravidelných linek lze v letní sezóně narazit také na cyklobusy a turistbusy, které jezdí většinou o víkendech a svátcích. V zimní sezóně naopak jezdí na Jesenícku skibus, který rozváží lyžaře do lyžařských areálů.

Důležitou součástí dopravní sítě okresu Jeseník je železniční trať. Jeseník je spojený s vnitrozemím železnicí, která vede přes Ramzovské sedlo. Zde se nachází nejvýše položená železnice v ČR. Také zde na místě dřívější budovy železniční stanice bylo 1.6.2014 otevřeno informační centrum, kde se mimo jiné také nachází čekárna, úschovna zavazadel, dětský koutek, či samoobslužný bar. Z Jeseníku také vede železniční trať směřující do Polska a dále pak do Ostravy. ČD také provozují regionální trať, která vede z Lipová-Lázně do Javorníku. Ta je využívána především o víkendech, kdy je autobusová doprava nedostatečná a také v letních měsících, kdy je využívána především turisty. Na konci roku 2010 po 113 letech skončilo železniční spojení Vidnava - Velká Kraš, které bylo nedílnou součástí dopravní infrastruktury v regionu.

V níže uvedené tabulce je uveden počet evidovaných vozidel ve vybraných letech na okrese Jeseník. Z tabulky je patrné, že v posledních letech došlo k nárůstu evidovaných vozidel. Lze tedy předpokládat, že díky tomuto stoupajícímu trendu stoupla i hustota silniční dopravy. Z tabulky také plyne rostoucí trend nákladních a užitkových vozidel naopak stagnaci osobních vozidel, lze přisuzovat především chudému kraji a ekonomické krizi, která proběhla v minulých letech. Okresu Jeseník také lze přisuzovat tranzitní charakter. A to především díky své pohraniční poloze, kdy nákladní automobilová doprava směřuje z vnitrozemí přes území Jesenicka směrem dál do Polska a naopak.

Tabulka 17: Počet evidovaných vozidel na území MAS

	2000	2003	2005	2007	2008	2009	2011
Evidovaná vozidla (k 31. 12.)	17 567	18 492	19 638	21 835	22 932	23 056	23 682
osobní automobily	10 608	11 418	12 243	13 580	14 193	14 101	14 247
nákladní automobily	830	934	1 057	1 320	1 431	1 460	1 522
autobusy	26	32	26	28	30	27	31

Zdroj: Časové řady. [online]. [cit. 2014-07-09]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/casove_rady_regionalni

7. Občanská vybavenost

7.1. Školství

Významným předpokladem, který ovlivňuje hospodářské podmínky i soudružnost obyvatel obce či území je vzdělanost obyvatel. Nezaměstnanost klesá s rostoucí vzdělaností a je posilován občanský a individuální charakter sociálních vazeb místních komunit. Na území MAS Vincenze Priessnitze lze předpokládat, že nejnižší vzdělanost je v neatraktivních zemědělských obcích a nově vzniká i v některých lokalitách velkých neatraktivních sídlišť. V posledních letech na území MAS nedošlo k výrazným změnám. Mateřské školky chybí pouze v obcích s nejmenším počtem obyvatel (Ostružná, Hradec-Nová Ves). Základní školy jsou v 18 obcích. Základních uměleckých škol ve 4 obcích a střední školy a odborné učiliště se nachází v Lipové- Lázních, v Jeseníku a v Bernarticích.

V letech 2007 – 2013 se celkový počet mateřských školek nezměnil. Ty zaznamenávají mírně zvyšující trend počtu dětí. Děti přibývají spíše v městských a příměstských mateřských školkách. Naopak v menších obcích mateřské školy spíše zaznamenávají stagnaci či pokles dětí. To je způsobeno především stěhováním mladých rodin do měst či příměstských částí území, nebo stěhováním pryč, mimo region. Naopak na základních školách byl v posledních letech zaznamenán mírně klesající trend počtu žáků. I když ve školkách se počet dětí zvyšuje, tak počet dětí na základních školách klesá z důvodu, že mnohdy mladé rodiny s dětmi se stěhují s území MAS a jejich děti nastupují do prvních tříd už mimo území. Úbytek žáků má také za následek snižování celkového počtu tříd, kdy se třídy většinou slučují a v novém školním roce se často otevře pouze jedna 1. třída. Největší základní školy jsou v Jeseníku, v Lipové-lázních, Zlatých horách, České Vsi, nebo Javorníku. Do těchto škol často dojíždí děti z přilehlých obcí, které školu nemají. Absence škol v obcích má právě za následek odchod rodin do měst, nebo stěhování mimo území MAS.

Základních uměleckých škol neboli ZUŠ je na území MAS Vincenze Priessnitze celkem 6. Tento druh poskytuje svým žákům základní vzdělání v uměleckých oborech, jako jsou hudební obory, výtvarné nebo taneční. Tyto instituce na území MAS navštěvuje stále více žáků. Důvodem je především umět hrát na nějaký hudební nástroj a v neposlední řadě naučit se tančit. To zajišťuje soukromá základní umělecká škola taneční v Jeseníku, která nabízí svým žákům různé druhy tance. Další ZUŠ jsou v Javorníku, v Jeseníku, Vidnavě a ve Zlatých Horách.

Území MAS Vincenze Priessnitze nabízí také středoškolské vzdělání s maturitou i s výučním listem. Počet středních odborných škol včetně gymnázia je na území 5. Jejich počet je stále stejný, ale i zde je v posledních letech zaznamenán celkem znatelný pokles počtu studentů. V tomto případě je odchod středoškolských studentů mimo území MAS způsoben především nedostatkem možností studovat ve svém okolí obory, které by přispěly k rozvoji území (lázeňství, lesnictví, kamenictví, stavebnictví). Stejný problém mají odborná učiliště, kde úbytek studentů není tak markantní jako u středních škol s maturitou.

Vyšší odborné školy a vysoké školy na území MAS nejsou. Svoji pobočku v Jeseníku však má ostravská Vysoká škola podnikání, která nabízí výuku oborů informatika a internet v podnikání, podnikání a management v obchodu a podnikání a management v životním prostředí. Tuto školu však navštěvuje zanedbatelné procento absolventů středních škol. Ostatní absolventi odchází na vysoké školy mimo území MAS Vincenze Priessnitze. Pokud se absolventi VŠ vrátí zpátky na území MAS, tak nejčastěji zastoupenými vystudovanými obory jsou ekonomické a technické.

7.2. Zdravotnictví

Zdravotní péče představuje péči o zdraví zahrnující veškerou činnost, která léčí již vzniklá onemocnění, zabráňuje těmto onemocnění, snižuje důsledky nemocí a posiluje zdraví. Zahrnuje orgány a instituce jako je ministerstvo zdravotnictví nebo zdravotní pojišťovny. Také zahrnuje organizace a společnosti (lékařská komora, odborné lékařské společnosti apod.). Dále také zahrnuje zdravotnická zařízení, která se vyskytují mimo jiné i na území MAS. Do této oblasti patří nemocnice, ambulantní zařízení, léčebné ústavy aj. A samozřejmě také pracovníky ve zdravotnictví a služby poskytované ve zdravotnictví. Tabulka č. 18 zobrazuje zabezpečení zdravotní péče.

Tabulka 18: Zabezpečení zdravotní péče na území MAS

území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenícko	Ambulantní péče ²		Nemocnice				Odborné léčebné ústavy	
	lékaři (přepočtený počet)		lékaři (přepočtený počet)		lůžka		lékaři (přepočtený počet)	lůžka
	celkem	na 1000 obyvatel	celkem	na 1000 obyvatel	celkem	na 1000 obyvatel		
	91	2,258	14,35	0,356	103,00	2,555		

Zdroj: ČSÚ

V níže uvedené tabulce č. 19 lze vidět, že spádovým střediskem území MAS, které poskytuje zdravotní péči obyvatelům nejen okolních obcí, ale také celého území, je Jeseník. Důvodem je především to, že v Jeseníku se nachází jediná nemocnice na celém území MAS. Je to největší lůžkové zařízení na celém území, a proto do jesenické nemocnice přijíždějí lidé i ze vzdálenějších obcí území MAS. Kromě lůžkové péče nemocnice poskytuje také ambulantní odbornou péči (dětská, diabetická, hematologická, interní, kardiologická ambulance atd.), nebo např. péči praktického lékaře. Problémem byla privatizace jesenické nemocnice v 90. letech 20. století. To mělo za následek, že do nemocnice nešli peníze z rozpočtu ministerstva zdravotnictví a proto jesenická nemocnice není zcela modernizována, jako jsou jiné státní nemocnice. Dalším problémem jediné nemocnice na území je ten, že těžko získává odborné a kvalifikované specialisty a to především z důvodu odlehlosti území od vnitrozemí ČR.

Tabulka 19: Počet zdravotních zařízení v jednotlivých obcích na území MAS

obec	Praktický lékař	Dětský lékař	Zubní lékař	Gynekolog	odborný léčebný ústav	lékarna	záchranná služba	Ambulatiní zařízení
Bělá pod Pradědem	0	0	0	0	0	0	0	0
Bernartice	0	0	0	0	0	0	0	0
Bílá Voda	0	0	0	0	1	0	0	0
Černá Voda	0	0	0	0	0	0	0	0
Česká Ves	1	0	1	0	0	0	0	0
Hradec-Nová Ves	0	0	0	0	0	0	0	0
Javorník	2	1	1	1	0	1	1	0
Jeseník	10	4	13	3	0	4	1	1
Kobylá nad Vidnavkou	0	0	0	0	0	0	0	0
Lipová-lázně	1	0	1	0	0	0	0	0
Mikulovice	1	1	1	1	0	1	0	0
Ostružná	0	0	0	0	0	0	0	0
Písečná	1	1	1	0	0	1	0	0
Skorošice	0	0	0	0	0	0	0	0
Stará Červená Voda	0	0	0	0	0	0	0	0
Supíkovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Uhelná	0	0	0	0	0	0	0	0
Vápenná	1	0	0	0	0	0	0	0
Velká Kraš	0	0	1	0	0	0	0	0
Velké Kunětice	0	0	0	0	0	0	0	0
Vidnava	2	1	1	0	0	1	0	1
Vlčice	0	0	0	0	0	0	0	0
Zlaté Hory	2	1	2	2	0	1	0	0
Žulová	2	0	1	1	0	1	0	0
celkem území MAS VP	23	9	23	8	1	10	2	2

Zdroj: ČSÚ

V Jeseníku se také kromě nemocnice nachází mnoho ordinací lékařů specialistů. Jejich činnost je spojena především s lázněmi, které se v Jeseníku nacházejí. Podle níže uvedené tabulky lze také říci, že dalšími menšími středisky, které poskytují zdravotní péči, jsou obce Mikulovice, Zlaté hory, Vidnava, Žulová a Javorník. V těchto obcích se nejčastěji nachází praktický lékař pro dospělé, dětský lékař, stomatolog a gynekolog. Přilehlé obce a obce s malým počtem obyvatel žádné zdravotní zařízení nemají, proto lidé navštěvují zdravotní zařízení ve výše zmiňovaných střediscích. Dále se také na území MAS nachází detašované pracoviště záchranné služby a rychlé zdravotnické pomoci a to v Jeseníku a v Javorníku. Bohužel z důvodu rozlohy území a jejímu hornatému reliéfu, je obtížné dodržovat dojezdové časy sanitek a proto je síť záchranných služeb velmi slabá. Slabou sítí lze najít i v oblasti lékáren. Těch je na území MAS celkem 10 a hned 4 z nich v obci Jeseník. Proto v případě chybějících léků v jedné lékárně musí nemocný člověk, který nebydlí v Jeseníku překonat mnohdy větší vzdálenost pro získání léku. Posledním problémem, se kterým se území MAS potýká, je nedostatek zubních lékařů. To je celorepublikový problém, ale v případě území MAS, absolventi, kteří vystudují obor zubního lékařství, se v rapidní většině na území nevrátí. A starší zubní lékaři na území nejdou z důvodu a to z odlehlosti území a menšího finančního ohodnocení.

Na území MAS VP se nachází také jeden odborný léčebný ústav a to Psychiatrická nemocnice Marianny Oranžské. Tato léčebna disponuje 150 lůžky a přijímá všechny pacienty ze spádového území MAS. Mimo toto území lze přijmout pacienta po předchozím objednání. Diagnostické spektrum pacientů zahrnuje všechny duševní poruchy dle kapitoly F MKN-10. Léčebnu vyhledávají především pacienti, kteří jsou závislí na alkoholu a jiných psychoaktivních látek.

Z hlediska pracovní neschopnosti je na území MAS sledovat klesající trend. Tento pokles lze sledovat od roku 2008 a 2009, což ovlivnilo především placení poplatků u lékaře. I přesto, že kleslo procento nemocných a pracovních úrazů, tak největší nemocnost na území MAS je v oboru těžby nerostných surovin a zpracovatelském průmyslu.

7.3. Sociální oblast

Sociální služby jsou jedna ze základních oblastí sociální politiky. Ty jsou definovány v zákoně č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. Jejich cílem je podpora rozvoje klienta, nebo alespoň zachování stávající soběstačnosti člověka, jeho návrat do vlastního domácího prostředí a obnovení nebo zachování původního životního stylu. Díky vysoké nezaměstnanosti, nízkým průměrným platům, vysoké rozvodovosti, rychlému stárnutí obyvatel a demografickému složení obyvatelstva tohoto území, je sociální péče velmi důležitou oblastí pro území MAS Vincenze Priessnitz

Tabulka 20: Sociální služby v jednotlivých obcích na území MAS

Obec	Dětské domovy	Azylové domy, noclehárny	Domov důchodců	Domy s pečovatelskou službou	Denní stacionáře pro seniory	Chráněné bydlení	Služby sociální pravence
Bělá pod Pradědem	0	0	0	0	0	0	0
Bernartice	0	0	0	1	0	0	0
Bílá Voda	0	0	1	0	0	0	0
Černá Voda	0	0	0	0	0	0	0
Česká Ves	0	0	0	1	0	0	0
Hradec-Nová Ves	0	0	0	0	0	0	0
Javorník	0	1	2	0	1	0	0
Jeseník	1	2	0	0	2	1	2
Kobylá nad Vidnavkou	0	0	1	0	0	0	0
Lipová-lázně	0	0	0	1	0	0	0
Mikulovice	0	0	0	1	0	0	0
Ostružná	0	0	0	0	0	0	0
Písečná	0	0	0	0	0	0	0
Skorošice	0	0	0	0	0	0	0
Stará Červená Voda	0	0	0	0	0	0	0
Supíkovice	0	0	0	0	0	0	0
Uhelná	0	0	0	0	0	0	0
Vápenná	0	0	0	0	0	0	0
Velká Kraš	0	0	0	0	0	0	0
Velké Kunčice	0	0	0	0	0	0	0
Vidnava	0	0	1	0	0	0	0
Vlčice	0	0	0	0	0	0	0
Zlaté Hory	0	0	1	0	0	0	1
Žulová	1	0	0	0	0	0	0

Zdroj: dotazníkové šetření v obcích

Na území MAS je registrovaných 24 poskytovatelů těchto sociálních služeb, kterých je 40. Jejich struktura je velmi rozmanitá a to jak z územního rozmístění, tak z pohledu právní formy. Nejčastěji jsou na území MAS zastoupeny domovy pro seniory, kterých je celkem 6 (Bílá Voda, Kobylá nad Vidnávkou, Vidnava, Zlaté hory a v Javorníku jsou domovy 2). V těchto domovech je vyhrazeno pro seniory celkově 278 míst. Díky tomu jsou sociální služby pro seniory na území MAS VP svým rozsahem nejkomplexnější. Na území MAS jsou také domy s pečovatelskou službou, kde jsou malometrážní byty zvláštního určení pro ubytování osob se sníženou soběstačností. Tyto domy mají obce Uhelná, Bernartice, Česká Ves, Zlaté Hory, Mikulovice či Lipová-lázně. Také je na území poskytována pečovatelská a ošetrovatelská péče. I přes poměrně celkovou komplexnost poskytovaných služeb pro seniory, je jedním z hlavních problémů především to, že domovy jsou často umístěny ve starých zrekonstruovaných budovách, které původně sloužily k jiným účelům. Z toho vyplývá, že mnohdy není možná větší stavební úprava, díky které by bylo zajištěno pro klienty plné soukromí (vlastní pokoj s vlastním sociálním zařízením). Dalším problémem této oblasti je, že v nejlidnatější obci území MAS, nejsou žádné sociální služby. Důsledkem je, že pro mnohé seniory z Jeseníku je nepříjemné opustit město a jít do domova mimo Jeseník. A jediný penzion pro důchodce v Jeseníku nemůže vyhovět všem klientům a to především z kapacitních důvodů.

Další sociální oblastí je poskytování sociálních služeb pro zdravotně postižené občany. Na území MAS se poskytování služeb zdravotně postiženým věnuje několik subjektů. Denní stacionář a ústav sociální péče pro mládež se věnuje mentálně postiženým osobám. Na území MAS VP také působí dvě organizace, které se specializují na pomoc nevidomým a slabozrakým. Dále jedna organizace poskytuje volnočasové aktivity pro zdravotně postižené a jedna organizace, která poskytuje služby v oblasti poradenství. Dále jsou této skupině poskytovány terénní služby a to především v případě, pokud jim jejich zdravotní stav dovoluje být doma. Na území MAS VP je také zajišťována ambulantní služba pro chronicky duševně nemocné a to v podobě sociálních rehabilitací a terapeutických dílen. Naopak na tomto území chybí dům se zvláštním režimem pro osoby s různými druhy demencí a rozšíření sociálních služeb, která jsou zaměřena na podporu samostatného a skupinového bydlení uživatelů v jejich přirozeném prostředí. A to zejména pro osoby s duševním onemocněním a osoby s mentálním postižením.

Důležitou oblastí poskytování sociálních služeb na území MAS je poskytování soc. služeb pro sociálně vyloučené. Síť azylových domů na území je velmi slabá. Tyto domy se nacházejí pouze v Jeseníku a v Javorníku a poskytují ubytování pro muže a zvláště pak pro matky s dětmi. Tento subjekt, který provozuje azylové domy, tak realizuje také projekt na integraci lidí vracejících se z výkonu trestu odnětí svobody. Na území MAS VP je také celkem významně zastoupena romská menšina. I pro tuto menšinu jsou provozovány denní centra a také jsou na území organizace, které se přímo soustředí na práci s touto menšinou. Kromě lidí s výkonem trestu a romské menšiny jsou na území také poskytovány služby pro klienty ve věku 15-26 let a těmto lidem pomáhají v integraci do běžného života formou domu na půl cesty a chráněného bydlení. V Jeseníku pomoc najdou také drogově závislí, nebo neúplné rodiny s dětmi. Sociální služby jsou také poskytovány pro děti bez rodičů a to v podobě dětských domovů v Jeseníku nebo v Černé Vodě. Zesílení sítě azylových domů pro sociálně vyloučené občany, dětských domovů a zvýšení dostupnosti bydlení pro rodiny a jedince ohrožené sociálním vyloučením na daném území by vedlo k zvýšení úrovně poskytovaných sociálních služeb.

7.4. Kultura

Kulturní oblast neboli kulturní infrastruktura jsou nemovitosti a technické vybavení, které slouží pro kulturní účely v daném území. Kulturní infrastrukturu tvoří především kulturní domy nebo multikulturní centra. Dále sem patří knihovny, muzea, kina, divadla, galerie apod. Kulturní infrastruktura na území MAS VP je celkem různorodá. Silnou síť je vyvinuta především v podobě knihoven. Jedinou obcí, kde chybí knihovna je obec Ostružná. Ostatní

obce mají knihovny nebo alespoň jejich pobočky. Slabší síť jde pozorovat u kulturních domů, kterých je na území pouze 10. Proto ne všechny obce mají kulturní dům a tím pádem nemají prostory, kde by mohli konat nejrůznější kulturní a společenské akce. Tyto obce si často prostory pronajímají a tím je pořádaná akce vyjde draž, než kdyby byla pořádaná ve své obci a proto kulturních a společenských akcí na území MAS je málo. Nejčastěji jde v zimě o plesy a to myslivecký, hasičský, maškarní popř. jiných spolků a organizací, které v dané obci fungují. Zázemí pro tyto spolky je na území MAS nedostatečné. Kromě kulturních domů, chybí většinou také prostory pro jejich setkávání vybavení již existujících kluboven je na velmi špatné úrovni. Jednotlivé organizace a spolky obtížně hledají zdroje pro rozvoj svých aktivit a to má za následek klesajícího zájmu především mladých lidí o udržení spolkových tradic. Nedostatečnou síť lze pozorovat u divadel a kin. Na celém území je pouhých 6 kin a 2 divadla. Tyto kina kromě kina Pohoda v Jeseníku hrají většinou jen 3-4 filmy za měsíc. A divadla se nachází v Javorníku, kde se také hraje málo divadelních představení a potom v Jeseníku. Proto milovníci divadelních her často jezdí mimo území MAS VP. Na území se také nachází 7 muzeí, které jsou zaměřena především na regionální přírodu, historii, kamenictví či lázeňství.

Tabulka 21: Počet kulturních zařízení v jednotlivých obcích MAS

Obec	Kulturní domy	Knihovna	Kostel	Muzeum	Divadlo	kino	sakrální stavby	kulturní zařízení ostatní
Bělá pod Pradědem	1	1	2	0	0	0	2	0
Bernartice	0	1	1	0	0	0	1	1
Bílá Voda	1	1	1	0	0	0	1	0
Černá Voda	0	1	1	0	0	0	1	1
Česká Ves	1	1	1	1	0	0	1	0
Hradec-Nová Ves	0	1	2	0	0	0	2	0
Javorník	1	1	4	1	1	1	4	2
Jeseník	1	1	3	2	1	1	3	3
Kobylá nad Vidnavkou	0	1	1	0	0	0	1	1
Lipová-lázně	1	1	1	2	0	0	1	0
Mikulovice	0	2	3	0	0	0	3	1
Ostružná	0	0	4	0	0	0	4	1
Písečná	0	1	1	0	0	0	1	1
Skorošice	0	1	1	0	0	0	2	1
Stará Červená Voda	0	1	1	0	0	0	1	1
Supíkovice	0	1	1	0	0	0	1	1
Uhelná	0	1	3	0	0	0	3	2
Vápenná	1	1	1	0	0	0	1	0
Velká Kraš	0	1	2	0	0	0	2	3
Velké Kunětice	0	1	1	0	0	1	1	1
Vidnava	1	1	2	0	0	1	2	2
Vlčice	0	1	3	0	0	0	3	1
Zlaté Hory	1	1	10	1	0	1	10	2
Žulová	1	3	2	0	0	1	2	1
celkem území MAS VP	10	26	52	7	2	6	53	26

Zdroj: dotazníkové šetření v obcích

Do kulturní oblasti také patří kulturní tradice, jejich dodržování a slavení nejrůznějších svátků. Území MAS Vincenze Priessnitze je kulturně velmi různorodá a to především díky historickým událostem a geografické poloze území. Do roku 1945 na tomto území žilo převážně německé obyvatelstvo. Jejich kulturní cítění se projevovalo ve výtvarném umění, v literatuře, hudbě ale také v lidových tradicích. Z historického hlediska území nebylo nikdy kulturním střediskem a vždycky se kulturně orientovala do větších kulturních center, jako byla Olomouc, Vídeň, Opava nebo Vratislav. Po odsunu německého obyvatelstva v r. 1945 se výrazně změnilo národnostní složení obyvatelstva území. To bylo dosídlováno nejen Čechy, ale na území MAS přicházeli také Slováci, Rumuni,

Řekové apod. S těmito osídlenci přišla i nová kultura a zároveň s odchodem Němců zanikla kulturní a lidová tradice, která tu měla kořeny po staletí. Toto široké spektrum národností na malém území MAS, se projevilo ve všech oblastech kultury.

V oblasti architektury se na území MAS v malé míře setkáme s památkami pozdně románským a gotickým (gotický hřbitovní kostelík v Javorníku), dále památky renesanční (přestavba hradu Jánský Vrch) a v neposlední řadě památky z období baroka a to především ty církevní jako je např. klášter v Bílé Vodě. Na území MAS se objevují také památky z období klasicismu. Většina území patří do tzv. slezského lidového stavitelství, pro které bylo typické dřevo, kámen a vysoké štíty střech. Tyto domy lze spatřit např. Ostružné, Ramzové či Horní-lipové. Bohužel domů lidové architektury se na území MAS moc nezachovalo a objekty církevní architektury často chátrají a jsou v ubohém stavu. Území MAS se také objevuje v literatuře jak Německých autorů, kteří působili na území MAS do roku 1945, tak o území se lze dozvědět více i z pera českých autorů. Do dějin hudby se území MAS zapsalo nevýznamněji v 18. století, kdy v Javorníku nějakou dobu působil Karel Ditters z Dittersdorfu. Jeho opery jako např. Lékař a lékárník se hrají do dnes. Na jeho počest se v Javorníku koná v posledních letech festival. A pozadu nezůstalo ani sochařství a malířství, kdy je na území MAS spousta sakrálních staveb a soch, které jsou také v mnoha případech ve špatném stavu. Tradice, které se zachovaly na území MAS, jsou nejčastěji masopust, kdy obcí prochází průvod karnevalových masek. Tyto tradice však dodržují nejčastěji děti mateřských školek a děti prvního stupně základní školy. V posledních letech se také ujal svátek pálení čarodějnic, který se dříve nazýval Filipojakubská noc.

7.5. Volnočasové aktivity

Označení „volnočasové aktivity“ jsou takové činnosti, které člověk vykonává ve svém volném čase. Jsou to takové aktivity, které jedinec vykonává na základě své svobodné vůle a svobodného rozhodnutí. Mezi volnočasové aktivity patří nejrůznější zájmové a vzdělávací kroužky, komunitní centra, sportovní aktivity a soutěže, kluby, ale také čas strávený v barech, kavárnách apod. Volnočasové aktivity lze také rozdělovat na indoorové nebo outdoorové nebo letní a zimní. Samozřejmě rozdělení je celá řada, ale díky hornatému reliéfu, převažující lesnaté krajině a bohaté historii má území MAS poměrně veliký potenciál na trávení volného času a provozování sportu.

V letních měsících jsou to sporty jako turistika a cykloturistika. Díky panenské přírodě a nádherným výhledům mají tyto dva sporty na území MAS dlouholetou tradici. V dnešní době území MAS poskytuje pro milovníky pěší turistiky kvalitní síť turistických tras a samozřejmě pozadu nezůstává ani síť cyklotras pro milovníky kol. Navíc v r. 2009 byly otevřeny v Černé Vodě „Rychlebské stezky“, které jsou v podhůří Sokolího hřbetu. Je to síť tzv. singletracků, které lze chápat jako cestu s přírodním povrchem vedoucí krajinou a širokou tak, aby mohl po ní projet pouze jeden cyklista. Tyto Rychlebské stezky jsou stále více oblíbené nejen lidmi, kteří žijí na území MAS, ale taky lidmi v celé ČR a dokonce i za hranicemi. V letních měsících jsou také často vyhledávaným místem koupaliště. Jejich síť je ale velmi malá. Největší venkovní koupaliště se nachází v Jeseníku. A potom menší areály s bazénem se nachází ve Velké Kraši, v Javorníku a ve Zlatých Horách. Tuto nedostatečnou síť areálů s bazénem často lidé nahrazují přírodním koupáním. Hlavně v okolí Žulové, Černé Vody a Javorníku je celá řada uměle vytvořených rybníků a zatopených lomů, kde se dá v letních měsících koupat. Další velmi často vyhledávaným místem v letních měsících jsou nejrůznější fotbalová hřiště, multifunkční hřiště či venkovní posilovny. Síť těchto venkovních sportovišť je na území MAS poměrně silná a každá obec na tomto území minimálně jedno takové sportoviště má. Jak již bylo zmíněno, nejčastěji to jsou fotbalové hřiště. V mnoha obcích působí fotbalový klub, který hraje v nejrůznějších soutěžích a zázemí včetně úpravy fotbalového hřiště odpovídá venkovskému charakteru prostředí. V obcích, kde se fotbal nehraje, se tato travnatá plocha používá většinou k pořádání hasičských soutěží a jiných akcí.

Tabulka 22: Počet sportovních zařízení v jednotlivých obcích MAS

Obec	Středisko pro volný čas	Zimní stadiony	Venkovní sportoviště	Tělocvičny, haly	Lyžaské areály	Běžecké trasy	Koupací místa, koupaliště	ostatní zařízení pro tělovýchovu
Bělá pod Pradědem	0	0	1	1	0	0	1	0
Bernartice	0	0	2	2	0	0	0	0
Bílá Voda	0	0	1	1	0	0	0	0
Černá Voda	1	0	1	1	0	0	0	1
Česká Ves	0	0	1	2	0	0	1	1
Hradec-Nová Ves	0	0	0	0	0	0	0	0
Javorník	0	0	2	2	0	0	1	1
Jeseník	1	1	6	7	0	dostupné	2	13
Kobylá nad Vidnavkou	0	0	1	1	0	0	0	0
Lipová-lázně	0	0	2	2	2	dostupné	0	0
Mikulovice	0	0	4	2	0	0	0	0
Ostružná	0	0	4	0	1	dostupné	1	22
Písečná	0	0	1	1	0	0	1	1
Skorošice	0	0	1	1	0	0	0	2
Stará Červená Voda	0	0	1	1	0	0	0	0
Supíkovice	0	0	1	1	0	0	0	1
Uhelná	0	0	1	1	0	0	0	1
Vápenná	0	0	1	1	0	0	0	0
Velká Kraš	0	0	1	1	0	0	1	1
Velké Kunětice	0	0	1	0	0	0	0	0
Vidnava	1	0	3	2	0	0	0	3
Vlčice	0	0	2	1	0	0	0	0
Zlaté Hory	0	0	5	1	1	1	0	4
Žulová	0	0	1	1	0	0	1	2
celkem území MASvp	3	1	44	33	4	1	9	53

Zdroj: dotazníkové šetření v obcích

V zimních měsících díky hornatému reliéfu území MAS je oblíbeným sportem sjezdové a běžecké lyžování. Největšími lyžařskými středisky na území MAS je Ramzová a Petříkov. Mezi další střediska pak patří např. Lipová-lázně, nebo Zlaté hory. Bohužel obce v podhůří Rychlebských hor sjezdové střediska nemají a to především díky menší nadmořské výšce hor a teplejšímu klimatu na rozdíl od středisek jako je Lipová-lázně, nebo Ramzová. Běžecká trasa vede např. po hřebeni Rychlebských hor, ale ta není stále upravovaná. Běžecké trasy, které jsou upravované, jsou v okolí Ramzové, Ostružné, Lipové-lázní, nebo Zlatých hor. V zimních měsících jsou také hojně využívané sportovní haly a tělocvičny. Na území MAS je také jeden zimní stadion a to v Jeseníku. Ten se využívá k volnému bruslení a hraní hokeje. Ostatní obce zimní stadion nemají, ale často si dělají venkovní kluziště, které se také využívá k oběma sportům. V tomto ročním období jsou také často navštěvovány kryté plavecké bazény, jejichž síť je taky velmi malá. Tyto bazény jsou především v okolí Jeseníku (Bělá pod Pradědem, nebo Česká Ves a potom menší krytý plavecký bazén v Javorníku).

Na území MAS je spousta dalších atrakcí a jiných sportovišť. Mezi ně patří například. Adrenalin Park Jeseníky, lanový park na Bobrovníku, horské minikáry na Ramzové, letní bobová dráha v Petříkovském údolí a mnoho dalšího. Na území však chybí kvalitní síť středisek pro volný čas, které by motivovali a podporovali děti, mládež a dospělé k rozvoji osobnosti. Těchto center je na území jen velmi málo. Dále na území MAS chybí kryté multi sportovní centra pro dobu, kdy je venku škaredé počasí. Na území také působí spousta různých spolků (dobrovolní hasiči, šermíři, divadelní spolky, pěvecké spolky apod). V mnoha případech však těmto spolkům chybí kvalitní zázemí a kvalitní vedení tohoto spolku či sdružení. Je to způsobeno především nedostatkem finančních prostředků a nedostatkem ochotných a vzdělaných lidí, kteří by se spolku věnovali a vedli jej. Z druhé strany zájem dětí a mládeže o různé spolky, nebo sportovní aktivity je také velmi nízký a rok od roku zájem stále

klesá. I to je způsobeno špatným vedením spolku, špatnou motivací a propagací jak spolku tak sportovních aktivit a sportovních míst na území MAS.

7.6. Bydlení

Bydlení zajišťuje řadu základních potřeb lidí a to především přístřeší, soukromí a v neposlední řadě bezpečí. Trvalé bydliště neboli stálé bydlení je jednou ze základních podmínek pro úplné zapojení člověka do společnosti. Dostupná evidence počtu trvale obydlených domů v jednotlivých obcích a jiných územních celků je k dispozici pouze z jednotlivých sčítání lidu, domů a bytů, které se provádí jednou za deset let. Poslední sčítání lidu, domů a bytů bylo provedeno v r. 2011. Při tomto posledním sčítání bylo zjištěno, že trvale obydlených domů na území MAS je 7499. V porovnání se sčítáním lidu v r. 2001, kdy byl počet trvale obydlených domů 7524, je zaznamenán mírně klesající trend. Je to způsobeno především nízkým počtem dokončených bytů, nárůst opuštěných domů v důsledku úmrtí či odstěhování lidí z území MAS. Dalšími důvody jsou např. demolice, nebo změny domu na rekreační objekt. Tyto důvody však mají jen nepatrný podíl na celkovém úbytku domů. V porovnání rodinných domů a bytových domů (paneláky apod.), lze sledovat v letech 2001 – 2011 mírný nárůst rodinných domů a pokles bytových domů. Stejný klesající trend je i u celkového počtu bytů. Mezi příčiny, které jsou již výše zmíněné, patří také časté slučování bytů v rodinných domech a bytových domech. Nárůst nebo pokles trvale obydlených domů ovlivňuje především obec a její prosperita. Bez ohledu na obec pokles celkového počtu obydlených domů ovlivňuje také trend, který je zaznamenán nejen na území MAS, ale také v celé ČR a to pokles průměrné velikosti domácností, zejména vlivem růstu podílu jednočlenných domácností (důchodců a mladých častěji samostatně bydlících osob. To znamená, že i v obcích, kde byl zaznamenán mírný nárůst počtu obydlených bytů, často celkový počet obyvatel obce klesá.

Tabulka 23: Počet domů a bytů v jednotlivých obcích MAS

obec	Celkem	rodinné domy	bytové domy	ostatní budovy
Bělá pod Pradědem	590	503	78	9
Bernartice	310	196	110	4
Bílá Voda	88	50	35	3
Černá Voda	195	182	8	5
Česká Ves	873	496	368	9
Hradec-Nová Ves	108	106	-	2
Javorník	1 050	593	443	14
Jeseník	4 729	1 219	3 418	92
Kobylá nad Vidnavkou	122	95	27	-
Lipová-lázně	848	570	266	12
Mikulovice	935	600	267	68
Ostružná	59	42	10	7
Písečná	344	257	85	2
Skorošice	279	226	48	5
Stará Červená Voda	211	184	26	1
Supíkovice	239	186	50	3
Uhelná	187	136	47	4
Vápenná	455	281	171	3
Velká Kraš	269	186	77	6
Velké Kunětice	175	148	23	4
Vidnava	513	183	326	4
Vlčice	146	132	14	-
Zlaté Hory	1 572	675	858	39
Žulová	472	253	206	13
Celkem území MAS VP	14769	7499	6961	309

Téměř jedna polovina všech obydlených domů na území MAS je starších více jak 30 let. Nejčastěji jsou obytné domy postaveny v letech 1920-1970. Již zmiňovaný nárůst rodinných domů v posledních letech a pokles bytových domů jasně ukazuje, že bytové domy, které byly často stavěny až do roku 1990, stárnou mnohem rychleji než rodinné domy a to souvisí s vyšší preferencí rodinných domů, rekonstrukcí starých rodinných domů. To má za následek nízké poptávky po bytových domech a poklesu výstavby těchto domů. Modernizace starých bytových domů je velmi nákladná, a proto na území MAS byl zaznamenán pokles těchto domů. Na území MAS jsou nejvíce zastoupeny rodinné domy, kde je 5 a více místností a naopak nejméně domy kde je pouze jedna místnost nebo místnosti dvě. Naopak u bytových domů jsou zastoupeny nejčastěji byty, kde jsou tři místnosti, nebo čtyři.

Tabulka 24: Přehled bytů a domů na území MAS

		Celkem	rodinné domy	bytové domy	ostatní budovy
Domy úhrnem		9 064	7 774	1 040	250
Domy obydlené		7 714	6 506	1 014	194
z toho podle vlastnictví domu	fyzická osoba	6 267	5 996	242	29
	obec, stát	368	85	241	42
	bytové družstvo	79	4	75	-
	spoluvlastnictví				
	vlastníků bytů	568	297	267	4
z toho podle období výstavby nebo rekonstrukce domu	1919 a dříve	1 385	1 125	209	51
	1920 - 1970	2 406	2 032	338	36
	1971 - 1980	1 438	1 224	206	8
	1981 - 1990	930	817	109	4
	1991 - 2000	826	707	95	24
	2001 - 2011	568	509	47	12

		Celkem	rodinné domy	bytové domy	ostatní budovy
Obydlené byty celkem		14 769	7 499	6 961	309
z toho právní důvod užívání bytu	ve vlastním domě	5 997	5 855	125	17
	v osobním vlastnictví	2 054	4	2 047	3
	nájemní	3 606	463	2 942	201
	družstevní	1 274	2	1 272	-
z toho s počtem obytných místností	1	698	123	500	75
	2	1 530	386	1 105	39
	3	3 296	1 190	2 061	45
	4	4 461	2 122	2 294	45
	5 a více	3 538	3 165	353	20

Zdroj: SLDB 2011

Hrubé přírůstky počtu bytů jsou tvořeny zejména novou bytovou výstavbou. V níže uvedené tabulce je počet dokončených bytů v letech 2002-2013 v jednotlivých obcích na území MAS. Nejen na území MAS, ale také v celé ČR jsou často tvořeny tzv. neevidované přírůstky bytů, které vznikají často bez evidence stavebních úřadů a to v objektech, které již mají číslo popisné nebo evidenční a nejčastěji vznikají úpravami podkrovních prostor v rodinném domě apod. Území MAS Vincenze Priessnitze zaznamenalo v posledních letech spíše klesající trend dokončených bytů. V letech 2002-2013 bylo na území MAS dokončeno 946 bytů. Značný vliv na rozsah bytové výstavby na území mají obce jako je Jeseník, Javorník, Lipová-lázně, Bělá pod Pradědem, Zlaté Hory, Česká Ves nebo Ostružná. Na výstavbu nových bytových jednotek v jednotlivých obcích na území MAS má vliv spousta místních faktorů, mezi které patří zejména nabídka ceny pozemků, podpora výstavby z veřejných zdrojů,

infrastruktura území, alokace investic v oblasti služeb, dopravní dostupnost a především nabídka pracovní nabídky v okolí dané obce.

V posledních letech území MAS zaznamenalo klesající trend stálých obyvatel tohoto území. Navíc v mnoha obcích se lze setkat s nedostatkem stavebních parcel pro individuální výstavbu ve vlastnictví obce (Javorník, Jeseník, Mikulovice apod). Dalším problémem, se kterým se území MAS potýká, je omezená nabídka připravených stavebních pozemků k bydlení. Proto díky nízké intenzitě bytové výstavby hrozí, že se zpomalí celkový rozvoj území a s tím spojená doprava, služby a hlavně pracovní příležitosti.

7.7. Územní vybavenost

Úroveň vybavenosti jednotlivých obcí na území MAS je velmi nevyrovnaná. Přitom občan nejen území MAS ale celé České republiky by měl mít právní jistoty v oblasti kvality jak veřejných služeb, tak služeb komerčních. Oblastí poskytování veřejných služeb je poměrně velké množství. Jsou to např. školy, kulturní zařízení nebo zdravotnické zařízení. Tyto oblasti veřejné služby jsou popsány ve výše uvedených podkapitolách. Kromě těchto oblastí, veřejná služba také zahrnuje požární ochrana, pošta, nebo policie.

Tabulka 25: Územní vybavenost v jednotlivých obcích MAS

Obce	Pošta	Hřbitov	Police	Profesionální hasiči	Dobrovolný sbor Hasičů
Bělá pod Pradědem	1	2	0	0	1
Bernartice	0	1	0	0	1
Bílá Voda	0	1	0	0	1
Černá Voda	1	1	0	0	1
Česká Ves	1	1	0	0	1
Javorník	1	3	1	0	1
Jeseník	1	2	1	1	1
Hradec-Nová Ves	0	0	0	0	1
Kobylá nad Vidnavkou	0	1	0	0	1
Lipová-lázně	2	1	0	0	1
Mikulovice	1	2	0	0	1
Ostružná	0	1	0	0	1
Písečná	1	1	0	0	1
Skorošice	1	1	0	0	1
Stará Červená Voda	1	1	0	0	1
Supíkovice	1	1	0	0	1
Uhelná	1	2	0	0	1
Vápenná	1	1	0	0	1
Velká Kraš	1	1	0	0	1
Velké Kunětice	1	1	0	0	1
Vidnava	1	1	0	0	1
Vlčice	1	1	0	0	1
Zlaté Hory	1	1	1	0	1
Žulová	1	1	1	0	1
Celkem území MAS VP	20	29	4	1	24

Zdroj: dotazníkové šetření v obcích

Území MAS koresponduje se správním členěním policejního správního členění. Tomu pak odpovídá i počet jednotlivých policejních služeben Policie ČR na území. Tyto policejní služebny jsou v Jeseníku, Žulové a Zlatých Horách. Území MAS je poměrně velké a jednotlivé stanice jsou rozmístěny po celém území. Proto předpoklady pro páčání trestné činnosti a přestupků jsou menší než na území s vysokou koncentrací obyvatel. Na druhou stranu v roce 2011 byla zavřena policejní stanice v Javorníku a proto se v této oblasti, která je v těsném sousedství s Polskem, zvýšila kriminalita. Díky rozsáhlému území a jeho členitosti, jsou problémem pro Policii dojezdové časy. A to především pro Policii, která má služebnu v Žulové. Díky zrušení policejní stanice v Javorníku, otevření hranic a zvýšené koncentraci sociálně slabých a vyloučených obyvatel v určitých místech území MAS lze sledovat v tabulce č. 26 v posledních letech nárůst kriminality. V posledních letech je zaznamenán nárůst loupeží a to především loupění v bytech a rodinných domech. Naopak velký pokles hospodářské trestné činnosti. V letech 2005-2012 byli na území zaznamenány pouze čtyři trestné činy s označením vražda. Procento trestných činů se sexuálním motivem je na území MAS velmi nízké.

Tabulka 26: Kriminalita na území MAS v letech 2005-2012

Rok	Kriminalita celkem	Obecná kriminalita	Hospodářská kriminalita	Loupeže	Vloupání do bytů a rodinných domů	Znásilnění	Vraždy
2012	922	688	66	5	23	2	-
2011	1 001	753	68	6	16	1	1
2010	787	573	68	7	15	1	1
2009	764	546	73	2	22	3	-
2008	726	479	82	2	15	3	1
2007	796	598	57	9	19	3	1
2006	856	616	90	6	23	3	-
2005	788	584	90	12	18	1	-

V oblasti hasičského záchranného sboru je situace poměrně uspokojivá. Na území MAS VP působí pouze jeden profesionální tým hasičů a to v Jeseníku. Na druhé straně v každé obci na území je sbor dobrovolných hasičů, takže v případě požáru je časová dojemnost velmi krátká. V posledních letech také funguje spolupráce s hasičskými sbory z polské strany, která je blízko hranic. Problémy této mezinárodní spolupráce se týkají především absence kompatibilního systému rádiové komunikace. Ta většinou probíhá telefonicky nebo faxem, což výrazně ztěžuje koordinaci aktivit. Dále mezi problémy patří absence využívání společných světelných a zvukových signálů zásahových vozů, neexistence osvobození od poplatků pro záchranné vozy z druhého státu na zpoplatněných silnicích a v neposlední řadě jazyková bariéra. Sbor dobrovolných hasičů jednotlivých obcí se každoročně zúčastňují různých cvičení a soutěží jak v rámci území, tak i v mezinárodním rámci. Bohužel v mnoha případech disponují zastaralou a nemoderní technikou a špatným zázemím.

Nabídka komerčních služeb jako je například obchod, kadeřnictví apod., je na území MAS velmi různorodá. Ve většině obcí chybí především specializované obchody jako je železářství, elektro apod. Tyto specializované obchody jsou soustředěny ve větších obcích, jako je Javorník, Vidnava, Žulová, Jeseník nebo Zlaté Hory. V menších obcích většinou jsou pouze obchody se smíšeným zbožím. Dříve každá obec měla 1 a více obchodů se smíšeným zbožím, ale v posledních deseti letech se v nejlidnatějším městě území v Jeseníku objevilo 5 supermarketů, které svými cenami zboží a jeho množstvím zničili podstatnou část konkurence a malé obchůdky v obcích na území MAS zanikly. Další služby na území MAS jsou zastoupeny jen velmi zřídka a to především ve větších obcích ať je to kadeřnictví, masážní salóny nebo např. auto opravy apod. V menších obcích se komerční služby objevují jen ojediněle a většinou jde o řemesla (stavební a dřevozpracující). Poštu má až na pár míst, každá obec. Tam, kde není pošta, fungují poštovní schránky, jezdí poštovní auto, jinak lidé musí navštívit poštu v sousední obci. Pohostinství je zastoupeno v každé obci území MAS. V některých případech se v těchto

zařízeních dá také najít. Bohužel i tyto zařízení se v posledních letech setkávají s klesajícím trendem návštěvníků. A to především díky nižší návštěvnosti území jako celku, nízkému finančnímu ohodnocení obyvatel území a vysoké nezaměstnanosti, se kterou se území MAS potýká. Díky nedostačujícím komerčním službám v mnoha obcích území MAS odchází lidé do větších měst, nebo se stěhují mimo území MAS. To se projevuje v klesajícím trendu počtu obyvatel jak jednotlivých obcí, tak celého území MA Vincenze Priessnitze.

8. Životní prostředí

8.1. Odpady

Odpad přesně definuje zákon č.185/2001 Sb. Odpad lze chápat jako movitou věc, které se člověk zbavuje nebo má úmysl či povinnost se jí zbavit. Odpad lze rozdělit na komunální, kde patří veškerý odpad vznikající při činnosti fyzických osob na území obce. A dále pak biologicky rozložitelný odpad, který je schopen rozpadu (potraviny, odpad ze zeleně apod. Odpady lze také rozdělit podle jejich skupenství a to na pevné či kapalné. Také podle původu jako odpady z těžby, průmyslu, zemědělství atd. Podle legislativy se odpady dělí do 20 skupin. A podle složení se můžou dělit na Nebezpečný odpad, ostatní odpad nebo odpady, které nejsou uvedeny v seznamu NO, ale kategorie nebezpečný jim byla přidělena (materiály po havárii).

Téměř veškeré obce na území MAS stanovily obecně závaznou vyhlášku o nakládání s komunálním odpadem. Ten je možný odkládat jen do popelnic, kontejnerů a velkoobjem. kontejnerů, které jsou pro tento účel určeny. Tyto popelnice a kontejnery se umísťují tak, aby nezpůsobovaly dopravní nehody, nezavazely chodcům apod. Z komunálního odpadu byly vytříděny nebezpečné složky (NO), který se skladuje do určitých nádob nebo na určité místo. Dále se z komunálního odpadu oddělili složky, které lze využít pro další výrobu nebo je lze po jejich úpravě recyklovat, nebo jinak využít. V téměř každé obci jsou na určených místech separační kontejnery na tyto složky, mezi které patří plast, sklo, papír a kov. V roce 2000 byla přijata „koncepte nakládání s odpady“, kterou zpracovaly Technické služby Jeseník a.s.. Díky přijetí této koncepce TSJ dále sváží veškerý odpad z území MAS k likvidaci na skládku odpadu v Supíkovcích. Svoz na svou městskou skládku má pouze město Zlaté Hory a město Javorník, které sváží odpady na svou skládku i z obce Bílá Voda.

Kromě svozu komunálního odpadu, který bývá v zimních měsících častější než v letních měsících, jsou téměř v každé obci na území MAS kontejnery na separovaný odpad. Dříve mezi sklo, plast, kov a papír patřil ještě textil, ale ten byl zrušen díky malému odbytu na trhu. Roztříděný odpad je svezen do areálu TSJ. V tomto areálu je vybudována třídírna odpadů, která dotřídí separovaný odpad a přeměňuje odpad na druhotnou surovinu. Počet odvezených separačních kontejnerů z jednotlivých obcí a celková hmotnost tříděného odpadu v těchto kontejnerech za rok 2013 je uvedena v tabulce č. 27. Z této tabulky je patrné že se na území MAS nejvíce třídí plast a papír. V posledních letech ubývá třídění skla a to především z důvodu využívání ekonomicky levnějších plastových láhví. V případě kovu zas většinu kovu odchází do sběrných dvorů. Ty slouží k příjmu a k dočasnému skladování odpadů před jejich předáním oprávněné osobě. V roce 2001 byl sběrný na území MAS pouze jediný sběrný dvůr a to hned vedle Technických služeb v Jeseníku. Od té doby vyrostlo na území sběrných dvorů hned několik a to ve Zlatých Horách, Javorníku, Vápenné, či Mikulovicích.

Na území MAS Vincenze Priessnitze se také nachází tzv. nebezpečný odpad. Mezi něj patří především zbytky barev, lepidel a ředidel, zářivky, výbojky, televizory, baterie aj. Středisko nebezpečného odpadu bylo na území zřízeno v r. 1998. Slouží na shromažďování nebezpečného odpadu a to zejména domovního odpadu. Středisko, kde se sváží nebezpečný odpad je pouze skladem, než se odpad odveze k řádné likvidaci mimo území MAS. Sběr velkoobjemového odpadu je na území prováděn 2x ročně a to na jaře a na podzim. Tyto kontejnery jsou

odvezeny na skládku, kde dojde k roztřídění. Všechny obce území mají zaveden místní poplatek za provoz systému sběru, shromažďování, třídění, přepravy využívání a odstraňování komunálních odpadů.

Tabulka 27: Počet tun odvezeného odpadu v jednotlivých obcích na území MAS v roce 2013

obec	Papír		Plast		Sklo barevné		Sklo čiré		Kov	Komunální odpad
	v ks	počet tun	v ks	počet tun	v ks	počet tun	v ks	počet tun	počet tun	počet tun
Bernartice	65	6,741	257	7,447	19	5,425	71	4,541	0,189	133,07
Bělá pod Pradědem	329	32,476	612	20,306	70	16,772	64	15,898	0,912	258,65
Bílá Voda	28	2,252	129	4,117	13	3,269	36	3,414	0,063	30
Černá Voda	134	12,91	232	8,182	27	5,894	86	8,597	0,366	119,36
Česká Ves	451	44,708	587	19,304	47	11,465	65	17,657	1,242	355,44
Hradec-Nová Ves	26	2,764	70	1,756	9	1,651	34	2,044	0,077	52,54
Javorník	14	1,408	465	16,477	38	10,248	284	8,819	0,039	576,3
Jeseník	3263	313,926	3729	121,542	256	62,409	305	76,352	8,721	1812,62
Lipová-Lázně	454	44,999	679	21,897	83	20,431	72	17,58	1,263	469,22
Ostružná	80	5,58	125	3,555	20	4,285	59	9,285	0,152	115,09
Písečná	245	21,748	335	10,307	28	7,109	53	12,328	0,608	171,06
Skorošice	55	5,4	196	6,512	18	5,08	43	5,439	0,152	125,34
Stará Červená voda	86	8,724	216	7,322	19	4,768	49	8,5	0,242	108,19
Supíkovice	70	6,813	221	7,623	18	4,688	38	6,936	0,187	112,97
Uhelná	116	8,38	204	6,616	17	4,261	50	4,494	0,235	104,43
Vápenná	213	21,875	350	12,137	34	8,438	52	10,907	0,635	176,26
Velká Kraš	98	9,927	173	5,956	14	3,591	27	5,207	0,28	140,04
Velké Kunětice	41	3,855	70	2,444	9	2,472	31	3,541	0,105	97,39
Vidnava	173	16,759	286	9,757	25	6,28	36	5,996	0,468	168,54
Vičice	51	5,27	166	5,511	15	4,33	21	4,994	0,15	68,07
Kobylá na Vidnavkou	26	2,637	76	2,379	6	1,304	32	1,833	0,074	82,93
Žulová	126	14,954	205	8,183	21	6,006	26	9,071	0,428	182,68
celkém území MAS VP	6144	594,106	9383	309,33	806	200,176	1534	243,433	16,588	5460,19

Zdroj: TSJ a.s.

Dalším závažným problémem na území MAS je tzv. biologický odpad. Ten je v posledních letech čím dál méně využíván. Sem patří zeleň ze zahrádek, zbytky rostlin apod. Dříve se biologický odpad objevoval především ve sběrných nádobách na zbytkový komunální odpad a končil na řízených skládkách nebo černých skládkách. V případě domů se zahrádkou byl často jednotlivci kompostován. Díky jejich rozkladu vznikají plyny, které škodí životnímu prostředí a navíc se ztrácejí cenné humusové látky, které jsou stále více potřebné v půdách. V roce 2008 začala příprava na zajištění správného nakládání s BRKO (biologicky rozložitelné odpady z komunálního odpadu) na území MAS. Na základě provedené analýzy, kde bylo zjištěno, jaký biologický odpad na území vzniká, se ukázala kompostárna být nejlepší variantou. Byla vybrána lokalita a stavba začala v dubnu 2014 a měla by být dokončena v srpnu 2014. Potom bude do jara 2015 probíhat zkušební provoz. Kromě plánované kompostárny, kde se bude svážet biologický odpad z celého území, se také na území MAS nachází menší kompostárna a to ve Vičicích. Některé obce na území MAS také používají kontejnery na bio odpad, který vyváží do kompostáren např. Uhelná. Odpad ze septiků a žump je likvidován na ČOV v České Vsi.

8.2. Ochrana ovzduší

Znečištění ovzduší je jedním ze závažných environmentálních problémů, který se týká také území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko. Příčin znečištění ovzduší je celá řada. Na území MAS jsou to především významné stacionární (bodové) zdroje, kde patří různé fabriky (např. lomy či OMYA – závod Pomezí). Dalšími zdroji znečišťování ovzduší je doprava, plošné zdroje (např. souhrn malých zdrojů – lokální topeniště). Ke znečištění ovzduší na úrovni území MAS přispívají rovněž látky, které jsou na území přenášeny ze středních a velkých vzdáleností. Tyto látky mají pak neblahý dopad na životní prostředí. Projevují se především na zdraví člověka, zvířat, rostlin, či půdy. Tyto látky také mohou ovlivňovat strukturu a funkci ekosystému, včetně jejich schopnosti samoregulace. Jak již bylo zmiňováno emitované látky v určité oblasti, které znečišťují ovzduší, nelze řešit izolovaně v rámci sledovaného území. Proto je nutná spolupráce větších územních celků (kraje, ČR, mezinárodně). U škodlivých látek, které negativně ovlivňují ovzduší, se měří překročení imisních limitů. Ne jinak je tomu i na území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko. Mezi tyto škodlivé látky řadíme:

- Oxid siřičitý (SO_2) – ten pochází jak z přírodních zdrojů, tak z antropogenní činnosti. Na území MAS se do ovzduší dostává především z lokálních topenišť při spalování uhlí či těžkých olejů
- Oxidy dusíku (oxid dusnatý – NO, oxid dusičitý NO_2) – hlavním zdrojem, který vypouští do ovzduší tyto látky je především doprava. Zanedbatelný podíl nemá ani vlaková nebo lodní doprava. Na území MAS je lodní doprava téměř nulová a železniční doprava je na tomto území slabá a proto procento oxidu dusíku, které je vypuštěno do ovzduší při železniční dopravě je zanedbatelné. Co se týče automobilové dopravy. Tak na území MAS nejsou významné tuzemské ani mezinárodní komunikace, proto procento v porovnání s jinými územími je nižší. Nejvýznamnější komunikací je silnice I/60, I/44 a II/369. V dosahu pak především průtahy obcí a měst, kde lze předpokládat vyšší pravděpodobnost působení emisí a hluku.
- Oxid uhelnatý (CO) – tato látka se opět vypouští do ovzduší při dopravě a u stacionárních zdrojů tepla a to především domácích topenišť. Na území MAS na druhém místě se nejčastěji topí právě dřevem a uhlím a to především z důvodu, že některé obce nemají zavedený plyn a také náklady s spojené s plynem či elektrickou jsou mnohem vyšší než topení tuhými palivy.
- Přízemní ozón (VOC)
- Benzen – dominantním zdrojem jsou spalovací procesy, z nichž je 85% spalovacích motorů automobilů
- Benzo(a)pyren – vzniká při nedokonalém spalování fosilních paliv (Domácí topeniště, naftové motory)
- Tuhé látky (TZL) – mezi tuhé látky patří třeba prach z lokálních topenišť

Správou databáze REZZO (registr emisí a zdrojů znečištění ovzduší) je v ČR pověřen Český hydrometeorologický ústav. Eviduje zdroje ovzduší znečišťujících látek, v souladu se zákonem č. 86/2002 Sb. Zdroje znečištění ovzduší jsou rozděleny na mobilní a stacionární. Stacionární se dále dělí podle velikosti a významu REZZO1-3. V tabulce č., která je uvedena níže jsou naměřené hodnoty škodlivých látek na území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko. Tyto emise hlavních znečišťujících látek byly naměřeny za rok 2012. V tabulce dále jsou uvedené jednotlivé registry podle velikosti zdroje. REZZO1 jsou velké zdroje znečištění, kam řadíme především tepelné elektrárny, spalovny apod. V roce 2012 tyto velké bodové zdroje vypustil nejvíce Oxidu siřičitého, ale v porovnání se středně velkými a malými zdroji mají malé procento podílu na znečištění ovzduší na území MAS.

REZZO2 jsou středně velké zdroje ke spalování paliv o tepelném výkonu 0,2-0,5 MW. Sem patří především lomy, kterých je na území mnoho. Díky těžbě nerostných surovin jako je žula či vápenec dostává do ovzduší především TZL v podobě prachu z těchto lomů. Největší podíl na znečištění ovzduší mají malé zdroje (REZZO3), nezahrnují emise TZL, NH_3 a VOC ze stavebních činností, polních prací, chovů hospodářských zvířat, aplikace min. hnojiv a nesledovaných zdrojů použití rozpouštědel. Patří sem především skládky paliv či odpadů a plošné zdroje jako jsou domácí topeniště. Tyto malé bodové zdroje mají největší podíl na znečištění ovzduší na území MAS. Z níže

uvedené tabulky je také patrné, že v roce 2012 REZZO3 zaznamenal velký podíl oxidu uhelnatého v ovzduší, což bylo přičiněno již zmiňovanými lokálními topeništi.

Tabulka 28: Registr emisí a zdrojů znečištění ovzduší na území MAS VP pro Jesenicko v roce 2012

	TZL	SO ₂	NO _x	CO	VOC	amoniak
	[t/rok]	[t/rok]	[t/rok]	[t/rok]	[t/rok]	[t/rok]
REZZO1	1,5	14,4	6,8	5,3	25,2	0,0
REZZO2	43,5	16,0	13,9	28,4	7,3	0,0
REZZO3	64,6	50,2	38,8	1683,1	185,3	0,0

Zdroj: ČHMÚ

Tabulka 29: Překročení emisí na území MAS VP pro Jesenicko ve srovnání s Olomouckým krajem v roce 2012

	PM ₁₀		NO ₂	Benzen	PM _{2,5}	Souhm překr očení LV bod 1 přílohy č. 1 zákona č. 201/2012 Sb,	Benzo(a)pyren roční průměr > 1 ng.m-3	Souhm překročení LV bod 3 přílohy č. 1 zákona č. 201/2012 Sb,	Celkový souhm překročení
	roční průměr > 40 µg.m-3	36. max 24h průměr > 50 µg.m-3	roční průměr > 40 µg.m-3	roční průměr > 5 µg.m-3	roční průměr > 25 µg.m-3				
Území MAS VP pro Jesenicko	–	–	–	–	–	–	1,3	1,3	1,3
Olomoucký kraj	–	31,56	–	–	0,3	31,56	54,58	54,58	54,79

Zdroj: ČHMÚ

V posledních zveřejněných datech ČHMÚ z roku 2012 je uvedeno, že na území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko bylo překročeno 15x více imisních limitů, a to z hlediska ochrany lidského zdraví. Tato překročení jsou zaznamenány především v zimních měsících. V porovnání s Olomouckým krajem na území MAS bylo překročeno pouze u Benzo(a)pyrenu, a to v zanedbatelném množství v porovnání s krajem.

Co se týče samotného území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, tak se nenachází významnější průmyslové zdroje emisí, které by zásadně zasahovaly do kvality ovzduší. Ovšem i na území jsou evidované zdroje ekologické zátěže. Většinou se jedná o skládky, zátěže vzniklé po a při těžbě nerostných surovin ale také malé či středně velké společnosti, zabývající se výrobou či zpracováním. Větší množství těchto lokalit se nachází v obcích Bernartice, Javorník, Jeseník, Lipová-lázně, Písečná, Skorošice, Stará Červená voda, Vápenná, Velká Kraš, Kunětice, Vlčice, Zlaté hory a Žulová.

Ke snížení znečišťování ovzduší by bylo nejvhodnější využívání nejlepších dostupných technologií v průmyslu při vytápění domácností, využívání obnovitelných zdrojů energie, důsledné uplatňování zásad správné zemědělské praxe v zemědělství. Výsadba účelové zeleně podél průmyslových areálů, komunikací a na stranách obcí pro snížení prašnosti ovzduší i hluku. Sanace starých ekologických zátěží, identifikace a odstranění černých skládek.

Mezi největší znečišťovatele území MAS VP pro Jesenicko podle ČHMÚ (2012) řadíme AD 7, spol. s r.o. – prádelna, čistírna – Česká Ves, Bohemia Asphalt, s.r.o. – Písečná, Česko-slezská výrobní, a.s. – Zlaté Hory, ČEZ Energo, s.r.o. – Jeseník, Česká Ves, EUROHARD, spol. s r.o. – Jeseník, Řetězárna a.s. - Česká Ves, Ondřejovická strojírna, a.s. – Ondřejovice, Slezský kámen a.s, VÍTKOVICE POWER ENGINEERING a.s. - HARD Jeseník. Podrobný seznam je uveden v příloze ISRÚ.

8.3. Ochrana vod

Dostatek kvalitní vody patří k nezbytným životním potřebám. Znečištění vod je jedním z největších environmentálních problémů současného světa. Mezi které řadíme změnu vodního režimu v krajině stavbou přehrad či regulaci vodních toků, ale také znečišťování vod jak povrchových tak i podzemních. Zdroje lokálního znečištění jsou především odpadní vody, které jsou vypouštěny z lidských sídel, průmyslových podniků nebo zemědělských velkochovů. Naopak splachování hnojiv a pesticidů především z polí lze označit za znečištění plošné. Do vody se tyto škodlivé látky dostávají povrchovým odtokem, ale také průsakem do spodních vod. Podle typu znečišťujících látek se znečištění dělí na biologické, chemické a fyzikální. Mezi biologické znečištění patří především močůvka, fekálie a další hnijící organická hmota.

Na území MAS VP pro Jesenicko se nejvíce chová skotu a to především v podhůří Rychlebských hor. V této oblasti je zvýšené riziko biologického znečištění povrchových vod. Dalším možným typem znečištění vod je chemické. Příčinou tohoto znečištění jsou především odpadní vody z lidských sídel, nebo látky pronikající ze zemědělství a průmyslu. V tomto případě dochází často ke kontaminaci spodních vod, což má za následek znehodnocení kvalitní pitné vody.

Na území MAS je největším problémem eutrofizace, což znamená znečištění vod nadměrným obsahem živin. Odpadní vody splaškové mohou být znečištěny mikrobiálně. Jak už bylo zmíněno, na území MAS se také značnou měrou na znečištění vod podílí zemědělská výroba a chov. Stav povrchových vod byl hodnocen pomocí indikátoru: Rizikovost útvarů povrchových vod tekoucích z hlediska splnění environmentálních cílů.

Tabulka 30: Rizikovost útvarů povrchových vod tekoucích na území MAS VP pro Jesenicko

Obec	Ekologický stav		Chemický stav	
	"nejistý"	"rizikový"	"nejistý"	"rizikový"
Bělá pod Pradědem	25	42	25	42
Bernartice	0	0	0	0
Bílá Voda	0	0	0	0
Černá Voda	100	0	100	0
Česká Ves	2	98	2	98
Hradec-Nová Ves	0	100	0	100
Javorník	23	0	23	0
Jeseník	22	32	22	32
Kobylá nad Vidnavkou	91	0	91	0
Lipová-lázně	100	0	100	0
Mikulovice	19	74	19	74
Ostružná	4	96	100	0
Písečná	0	100	0	100
Skorošice	73	0	73	0
Stará Červená voda	96	0	96	0
Supíkovice	37	6	37	6
Uhelná	0	0	0	0
Vápenná	100	0	100	0
Velká Kraš	85	0	85	0

Velké Kunětice	3	0	3	0
Vidnava	63	0	63	0
Vlčice	0	0	0	0
Zlaté hory	60	29	60	29
Žulová	94	0	94	0
Území MAS VP pro Jesenicko	43	23	47	19

Zdroj: HEIS VÚV T.G.M., 2004

Řeky (jednotlivé útvary povrchových vod tekoucích) jsou základní jednotkou pro hodnocení stavu povrchových vod. Rozdělují se na rizikové, nejisté a nerizikové. Na území MAS je klasifikováno jako rizikových celkem 23% povrchových vod z hlediska ekologického stavu a 19% z hlediska chemického. Nejrizikovější vodní útvary se nacházejí v Hradci-Nové Vsi a Písečné, kde je dosaženo 100% rizikovosti jak u ekologického tak chemického stavu. Naopak nerizikových vod je na území klasifikováno 20%, na katastru obcí Bernartice, Javorník, Uhelná a Vlčice. Za „nejisté“ je označeno 43% vod ekologického stavu a 47% chemického stavu. Sledované území MAS je pohraniční oblastí, tudíž data mezinárodního charakteru nejsou k dispozici. Sledovaný datový soubor může být méně spolehlivý.

Na území MAS jsou také sledovány podzemní vody, které byly hodnoceny pomocí indikátoru: Rizikovost útvaru podzemních vod z hlediska environmentálních cílů. Podzemní vody jsou vyjádřeny plochami ve třech vertikálních vrstvách. Svrchní útvar je útvar kvartérních sedimentů a coniaku, dále pak útvar základní vrstvy a útvary bazálního křídového kolektoru. Podle HEIS VÚV T.G.M. je na celém území klasifikováno 1% všech podzemních vod z hlediska kvantitativního stavu a to na území Zlatých Hor. Podle chemického stavu je rizikových 59 % všech ploch podzemní vody.

Tabulka 31: Rizikovost útvarů povrchových vod tekoucích na území MAS VP pro Jesenicko

Obec	% plochy útvarů podzemních vod s hodnocením "rizikový"	
	kvantitativní stav	chemický stav
Bělá pod Pradědem	0	0
Bernartice	0	100
Bílá Voda	0	100
Černá Voda	0	100
Česká Ves	0	13
Hradec-Nová Ves	0	52
Javorník	0	100
Jeseník	0	0
Kobylá nad Vidnavkou	0	100
Lipová-lázně	0	3
Mikulovice	0	53
Ostružná	0	0
Písečná	0	32
Skorošice	0	100
Stará Červená voda	0	100
Supíkovice	0	91
Uhelná	0	100
Vápenná	0	100
Velká Kraš	0	100

Velké Kunětice	0	100
Vidnava	0	100
Vlčice	0	100
Zlaté hory	8	0
Žulová	0	100
území MAS VP	1	59

Zdroj: HEIS VUV T.G.M., 2004

Lze tedy říci, že stav povrchových a podzemních vod je přijatelný především v obcích Javornického výběžku, naopak špatné podmínky vod jsou v obcích podél řeky Bělé a ve Zlatých Horách. Celkově lze hodnotit celé území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko jako nepřijatelné z hlediska plnění environmentálních cílů pro povrchové a podzemní vody. Dalším problémem území je zhoršení přirozeného vodního režimu v krajině v důsledku nevhodného hospodaření na sklonitých pozemcích.

8.4. Ochrana půdy

Půda je neobnovitelným přírodním zdrojem a také jedna z nejcennějších přírodních bohatství každého státu, kraje či území. Půda představuje jednu ze základních složek životního prostředí s širokým rozsahem funkcí. V oblasti lesnictví a zemědělství představuje půda základní výrobní prostředek. Půda je jak v celé ČR na i na území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko ohrožována celou řadou procesů. Mezi tyto procesy lze řadit především vodní a větrné eroze, acidifikace, utužení, sesuvy, nebo znečištění a úbytky organické hmoty, nevhodná skladba dřevin v krajině, zábory půd, technická infrastruktura apod.

Reliéf krajiny území MAS daný mezi několika horskými uskupeními jako je Hrubý Jeseník či Rychlebské hory, určuje nižší podíl orné půdy a naopak vyšší podíl lesů. Podle níže uvedené tabulky č. 10 je patrné, že zatímco u zemědělské půdy (travnaté plochy, orná půda, zahrady apod.) je trend v posledních 10 let spíše klesající a zemědělské plochy ubývá. Naopak ploch s lesním porostem spíše narůstá. Pokles zemědělské půdy je způsoben především zábořem půd pro stavební účely. Tyto zábory jsou většinou nevratným procesem, který omezuje nebo zcela odstraňuje plnění funkce půdy. Mezi další základní problémy půd na území MAS jsou sklonité orné půdy. Díky hornatému reliéfu území, se těchto sklonitých orných půd na území nachází poměrně hodně. Tyto sklonité orné půdy mají za důsledek zvýšené riziko vzniku lokálních povodní či vysychání a degradace půdy.

Tabulka 32: Plocha zemědělské půdy a lesní půdy (v ha) v letech 2003-2012

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
zemědělská půda (v ha)	24 176	24 173	24 143	24 137	24 038	24 024	24 000	23 984	23 959	23 867
lesní půda (v ha)	42 632	42 619	42 646	42 651	42 682	42 691	42 697	42 722	42 765	42 799

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Hodnocení z hlediska kvality půd probíhá na základě vymezení 5 tříd ochrany, které vycházejí z kódu mapy BPEJ (bonitovaných půdně-ekologických jednotek). Nejvíce hodnotná půda na území MAS se nachází v severní části území (Javorník, Bernartice, Vidnava) ale také v údolí řeky Bělé (Jeseník, Česká Ves, Písečná, Mikulovice). Naopak méně hodnotná půda se najde ve větší nadmořské výšce tedy směrem k jihu území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko.

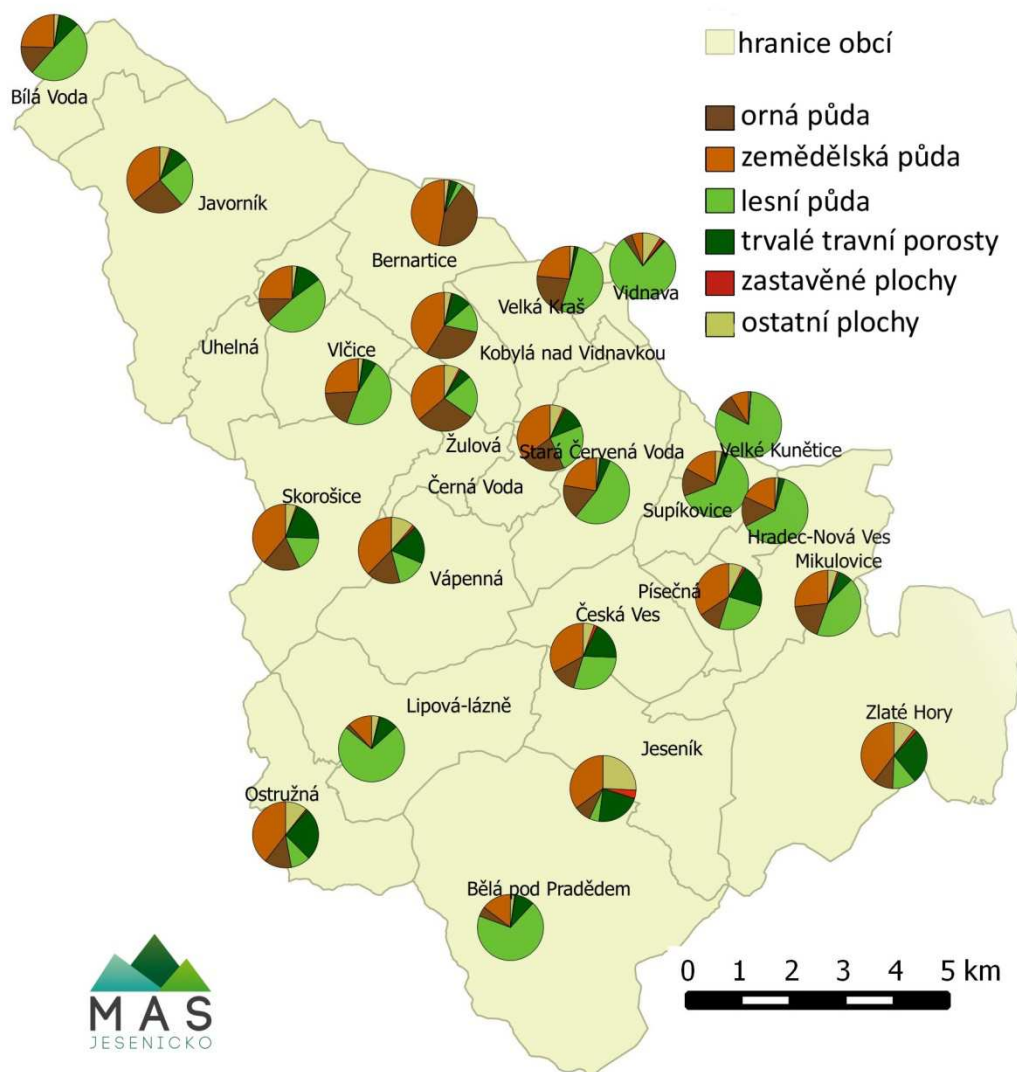
Tabulka 33: Rozloha typů půd (v ha) v jednotlivých obcích na území MAS VP pro Jesenicko

obec	(ha)					
	orná půda	zemědělská půda	lesní půda	trvalé travní porosty	zastavěné plochy	ostatní plochy
Bělá pod Pradědem	500	1572	7347	1015	37	220
Bernartice	2272	2499	160	182	38	122
Bílá Voda	271	479	957	186	11	46
Černá Voda	314	517	354	167	15	95
Česká Ves	235	632	1663	356	30	103
Hradec-Nová Ves	243	302	103	43	7	28
Javorník	1786	2476	4777	595	57	340
Jeseník	180	766	2367	484	90	561
Kobylá nad Vidnavkou	478	645	350	150	11	53
Lipová-lázně	130	788	3351	601	35	240
Mikulovice	993	1472	1510	383	50	252
Ostružná	118	353	2047	232	7	95
Písečná	152	478	230	296	17	98
Skorošice	674	1446	2956	732	25	194
Stará Červená voda	1047	1391	2126	304	21	100
Supíkovice	325	413	426	61	14	73
Uhelná	511	1065	1040	524	17	94
Vápenná	263	598	2870	298	21	179
Velká Kraš	1216	1334	648	84	32	116
Velké Kunětice	623	677	227	19	13	61
Vidnava	157	205	86	30	69	335
Vlčice	840	1174	557	286	18	101
Zlaté hory	438	1789	6156	1223	72	468
Žulová	589	738	524	109	20	151
území MAS VP pro Jesenicko	14355	23809	42832	8360	727	4125

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Z tabulky č. 11 vyplývá, že obce ležící podél řeky Bělé, Vidnavky či Zlatého potoka mají mnohem více zemědělské půdy než ostatní obce. V oblasti těchto řek se nachází kvalitní půdy, které jsou vhodné pro zemědělskou činnost. K těmto obcím se řadí i Javorník. Naopak u obcí, které jsou spíše na úpatí hor, je zaznamenán spíše pokles orné půdy, a to především z důvodu méně kvalitní a úrodné půdy a také více sklonité orné půdy. Z tabulky je také patrné, že na území MAS převažují lesy.

Obrázek 9: Podíl typů půd v jednotlivých obcích MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenícko

Zdroj: vlastní zpracování

8.5. Vodní režim v krajině

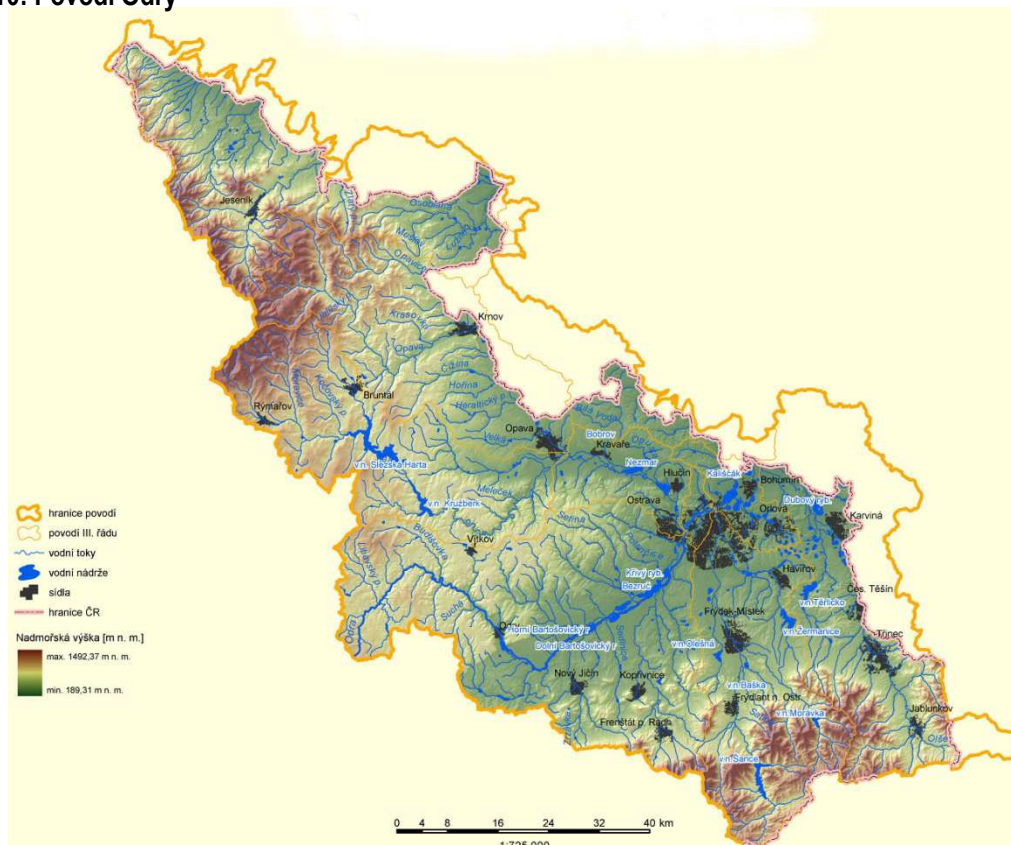
Velká část vodních zdrojů na území MAS spadá do povodí Odry. Do této části patří především území Vidnavsko-Javornického výběžku a partie Hrubého Jeseníku a Rychlebských hor. Celkový reliéf území je spíše hornatý a v těchto zmíněných částech se povrch postupně snižuje z hřebenů Hrubého Jeseníku přes Rychlebské hory a Zlatohorskou vrchovinu až k Vidnavské rovině u polských hranic. Velká část významných řek a horských bystřin je v povodí Kladské Nisy, která se nachází na území Polska a je levostranným přítokem řeky Odry. Mezi největší přítoky Kladské Nisy na území je řeka Bělá (271 km²) s přítokem Staříč (53 km²) a Vidnávka (159 km²). Dalšími významnými toky jsou Černý potok nebo Zlatý potok. Další přítoky Kladské Nisy, které už nejsou tak velké, mají podobný ráz. Pramení v centrální části Rychlebských hor a tečou hluboce zaříznutými údolími kolmo k jeho okraji. V podhůří se spád těchto toků prudce snižuje. Mezi tyto toky patří např. Studená voda, pramenící jako Vojtovický potok na Hraničkách, dále pak Lánský potok, Račí potok, Hoštický potok, Stříbrný potok či Bílá Voda. Jen nepatrná část území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenícko patří do povodí Moravy a do úmoří Černého

moře. Do řeky Moravy se vlévá řeka Branná, která pramení pod horou Smrk a odvodňuje jižní část Rychlebských hor a část Hrubého Jeseníku.

Současná podoba sítě vodních toků na území je do jisté míry spojována s historickým využitím krajiny a charakterem zástavby tzv. sudetského typu. Tento charakter zástavby má podobu dlouhých souvislých pásů v nivách a potoků údolními daleko do hor. V posledních dvou století také došlo k velkým změnám v lesích na svazích hor. Zvýšila se těžba lesních porostů a následně došlo ke změně struktury těchto lesních porostů. To mělo za následek změny dynamiky toku řek. Díky tomu došlo k velkým úpravám vodních koryt, což mělo negativní dopad na přírodní charakter toků. V přirozené podobě se vodní toky na území MAS zachovaly jen ojediněle. Vodní nádrže na území MAS se dělí na přirozené a uměle vzniklé lidskou činností. Velké vodní nádrže na území nejsou, nachází se zde několik rašelinných jezírek a to především Velké mechové jezírko v národní přírodní rezervaci Rejvíz. Toto přírodní jezírko má rozlohu 1692 m² a je hluboké přibližně 2,95 m. Toto jezírko vzniklo v postglaciální době (před 6 – 7 tisíci lety), kdy vhodná konfigurace terénu umožňovala zadržování vody na nepropustném podloží. V této přírodní rezervaci se také nachází Malé mechové jezírko. Mezi umělé vodní nádrže patří Velký rybník u Černé Vody. Ten je díky své rozloze (10 ha) největší uměle vytvořenou plochou na území MAS. Na území se také nachází spousta stojatých vodních ploch vzniklých těžbou štěrku (Písečná) či lignitu (rybníky v Uhelné). Mnoho vodních ploch se také nachází kolem Žulové a Vápenné v žulových lomech, které byli po skončení těžby zatopeny.

Průměrné množství srážek se díky hornatému reliéfu na jihu a nížinám na severu a severovýchodě území pohybuje mezi 600 – 1200 mm. Nejméně srážek spadne v okolí Vidnavy, proto je to nejsušší místo na území MAS. Na straně druhé nejvíce srážek spadne v nejvyšších polohách Hrubého Jeseníku a Rychlebských hor. Díky poměrně vysokým srážkám je odtok relativně velký, ale velmi nerovnoměrný, protože petrografický charakter hornin většiny území je nepříznivý pro akumulaci podzemní vody.

Obrázek 10: Povodí Odry

8.6. Zápлавová povodňová území

Jak bylo zmíněno v předchozí podkapitole, většina území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko patří do povodí Odry. Výjimkou je jihozápadní část území, která je díky řece Moravě odvodněna do Černého Moře. V okrese se nachází šest hlavních toků, které zasahují záplavové území Q_{100} . Centrálním tokem celého území je řeka Bělá. Mezi další významné toky patří Vidnavka, Branná, Zlatý potok, Staříč a Černý potok. Díky kopcovitému charakteru území MAS je region bohatý na řadu malých potůčků s vodními prameny, studánek, jezů či horských bystřiček. Na území se nachází mnoho rybníků a zatopených lomů, a to v Černé Vodě, Javorníku, Rejvízu a Žulové.

Záplavová území lze chápat jako administrativně určená území, která mohou být v případě přirozené povodně, zaplaveny vodou. V zákoně č. 254/2001 Sb. podle § 66 je přesně stanovené kritérium, podle kterého se tato záplavová území vymezují. Kritérium splňují pozemky, které již v minulosti byly zaplaveny, a které v současnosti nejsou fakticky chráněny před zatopením. Naopak u termínu „zátopové území“ není stanoveno žádné kritérium, a proto může být označeno za „NE-záplavové“ území, a to i oblasti v blízkosti řek.

Tabulka 34: Plocha záplavových území Q_{100} na v jednotlivých obcích MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko

Obec	vodní tok (Q_{100})	zaplavená plocha při Q_{100} (ha)	zaplavená plocha při Q_{100} (ha) v ZÚ	% zaplavené plochy při Q_{100} v ZÚ
Bělá pod Pradědem	Bělá	31,85	30,72	96,44
Bernartice	-	-	-	-
Bílá Voda	-	-	-	-
Černá Voda	Černý potok	31	17,44	56,26
Česká Ves	Bělá	58,22	51,51	88,48
Hradec-Nová Ves	Bělá	4,03	0,13	3,23
Javorník	-	-	-	-
Jeseník	Bělá	34,17	33,14	96,99
	Staříč			
Kobylá nad Vidnavkou	Vidnavka	34,02	25,66	75,43
Lipová-lázně	Staříč	13,92	10,35	74,36
Mikulovice	Bělá	60,58	17,69	29,2
Ostružná	Branná	5,15	0,88	17,08
Písečná	Bělá	20,1	15,16	75,41
Skorošice	Vidnavka	4,36	0	0
Stará Červená Voda	Černý potok	13,11	0	0
Supíkovice	-	-	-	-
Uhelná	-	-	-	-
Vápenná	Vidnavka	23,48	21,33	90,85
Velká Kraš	Černý potok	141,74	49,44	34,88
	Vidnavka			
Velké Kunětice	-	-	-	-
Vidnava	Vidnavka	157,95	29,33	18,57
Vlčice	-	-	-	-

Zlaté Hory	Zlatý potok	8,06	4,08	50,61
Žulová	Černý potok	19,34	9,57	49,48
	Vidnavka			

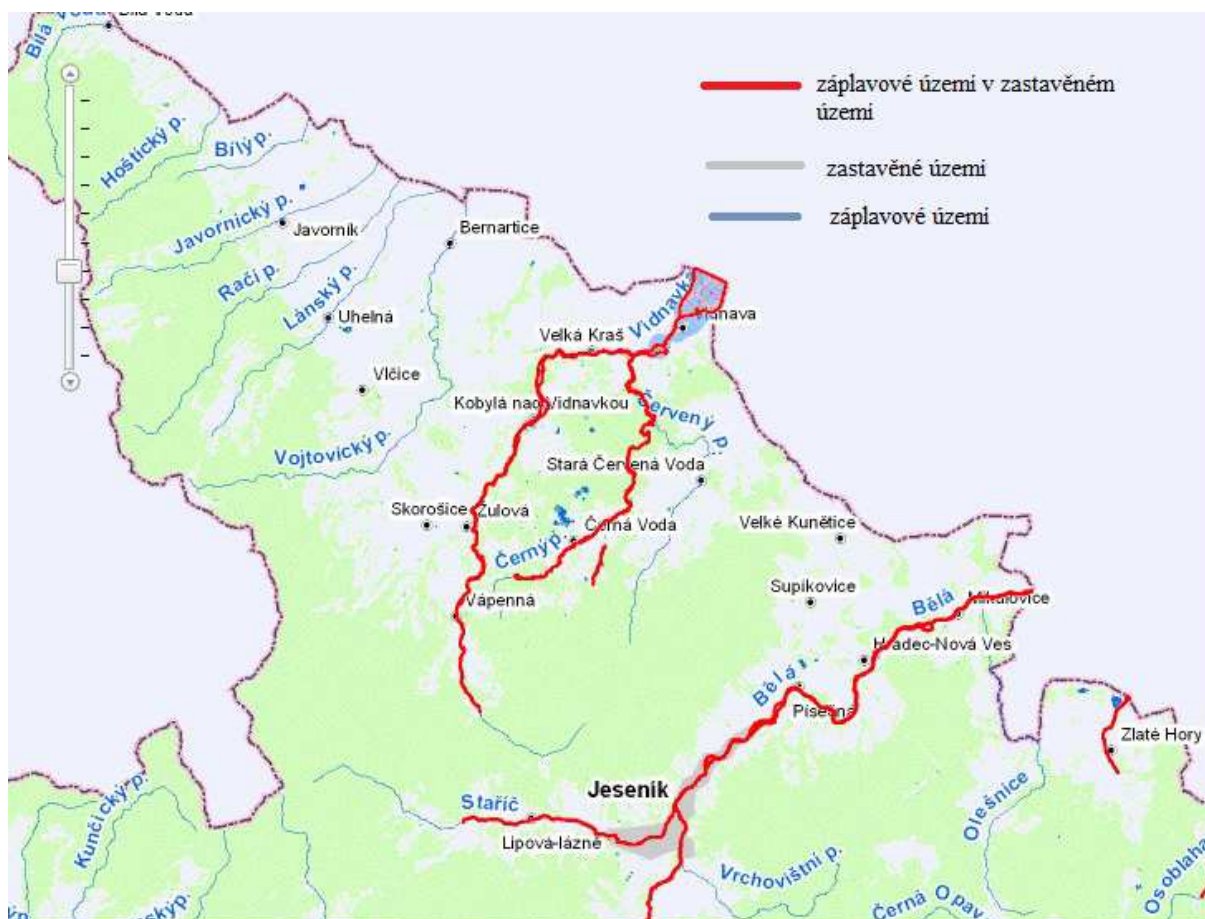
Zdroj: HEIS VÚV T.G.M., 01/2010

Záplavové území hlavního toku řeky Bělé, zasahuje 201,70 ha do území obcí Bělá pod Pradědem, Česká Ves, Hradec-Nová Ves, Jeseník, Mikulovice a Písečná. Záplavové území Černého potoka zasahuje 60,73 ha do území Černá Voda, Stará Červená Voda, Velká Kraš a Žulová. Nejvíce záplavového území zabírá Vidnavka a to 364,26 ha. Ta zasahuje do obcí Kobylá nad Vidnavkou, Skorošice, Vápenná, Žulová, Velká Kraš a Vidnava. Nejmenší záplavové území zasahují řeky Staříč (21,17 ha), Zlatý potok (8,06 ha) a Branná (5,15 ha).

V současně zastavěných územích obcí MAS VP pro Jesenícko, v územích určených k zástavbě podle územně plánovací dokumentace, případně podle potřeby v dalších územích, vymezí vodoprávní úřad na návrh správce vodního toku aktivní zónu záplavového území podle nebezpečnosti povodňových průtoků.

Nejvyšší procento zaplavené plochy v záplavových územích se nachází v obcích Jeseník 96,99%, Bělá pod Pradědem 96,44%, Vápenná 90,85%, Česká Ves 88,48%. Ostatní obce dosahují méně jak 80% (viz. Tabulka č. 34)

Obrázek 11: Mapa záplavového území

Zdroj: <http://www.dibavod.cz/70/prohlizecka-zaplavovych-uzemi.html>

Převažující hornatý terén na území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko způsobuje velké nebezpečí při tzv. Bleskových povodních, které vznikají po krátkém přivalovém dešti. Díky velké spádovosti terénu tyto horské říčky a potůčky jsou poměrně rychlé a v případě přivalových dešťů se z nich stávají velmi dravé řeky, které berou sebou vše, co jím přijde do cesty. Největší bleskovou povodní na území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko byly bleskové povodně v r. 2009. Ty zasáhly na tomto území 17 obcí a vyžádaly si 2 oběti. Poškozené byly železniční a silniční komunikace a škody šly do miliard korun. Velké povodně po vydatných deštích zasáhly území MAS v roce 1997 i 2002. Poslední bleskovou povodeň zasáhla území v r. 2014 a zasaženy byly především Mikulovice, Ondřejovice a Hradec-Nová Ves.

8.7. Energetika

Na základě výsledů SLDB 2011 je na území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko obydleno 14 769 rodinných domů a bytových domů, ve kterých žije 37 508 obyvatel (nejedná se o trvalé bydliště). Nejčastějším typem vytápění bytů je ústřední topení. Tím je vytápěno na území MAS přibližně 70% veškerých bytových jednotek. Dalším méně častým používaným vytápěním jsou kotelny mimo dům. Dominantní energií používanou k vytápění domácností je plyn. Ze všech obcí tvořících území MAS Vincenze Priessnitze je pouze v 18 obcích zaveden plyn. Zbýlých 6 obcí nemohou využívat plyn, a proto se druhým nejčastějším druhem energie používá na území dřevo. S ohledem neustálého nárůstu cen energie, jako je plyn a elektřina, lze do budoucna předpokládat zvýšení podílu dřeva jako druhu topné energie. Dřevo se často objevuje s dalším druhem energie, a to je uhlí, koks a uhelné brikety. Nejméně využívaným zdrojem energie na území MAS je elektřina, a to z důvodu již zmiňované cenové dostupnosti. Na území MAS se také objevují jiné alternativní zdroje, jako jsou solární, větrné, vodní či geotermální energie apod. S ohledem na zachování životního prostředí je větrná či vodní energie na území velmi omezena či úplně vyloučena.

Množství emisí, které jsou vypouštěny z lokálních topenišť, záleží především na druhu používané energie k vytápění. V obcích, ve kterých není provedena plynifikace, je hlavním zdrojem energie dřevo a uhlí. V těchto obcích pak dochází k největšímu vypuštění emisí znečišťujících látek. Podle Českého statistického úřadu bylo v r. 2011 do ovzduší na území MAS vypuštěno 93 tun škodlivých látek z tuhých paliv. Dále se na území nejvíce vypustilo oxidu siřičitého a to 108 tun. Prvenství však má škodlivý oxid uhelnatý, kterého bylo vypuštěno do ovzduší v a to 323 tun.

Tabulka 35: Způsob vytápění a používaná energie k vytápění v na území MAS VP pro Jesenicko

území MAS VP pro Jesenicko	Obydlené byty celkem	způsob vytápění			
		ústřední	etážové (s kotlem v bytě)	kamna	z kotelny mimo dům
	14 769	12 083	904	1 182	2 492
		energie používaná k vytápění			
		uhlí, koks, uhelné brikety	plyn	elektřina	dřevo
		1 038	6 102	837	2 728

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011

8.8. Chráněná území

Jednou z hlavních příčin snižování početnosti volně žijících druhů rostlin a živočichů je ztráta a poškozování ekosystému. To mnohdy může vést až k vyhynutí daného druhu. Proto je velmi nutné zachovat divokou přírodu, která představuje velmi cenné přírodní dědictví. Chráněna je veškerá volná krajina a lze ji rozdělit na obecnou ochranu přírody, kam patří např. přírodní parky. A dále se dělí na zvláště chráněná území. Pod chráněným územím si lze představit přírodní složky, které jsou uchovávány v co nejpřirozenějším stavu. Díky tomu jsou jedinečnými objekty pro poznávání jednotlivých přírodních komponentů, jejich vzájemných vztahů, souvislostí a reakcí. Celkovou plochu chráněného území rozdělujeme na velkoplošná chráněná území, kde spadá národní park a chráněná krajinná oblast. Druhou kategorií jsou maloplošná chráněná území, pod která se řadí národní přírodní rezervace, národní přírodní památka, přírodní rezervace a přírodní památka. Po vstupu do ČR do EU přibila také NATURA 2000, což je soustava chráněných území, vytvořena na základě jednotných principů na území států EU. Spadají do ní ptačí oblasti a evropsky významné lokality. Z hlediska ochrany by zvláště chráněná území měla zajistit trvalý výskyt jak obecných druhů tak i chráněných druhů fauny a flóry. Neměla by zajišťovat jen na vlastním chráněném území ale v celé krajině. Pro by se jednotlivé chráněné biotopy neocitly příliš daleko od sebe, nebo by neměla být jejich rozloha zmenšena pod kritickou mez.

Na území MAS VP se vyskytují všechny druhy chráněných území kromě národního parku. Mnohé z nich se územně překrývají nebo zasahují i oblast mimo území MAS. Nejvýznamnějším chráněným územím, které zasahuje i na území MAS VP je CHKO Jeseníky. Zasahuje do obcí Bělá pod Pradědem, Česká Ves, Jeseník, Lipová-lázně, Mikulovice, Ostružná, Písečná a Zlaté hory. Celková rozloha CHKO Jeseníky je 74 000 ha a z toho 23 132 ha se nachází na území MAS. Tato chráněná krajinná oblast byla vyhlášena v r. 1969 a svou celkovou rozlohou se řadí mezi největší CHKO v České republice. Důvodů existence CHKO Jeseníky je hned několik. Zejména to je vysokohorské bezlesí, kdy v ČR jsou pouze tři pohory, které dosahují nad horní hranici lesa. Vysoká lesnatost a smrkové pralesy. Lesnatost dosahuje až 80% celkové rozlohy CHKO a proto je tato chráněná krajinná oblast nejlesnatější v ČR. Dalším důvod je ten, že v Jeseníkách nikdy nerostla kleč jak je tomu např. v Krkonoších a proto se vyvinula unikátní hranice lesa připomínající parkovou úpravu. Dalšími důvody jsou výskyt rašelinišť a mnoha pramenů, vzácných druhů rostlin a živočichů, geomorfologie a mnoho další.

Po vstupu do EU se na území MAS také objevila ptačí oblast Jeseníky. Ta odpovídá přibližně CHKO Jeseníky, ale rozlohou je menší. Na území MAS zasahuje přibližně 20 315,23 ha a to do stejných obcí jako CHKO Jeseníky. Předmětem ptačího území je ochrana vzácných ptačích druhů, jako je jeřábek lesní, chrámek polní a ochrana jejich biotopů. Kromě ptačí oblasti se také na území MAS objevilo několik tzv. „Evropsky významných lokalit“. Je to druh chráněného území soustavy NATURA 2000, které je vyhlášené k ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin podle směrnice Evropské komise o stanovištích (92/43/EHS) z r. 1992. Mezi největší Evropské významné lokality na území MAS patří EVL Rychlebské hory – Sokolý hřbet, který má 8045,79 ha a na území MAS zaujímá naprostou většinu a to 7939,34 ha. Je to lokalita netopýra velkého a vrápence malého. Dalšími významnými Evropskými významnými lokalitami jsou EVL Rychlebské hory – Račí údolí (1191,62 ha), EVL Kepník (na území MAS má 1165,34 ha), EVL Rejvíz, EVL Zlaté Hory – Černé jezero a mnoha dalších. Na území MAS se také nachází maloplošná území jako je národní přírodní rezervace (např. NPR Praděd), národní přírodní park (např. Jeskyně na Pomezí), přírodní rezervace (např. Vysoký vodopád), přírodní památka (např. vodopády stříbrného potoka), ale také památné skupiny stromů, nebo památné stromy jako jednotlivci.

Území MAS v rámci plošného zastoupení chráněných území se jeví jako region s velmi vysokým zastoupením zvláště chráněných území, které tvoří téměř polovinu celé plochy území (45,5%). Velkou část zaujímá především CHKO Jeseníky a EVL v Rychlebských horách. Nejvíce chráněných ploch je v obci Bělá pod Pradědem, Jeseník, Česká Ves, Lipová-lázně, Ostružná, Písečná, Mikulovice, Vápenná a Zlaté Hory. Naopak minimum chráněných

ploch je v obcích Žulová, Velká Kraš a Uhelná a žádné chráněné území je v 5 obcích území MAS (Bernartice, Bílá Voda, Hradec-Nová Ves, Kobylá nad Vidnavkou, Velké Kunětice a Vlčice).

Tabulka 36: Natura 2000 na území MAS

Název lokality	Rozloha (ha)	Kód lokality
Písečná - mokřad	7.5429	CZ0713385
Vidnava	39.3392	CZ0713395
Zlaté Hory - Černé jezero	235.0636	CZ0713397
Zlaté Hory - Zlaté jezero	25.7580	CZ0713398
Černá Voda - kostel	0.0395	CZ0713724
Černá Voda - kulturní dům	0.0780	CZ0713725
Na Špičáku	7.6850	CZ0713730
Lipová-lázně - mateřská školka	0.0389	CZ0713735
Štola Marie Pomocná	0.0398	CZ0713742
Rejvíz	591.3971	CZ0714081
Rychlebské hory - Sokolský hřbet	8045.7786	CZ0714086
Lánský luh	32.1388	CZ0710034
Rychlebské hory - Račí údolí	1191.6215	CZ0710183

8.9. Ekologická stabilita

Krajina je živý systém, který reaguje na nejrůznější vnější a vnitřní podněty. Tyto podněty se vyskytují pravidelně buď pravidelně (střídání dne a noci, sezón, ročních období apod.), nebo nepravidelně (ostatní podněty). Ekosystémy, které tvoří danou krajinu či území, se s tímto působením faktorů vyrovnávají. Tato vlastnost se nazývá ekologická rovnováha a je hlavním projevem ekologické stability. Ta udržuje přírodní procesy pomocí autoregulačních mechanismů. Základem těchto mechanismů je ve vzájemných vazbách a vztazích mezi rostlinami, živočichy i mikroorganismy, které dohromady tvoří ekosystém krajiny. Ekologicky významné segmenty krajiny jsou části krajiny, které jsou tvořeny ekosystémy. Patří sem např. přírodní louky, mokřady, přírodní vodní toky, lesy apod. Soubor těchto ekologicky významných segmentů tvoří hlavní část ekologické stability, která je základem územního systému ekologické stability (ÚSES). Ten je definován v zákoně č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Je definován jako vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. ÚSES tvoří systém biocenter, které jsou spojeny biokoridory a které doplňují interakční prvky. Tři hierarchické úrovně tvoří ÚSES a to lokální (velikost 5-10 ha), regionální (10-50 ha), nadregionální (minimální plocha 1000 ha).

Na území MAS se nachází 4 nadregionální biocentra. Z toho tři celé NRBC 487 Račí údolí, NRBC 89 Smolný a NRBC 15 Rejvíz. Poslední je pouze částečné biocentrum a to na jihu území NRBC 88 Praděd. Biocenter regionálního významu je na území MAS VP celkem 24. Na trasách nadregionálních biokoridorů leží RBC Javorník, RBC 490 Borůvková hora, RBC 488 Hraničky, RBC 485 Stříbrný potok, RBC Smrk, RBC 400 Stříbrné údolí, RBC 484 Ztracené údolí, RBC 476 Šerák - Kepník, RBC Pod jehlanem, RBC Bílé kameny, RBC 482 Čertovy kameny, RBC Pod Bleskovcem a RBC 1640 Dolní údolí. Na trasách regionálních biokoridorů pak RBC Dřínový vrch, RBC 521 Červenka, RBC 486 Hřibová, RBC Kaní hora, RBC 483 Kamenný vrch, RBC Olešnice (v k.ú. Mikulovice), RBC Ovčácký vrch, RBC 422 Biskupská kupa, RBC 1641 Zámecký vrch, RBC 474 Borový potok a RBC 475 Bělská stráň.

Pro zjištění stavu krajiny z hlediska její vyváženosti a rovnováhy se krajina oceňuje koeficientem ekologické stability (KES). Ten určuje výsledné hodnoty ekologické stability konkrétního území. Tento ukazatel umožňuje získat základní informaci o stavu krajiny daného území a míře problémů, které se v ní vyskytují. Koeficient ekologické stability je poměrové číslo a stanovuje poměr ploch tzv. stabilních a nestabilních krajinných prvků ve zkoumaném území.

$$KES = \frac{\text{plocha ekologicky stabilních ploch}}{\text{plocha ekologicky nestabilních ploch}}$$

Ekologicky stabilní plochy: lesy, louky, pastviny, zahrady, vinice, ovocné sady, rybníky, ostatní vodní plochy, doprovodná a rozptýlená zeleň, přírodní plochy.

Ekologicky nestabilní plochy: orná půda, chmelnice, zastavěné plochy, ostatní plochy

Klasifikace území na základě hodnoty KES dle Míchala:

Krajinný typ A – krajina zcela přeměněná člověkem

KES do 0,3: území nestabilní – nadprůměrně využívaná území s jasným porušením přírodních struktur.

KES 0,4 – 0,8: území málo stabilní – intenzivně využívaná kulturní krajina s výrazným uplatněním agroindustriálních prvků.

Krajinný typ B – krajina intermediální

KES 0,9 – 2,9: území mírně stabilní – běžná kulturní krajina, v níž jsou technické objekty v relativním souladu s charakterem relativně přírodních prvků.

Krajinný typ C – krajina relativně přírodní

KES 3,0 – 6,2: území stabilní – technické objekty jsou roztroušeny na malých plochách při převaze relativně přírodních prvků.

KES nad 6,2: území relativně přírodní.

Koeficient ekologické stability krajiny byl zvolen jako zástupný indikátor environmentálního pilíře za téma Ochrana přírody a krajiny. Hodnocení KES vychází z rozdělení krajinných typů dle ing. Míchala. Pro zjednodušení a větší přehlednost je hodnocení provedeno vlastní škálou do pěti kategorií.

Hodnocení indikátoru „koeficient ekologické stability“:

- 2 KES pod 0,4 území nestabilní – neudržitelné
- 1 KES 0,4 - 0,89 území málo stabilní – neudržitelné
- 0 KES 0,9 - 2,99 území mírně stabilní
- 1 KES 3,0 - 6,2 území stabilní
- 2 KES nad 6,2 území relativně přírodní

Z níže uvedené tabulky č... je patrné, že celkové území MAS Vincenze Priessnitze spadá do ekologicky mírně stabilního území. Celkově tedy lze říci, že rozvoj území z hlediska ekologické stability je udržitelný. V případě jednotlivých obcí území MAS je hned několik obcí, které mají nejvyšší stupeň ekologické stability, což znamená, že území je relativně přírodní. V těchto obcích převažují především lesy a to od 70% do 85% a mají naopak velmi nízký podíl zemědělské půdy (od 14% do 21%). Mezi tyto obce patří obce v podhůří Hrubého Jeseníku a Rychlebských hor. Jsou to Bělá pod Pradědem, Lipová-lázně, Ostružná, Vápenná a Zlaté Hory. Za stabilní obce

(hodnota indikátoru 1) je Bílá Voda, Česká Ves, Jeseník a Skorošice. Dále se na území MAS vyskytují obce, které patří do mírně stabilního území. Zde také převažují lesy nad zemědělskou půdou, ale ne v takové míře. Sem patří obce Černá Voda, Javorník, Kobylá nad Vidnavkou, Mikulovice, Písečná, Stará Červená Voda, Supíkovice, Uhelná, Vlčice a Žulová. Mezi obce s nejnižším koeficientem, kde převažuje především zemědělská půda, patří obce Bernartice, Hradec-Nová Ves, Velká Kraš, Velké Kunětice a Vidnava. Přitom obec s úplně nejnižším koeficientem a s nejvyšším podílem zemědělské půdy v celkové výměře (87,7%) jsou Bernartice. Na opačné straně nejstabilnější obcí s největším podílem lesního porostu je obec Bělá pod Pradědem. Jak již bylo zmíněno území je díky většímu podílu lesního porostu a to především v jižní části území a v západní části území, je rozvoj území udržitelný. Pouze 2 obce v severní části území mají vysoký podíl zemědělské půdy. V případě urbanizace volné krajiny či fragmentace krajiny především dopravními stavbami a tvorbou nových zemědělských ploch, může některé obce ohrozit a snížit jejich celkovou ekologickou stabilitu. Tomu by měla předcházet především kvalitní péče o krajinu a chráněná území, ale také čerpání finančních prostředků různých státních organizací a evropské unie pro realizaci krajinotvorných programů a ÚSES.

Tabulka 37? Koeficient ekologické stability v jednotlivých obcích MAS

Obce	KES	Hodnocení indikátoru
Bělá pod Pradědem	11,2	2
Bernartice	0,17	-2
Bílá Voda	3,55	1
Černá Voda	1,34	0
Česká Ves	5,66	1
Javorník	0,62	-1
Jeseník	2,5	0
Hradec-Nová Ves	3,55	1
Kobylá nad Vidnavkou	0,96	0
Lipová-lázně	9,91	2
Mikulovice	1,34	0
Ostružná	10,36	2
Písečná	2,14	0
Skorošice	4,16	1
Stará Červená Voda	2,13	0
Supíkovice	1,25	0
Uhelná	2,61	0
Vápenná	6,88	2
Velká Kraš	0,58	-1
Velké Kunětice	0,41	-1
Vidnava	0,75	-1
Vlčice	0,94	0
Zlaté Hory	7,67	2
Žulová	0,94	0
území MASVP	2,76	0

9. Cestovní ruch, turistická infrastruktura

9.1. Cestovní ruch

Území MAS Vincenze Priessnitz nese velký potenciál pro rozvoj cestovního ruchu. Hornaté území plné lesu a dalších přírodních zajímavostí vytváří vhodné podmínky pro návštěvníky nejen ve formě letní či zimní turistiky, ale také pro odpočinek a relaxaci v prostředí panenské přírodě. Několik horských celků, které se na území nachází, nabízí návštěvníkovi zajímavá místa k vidění. Horské vrcholky s nádhernými výhledy do krajin střídají hluboce zaříznuté údolí, které mají často soutěskový charakter. Další dominantou na území MAS jsou skalnaté útvary (Vysoký kámen, Medvědí kámen, čertovy kameny, obří kámen atd.) a jeskyně (Jeskyně na Pomezí a Jeskyně na Špičáku). Díky horskému charakteru území často horské potoky a bystřiny vytváří jedinečné vodopády (Nýznerovské vodopády), které jsou nedílnou součástí přírody území MAS. Díky své bohaté historii území, si na své přijdou i milovníci historických a kulturních památek. Mezi výrazné kulturní památky v regionu patří především zámek Jánský Vrch, nebo zříceniny hradu Rychleby u Javorníku a Kaltenštejn v Černé Vodě. Na území MAS se také nachází hned několik muzeí a to především hornický skanzen ve Zlatých Horách, nebo vlastivědné muzeum v Jeseníku. Dokladem lidové architektury horského a podhorského charakteru jsou dosud zachovalé stavby např. v Domašově, nebo ve Vápenné. Mezi technické památky patří určitě válečné opevnění. Na území MAS se také nachází hned několik rozhleden a to na Borůvkové hoře, rozhledna Zlatý chlum, nebo Biskupská kupa ve Zlatých Horách.

Návštěvnost turistických atrakcí na území MAS má klesající tendenci, což má negativní dopad na rozvoj regionu. Ke zvýšení počtu návštěvníků jednotlivých památek by určitě také přispělo kvalitnější vystupování a propagace regionu mimo území MAS. Bohužel existují faktory, které samotné území nedokáže téměř vůbec ovlivnit a to především finanční krizi, která postihla v posledních letech nejen oblast cestovního ruchu.

Návštěvníci na území MAS jezdí především trávit aktivní dovolenou a to především pěší turistikou a cykloturistikou v letních měsících a sjezdovým a běžeckým lyžováním v zimních měsících. Na území MAS je poměrně široká síť turistických tras, které se mnohdy prolínají s turistickými trasami sousedního Polska. Větší síť turistických přístřešků a turistických chat je spíše v Hrubém Jeseníku. V Rychlebských horách je tato síť velmi řídká a nedostačující, proto více turistů navštěvuje Hrubý Jeseník. Naopak cyklostezky jsou navštěvovány v celém území rovnoměrně a v posledních letech získávají své jméno jak v ČR, tak ve světě Rychlebské stezky. Je to síť trailů v oblasti Černé Vody a Sokolího hřbetu, které jsou speciálně upraveny pro jízdu na horském kole. V zimních měsících se na území nachází spousta lyžařských areálů a to především v oblasti Lipové-Lázně a Ramzové. Naopak v oblasti Rychlebských hor téměř žádné lyžařské areály nejsou.

Kromě aktivního odpočinku návštěvníci volí také relaxaci a zdraví a jezdí na území MAS především do Priessnitzových léčebných lázní. Ty se nacházejí na severozápadním okraji města Jeseník. Vyvinula se zde a stále se praktikuje vodoléčba jako primární metoda léčení spojená s klidem a nenáročným pohybem. Proto je v okolí lázní spousta lázeňských tras.

9.2. Turistická infrastruktura

Účastník cestovního ruchu přichází na území MAS za účelem uspokojení svých potřeb a požadavků. Turistická infrastruktura se rozumí ta část materiálně technické základny, která představuje prostředky ke splnění uvedených požadavků a očekávání. Jedná se zejména o ubytovací a stravovací zařízení, dopravní dostupnost, sportovně - rekreační, kulturně-společenská zařízení, informační služby apod.

Území MAS nabízí svým návštěvníkům jak kulturní tak přírodní bohatství. Kromě toho, také poskytuje spoustu sportovního využití a to v létě zejména turistiku a cykloturistiku a v zimě pak sjezdové a běžecké lyžování. Díky těmto sportovním aktivitám jsou ubytovací zařízení a horská střediska soustředěna spíše v horských a podhorských částech území. Z tabulky č. 38 vyplývá, že na území MAS v současné době není ubytovací zařízení, které by splňovalo požadavky náročnější klientele (tedy **** a výš). Na území MAS převažují ubytování nižší kategorie (*** a níže), potom celá řada penzionů a turistických ubytoven. Pro území mas je alarmující klesající trend návštěvnosti ubytovacích zařízení a s tím i spojen pokles využití lůžek. Host, který ubytovací zařízení využije je chápán jako osoba, která použila služeb zařízení k přechodnému ubytování a užívá služeb zařízení z důvodu dovolené, zájezdu, lázeňského pobytu, služební cesty, školení, kursu apod. Podle ČSÚ průměrná doba ubytování na území MAS se pohybuje okolo 6 dní.

Tabulka 38: Počet ubytovacích zařízení na území MAS

	Hromadná ubytovací zařízení celkem	v tom kategorie										
		Hotel *****	Hotel, motel. Botel ****	Hotel, motel. Botel ***	Hotel, motel. Botel **	Hotel, motel. Botel *	Hotel garni ****, ***, **, *	Penzion	Kemp	Chatová osada	Turistická ubytovna	ostatní hromadná ubytovací zařízení jinde neuvedena
návštěvnost	103469	-	-	19892	i.d.	4748	-	34865	1738	i.d.	6696	33581
počet ubyt.	157	-	-	11	2	4	-	77	3	1	14	45

Zdroj: ČSÚ r. 2012

V případě informovanosti návštěvníků území MAS, tak se nacházejí na území informační centra. A to především v Jeseníku, Javorníku, Zlatých horách, v Bělé pod Pradědem nebo v Mikulovicích. V letošním roce 2014 vzniklo nové informační centrum na místě bývalé železniční stanice na Ramzové. Kromě turistických tras a cyklotras se na území MAS nachází také několik naučných stezek. Mezi ně patří známá Latzelova stezka krasem Rychlebských hor aj. Jedním ze základních problémů území MAS je ten, že na celém území nejsou atrakce, které by se daly využít v případě škaredého počasí. Na území se nachází pár krytých bazénů (Česká Ves, Javorník), ale pro návštěvníky tyto atrakce chybí.

V posledních letech roste skupina turistů středního věku a seniorů. Ti vyhledávají klidné a bezpečné destinace s příznivými klimatickými poměry. S tím je spojen i nárůst poptávky po klidném venkovském prostředí. Přesto podmínky pro cestovní ruch a rekreační aktivity jsou na území MAS příčinou disparit a značně nerovnoměrného turistického a rekreačního využití celého území a tím je spojena i rozdílná návštěvnost jednotlivých míst a oblastí na území MAS. Snahy o rovnoměrnější využití území a o rozvoj prostoru vedou skrze realizační podmínky, které jsou spojeny s rozvojem základní a doplňkové infrastruktury a služeb.

10. Podnikání a zaměstnanost

10.1. Průmysl

Průmysl je nedílnou součástí jak ekonomiky daného území, tak celého státu. Průmyslové výrobky využívá člověk v běžném životě a to v domácnosti, ve své profesi, nebo ve svém volném čase. Průmysl nerozdělit na těžební, nebo zpracovatelský průmysl. Lze jej také rozdělit na těžký a lehký průmysl. Na území MAS je zastoupen v převážné míře průmysl těžký. Do tohoto těžkého průmyslu na území patří strojírenský průmysl, kovodělný průmysl, těžební a zpracovatelský. Rozvoj průmyslu na území MAS v minulosti ovlivnily především dvě věci a to bohaté přírodní zdroje a pohnutá historie území. V 18. Století se objevili první manufaktury ve zpracovatelském průmyslu (textilní, hamry nebo papírný). S nástupem průmyslové revoluce, která je spojena s využitím parního stroje, se na území MAS začal rozvíjet průmysl cihlářský, strojírenský ale především těžba uhlí a jiných nerostných surovin (vápenec, žula). Díky převážně zalesněné krajině území se rychle rozvíjel průmysl na těžbu a zpracování dřeva. Po roce 1900 docházelo ke změnám ve formách uspořádání podniků a začalo přibývat obchodní společnosti a větší průmyslové podniky se měnily na akciové společnosti. Na rozvoj průmyslu na území nemělo ani vznik samostatné Československé republiky, která vznikla v r. 1918 a z území MAS VP se stal příhraniční region. Ke změně došlo až za německé okupace. Na území MAS žilo převážně německé obyvatelstvo, a proto bylo území připojeno k německé říši. Došlo k nevyhnutelnému přeorientování velké části průmyslu na území na výrobu podřízenou potřebám Němců. Po válce 1945 byla většina německých obyvatel odsunuta do Německa a území bylo osídleno různými národnostmi (Češi, Slováci, Řekové apod.). Díky tomu byl hospodářský rozvoj na území přerušen. Toto období poválečného vzpamatování probíhalo až do 60 let, kdy začalo docházet k budování nových provozů a podniků. I v druhé polovině 20. století docházelo na území převážně k rozvoji těžebního průmyslu, kdy se na území těžil vápenec, žula či uranu. Naopak malé podniky postupně zanikaly.

Na území měl také dlouholetou tradici textilní průmysl. Od 19. století fungovala na území přádelna. Nejdříve se tkaní plátna bylo ruční, ale posléze se přecházelo k mechanizaci. Firma se tak na konci 19. století stala největším výrobcem lněného plátna v celém Slezsku. Ta pak v druhé polovině 20. století přechází pod Moravolen. Tato firma byla největší na území MAS s největším počtem zaměstnanců. V r. 1989 dávala firma práci 1443 zaměstnancům. Bohužel po revoluci se do České republiky dostává levný textil z Asie a největší firma na území tak postupně zaniká. Těsně před jejím skončením v r. 2005 měla pouze 129 zaměstnanců. V

Rozvoj průmyslu, který byl na území MAS VP před 2. světovou válkou, se už nikdy nepodařilo zcela obnovit. Od roku 1989 má území MAS VP v průmyslu klesající trend. V roce 2011 při sčítání lidu, domů a bytu, bylo zjištěno, že na území MAS VP pracuje v průmyslu přibližně 2914 ekonomicky aktivních lidí v průmyslu a 1350 lidí ve stavebnictví. V roce 2001, kdy proběhlo také sčítání lidu, domů a bytů, kdy bylo zjištěno, že v průmyslu pracovalo 5493 ekonomicky aktivních lidí a ve stavebnictví to bylo 2700. Během deseti let tedy klesl počet ekonomicky aktivních lidí v průmyslu téměř o polovinu. Je to způsobeno především zavřením již zmiňované textilky, která zaměstnávala velký počet zaměstnanců. Během těchto deseti let také došlo k zavření několika dalších firem, lomů na žulu a vápenec, ale také pil. Dnes má na území MAS nejvíce zastoupení strojírenský průmysl, kovodělný, těžební a zpracovatelský průmysl a to především v potravinářském průmyslu. Největší firmy na území MAS jsou v níže uvedené tabulce č. 39. Po skončení Moravolenu se největší firmou, která zaměstnávala nejvíce zaměstnanců, stala Řetězárna a.s. v České Vsi, která vyrábí svařované článkové řetězy. Největší průmyslové centrum na území MAS VP je Jeseník. Mezi menší centra pak patří Javorník, Zlaté Hory, Mikulovice, Lipová-lázně, Žulová nebo Bělá pod Pradědem. Rušení velký průmyslových firem a absence výstavby nových průmyslových zón má příčinu především v geografické poloze území. Území je příhraniční hornatá oblast. Proto dovoz materiálu na výrobu, nebo export nejen do vnitrozemí ČR ale i do zahraničí je velmi obtížný a časově náročný a to především v zimních měsících, kdy napadne na horách sníh a je velmi těžké zdolat přejezd přes Jeseníky. Další příčinou absence a mizení průmyslových zón, je nízká kupní síla území MAS. Je řidčeji osídlený,

než území, která se nacházejí ve vnitrozemí. Mezi další příčiny lze řadit mechanizaci a mechanizaci výroby a tím pádem úbytek zaměstnanců v průmyslu, byrokracii, přeshraniční vztahy, nevhodná kvalifikace místních obyvatel, nebo málo vysoce kvalifikovaných obyvatel. To všechno má za následek klesání průmyslu na území jako takového, zavírání podniků s dlouholetou tradicí a především zvyšování nezaměstnanosti na území MAS VP, která je jedna z nejvyšších v celé ČR.

Tabulka 39: Největší firmy na území MAS

Firma	Výroba	Export	obec
strojírenský průmysl			
EKO-VIMAR ORLAŇSKI CZ, S.R.O	Výroba ekologických kotlů	země EU	Javorník
ONDŘEJOVICKÁ STROJÍRNA, S.R.O	Výroba tlakových zařízení	země EU	Zlaté Hory
ŘETĚŽÁRNA A.S.	Svařované článkové řetězy	Evropa, Asie, USA	Česká Ves
VELOBEL S.R.O	pumpy a doplňky na jízdní kola	Evropa, Afrika	Zlaté Hory
VAREX S.R.O	ocelové konstrukce, halové objekty	Polsko, Slovensko	Javorník
kovodělný průmysl			
OCELIT S.R.O	Odlitky, výrobky kvovýroby	Evropa, Alžírsko	Velké Kunětice
TOUAX S.R.O.	obytné a sanitární kontejnery	Evropa	Supikovice
VÍTKOVICKÉ POWER ENGINEERING A.S.	ocelové konstrukce	Polsko, Rusko	Jeseník
zpracovatelský průmysl			
FENIX GROUP A.S.	Sálavé topné panely Ecosun, rohože	Evropa, Asie, USA	Jeseník
OMYA CZ S.R.O	mikromletý vápenec a drtě, karolit	Polsko, Rusko	Vápenná
PLASTKON PRODUCT	plastové boby a sáně pro děti, zahradní sortiment	Německo, Rusko, Rakousko	Mikulovice
SLEZKÝ KÁMEN A.S.	litinová drť a granulát, kámen	Evropa, Asie	Jeseník
STOMIX S.R.O	zateplovací systém, materiály pro dokončovací práce ve stavebnictví	Evropa, Vietnam, Azerbajdžán	Žulová

10.2. Zemědělství

Zachování venkovského prostoru, využívání půdy a tvorbu krajiny má zemědělství zásadní vliv. Na území intenzita zemědělství má menší vliv jak v jiných oblastech ČR. Na menší podíl zemědělství na území MAS má především reliéf krajiny, kdy území leží hned mezi několika horskými uskupeními a také velký podíl lesů na tomto území. Nejlepší podmínky pro zemědělské hospodaření se nachází v podhorských oblastech a to především v mikroregionu Javornicko, kde obec Bernartice společně s Javorníkem mají nejvíce orné půdy. Dále příznivé podmínky pro zemědělce se nacházejí kolem obce Stará Černá voda a Velká Kraš. V těchto oblastech se nacházejí hodnotné půdy (v 1. a 2. třídě ochrany). Naopak nejméně příznivé podmínky panují v horských oblastech a to díky značné svaživosti pozemků a jak již bylo zmíněno díky vyššímu podílu lesních porostů. Mezi takové oblasti patří především okolí kolem obce Ostružná, Lipová-lázně nebo Jeseník. Také díky chladnějšímu podnebí se na území MAS neobjevují žádné vinice či chmelnice, kterým se daří v teplých a slunečných oblastech. Značnou část půdy jednotlivých obcí na území MAS zabírají zahrady. Ty jsou spojeny se soukromím pěstováním. To v posledních letech zaznamenalo stoupající trend i na území MAS a to díky stoupajícím cenám potravin. Na území byl také zaznamenán výrazný pokles ovocných sadů, které byly ve 20. století nedílnou součástí téměř každé obce.

Tabulka 40: Rozloha (v ha) typů půd v jednotlivých obcích na území MAS

obec	v (ha)						
	zemědělská půda	orná půda	chmelnice	vinice	zahrady	ovocné sady	trvale travní porosty
Bělá pod Pradědem	1572	500	-	-	56	-	1015
Bernartice	2499	2272	-	-	45	-	182
Bílá Voda	479	271	-	-	22	-	186
Černá Voda	517	314	-	-	35	1	167
Česká Ves	632	235	-	-	41	-	356
Hradec-Nová Ves	302	243	-	-	16	-	43
Javorník	2475	1786	-	-	92	3	595
Jeseník	766	180	-	-	100	1	484
Kobylá nad Vidnavkou	645	478	-	-	17	1	150
Lipová-Lázně	788	130	-	-	57	-	601
Mikulovice	1472	933	-	-	94	3	383
Ostružná	353	118	-	-	2	-	232
Písečná	478	152	-	-	30	-	296
Skorošice	1446	674	-	-	40	-	732
Stará Červená voda	1391	1047	-	-	40	-	304
Supíkovice	413	325	-	-	27	-	61
Uhelná	1065	511	-	-	31	-	524
Vápenná	598	263	-	-	35	2	298
Velká Kraš	1334	1216	-	-	34	-	84
Velké Kunětice	677	623	-	-	35	-	19
Vidnava	206	157	-	-	19	-	30
Vlčice	1174	840	-	-	47	1	286
Zlaté hory	1789	438	-	-	127	1	1223
Žulová	738	589	-	-	38	3	109
území MAS VP	23809	14295	0	0	1080	16	8360

Na území MAS Vincenze Priesnitze se nejčastěji pěstují obiloviny. A mezi nejčastěji pěstované obiloviny patří především pšenice. Podíl půdy, kde se pěstuje pšenice je 75% z celkové půdy, kde se pěstují obiloviny. Další často pěstovanou obilovinou na území MAS je ječmen. V posledních letech naopak zaznamenal rostoucí trend technické plodiny a to především pěstování řepky a řepice. Mezi nejvíce pěstované pícniny patří kukuřice. Naopak na území MAS se vůbec nepěstuje, nebo jen v zanedbatelném měřítku, zelenina, jahody, svazenka, cukrovka či květiny a okrasné rostliny. V případě živočišné výroby, tak na území nejčastěji chovaným zvířetem je skot. Zde větší část skotu se používá na jatka a z celkového počtu je přibližně 24% krav dojných. Dalšími chovnými zvířaty jsou prasata a ovce. V posledních letech však objem živočišné výroby zaznamenal klesající trend.

Veškeré zemědělské subjekty na území MAS jsou zaměřeny na tzv. kombinovanou zemědělskou výrobu. Vedle intenzivní rostlinné výroby je také živočišná výroba. Na území je evidováno 133 zemědělských podniků. Z toho jsou 3 družstva, 12 společností s ručením omezeným a přibližně 91 fyzických osob – zemědělských podnikatelů. A dohromady v r. 2010 pracovalo v oboru zemědělství 691 lidí. Většinu území MAS obhospodařují větší podniky. Zemědělství na území se stejně jak v jiných oblastech ČR, potýká s nízkou úrovní investic. Ty mají za následek stárnutí zemědělských strojů a nedostatečným zázemím. To se pak odráží jak v živočišné tak v rostlinné výrobě. Mezi nejvýznamnější zemědělské podniky patří Zemědělské družstvo Agroholding se sídlem v Bernarticích, Agroparkl s.r.o. ve Skorošicích, Jagos s.r.o. v Žulové, Sabas s.r.o v Javorníku, Agro A.r.w., s.r.o. ve Staré Červené vodě, Agro Česká Ves. Na území jsou také menší farmy, jako je např. Zemědělská farma Rybár Karel.

Po roce 1989 plno menších zemědělských družstev zaniklo, nebo se staly součástí velkých podniků. Budovy zaniklých zemědělských podniků ve velké míře dnes chátrá a jsou nevyužita. Tyto budovy tak nesou potenciál k jinému využití. Nebo by se mohly zapojit do agroenvironmentálních programů nebo agroturistiky.

10.3. Podnikání

Místní zaměstnavatelé prošly, od roku 1989 náročnou transformací, velká část zejména velkých zaměstnavatelů zanikla, některé se dostaly do vlastnictví majitelů mimo region, některé změnily několikrát majitele i náplň činnosti. Do vybraných průmyslových a stavebních podniků vstoupili zahraniční vlastníci, jiné byly za pomoci zahraničního kapitálu založeny. Řada firem přes slibný růst zanikla. Vznikla řada malých a středních firem, hlavně v nevýrobní sféře, v průmyslu a ve stavebnictví, což napomohlo odvětvové a územní diverzifikaci ekonomické základny území.

V okrese Jeseník je v roce 2012 celkem 5 292 ekonomických subjektů, přičemž je zde mírný nárůst od roku 2008, kdy zde bylo 4 962 ekonomických subjektů. Největší podíl zde tvoří živnostníci, tj. malí podnikatelé, kterých v roce 2013 bylo více jak 3 800.

Tabulka 41: Ekonomické subjekty podle právní formy

	Státní organizace		Akciové společnosti (z obchod. společností celkem)		Obchodní společnosti		Družstevní organizace		Živnostníci		Svobodná povolání		Zemědělství podnikatelé		Ostatní		Celkem	
	2008	2012	2008	2012	2008	2012	2008	2012	2008	2012	2008	2012	2008	2012	2008	2012	2008	2012
Bělá pod Pradědem	1	1	1	1	20	20	1	0	195	224	11	11	23	12	14	14	266	283
Bernartice	2	2	0	0	3	4	2	2	56	78	0	0	14	10	6	7	83	103
Bílá Voda	1	1	0	0	1	2	0	0	6	11	1	0	0	1	7	7	16	22
Černá Voda	2	2	0	0	3	4	0	0	42	57	3	1	7	7	7	7	64	78
Javorník	6	6	1	1	33	31	0	0	248	242	18	13	18	17	33	50	357	360
Jeseník	24	23	18	16	231	230	21	26	1 218	1 229	114	114	25	16	118	154	1 769	1 808
Lipová-lázně	2	2	1	0	22	26	0	0	271	286	12	10	5	5	25	25	338	354
Mikulovice	3	3	1	1	15	25	0	0	172	181	12	8	6	5	23	19	232	242
Písečná	1	1	0	0	8	13	0	0	94	115	4	3	8	8	6	8	121	148
Stará Červená Voda	0	1	0	0	5	5	0	0	44	51	0	2	8	8	9	8	66	75
Supíkovice	1	1	1	1	5	5	0	0	52	56	1	1	6	1	3	9	69	74
Uhelná	0	1	0	0	3	4	0	0	29	36	1	1	3	1	6	4	42	47
Vápenná	1	2	0	0	7	7	0	0	100	109	4	0	6	6	7	12	125	136
Vidnava	5	4	0	0	4	7	0	0	131	149	5	7	1	0	12	12	158	179
Vlčice	2	1	0	0	1	1	0	0	34	34	1	0	4	6	7	8	49	50
Žulová	3	3	0	0	12	13	0	0	111	124	9	9	7	5	12	12	154	166
Hradec-Nová Ves	0	0	0	0	5	8	0	0	24	33	1	0	1	1	3	3	34	45
Velká Kraš	0	1	0	0	2	1	1	1	44	61	3	3	2	3	6	7	58	77
Skorošice	1	1	0	0	10	11	0	0	53	61	3	3	14	15	5	12	86	103
Kobylá nad Vidnavkou	2	2	0	0	0	0	0	0	19	23	2	1	2	2	3	4	28	32
Ostružná	0	0	0	0	6	7	0	0	40	40	1	0	4	4	4	9	55	60
Česká Ves	4	4	2	2	29	31	0	0	248	276	10	11	10	8	15	19	318	351
Velké Kunětice	1	1	0	0	2	2	1	1	39	45	3	3	8	4	6	5	60	61
Zlaté Hory	6	6	5	4	33	36	0	0	291	312	17	18	25	15	37	47	414	438
Okres Jeseník celkem	68	69	30	26	460	493	26	30	3 561	3 833	236	219	207	160	374	462	4 962	5 292

* Český statistický úřad – registr ekonomických subjektů

Nejvíce ekonomických subjektů je logicky v okresním městě Jeseník – 1 808 v roce 2012. Dále pak ve Zlatých Horách (438), v Javorníku (360), v Lipové-lázních (354) a v České Vsi (351). Nejmenší počet ekonomických subjektů je v Bílé Vodě – v roce 2012 pouhých 22, v Kobylé nad Vidnavkou (32), v Hradci – Nové vsi (45) a v Uhelné (47). Zarážející je zejména fakt, že živnostníků (tj. malých podnikatelů) je v okrese Jeseník 75%, na rozdíl od obchodních a akciových společností, které v součtu nepřesahují 10%. Zemědělské podnikatele se podílí 4% na celkovém počtu ekonomických subjektů a státní organizace pouhým jedním procentem.

Pokud se podíváme na rozložení ekonomických subjektů podle počtu zaměstnanců, tak je zřejmé předchozí zjištění. Počet ekonomických subjektů bez zaměstnanců a subjektů s 1-5 zaměstnanci zde převažuje. Naopak velkých zaměstnavatelů je zde velmi malý počet, respektive jsou zde pouze 4 organizace, které mají v roce 2011 250 – 499 zaměstnanců. Organizace s větším počtem zaměstnanců se v okrese Jeseník ani nenalézají.

Organizací nad 100 zaměstnanců je zde (v roce 2011) 15 organizací. Mezi největší zaměstnavatele patří kromě státní a veřejné správy zejména: Stomix, Omya, Fenix Group, Ondřejovická strojírna, Řetězárna Česká Ves, Priessnitzovy léčebné lázně, Česko-slezská výrobní, Slezský kámen, Jesenická nemocnice, Plastkon product.

Tabulka 42: Ekonomické subjekty podle počtů zaměstnanců

	CELKEM		Neuvedeno		Bez zaměstnanců		1 - 5 zaměstnanců		6 - 9 zaměstnanců		10 - 19 zaměstnanců		20 - 24 zaměstnanci		25 - 49 zaměstnanců		50 - 99 zaměstnanců		100 - 199 zaměstnanců		200 - 249 zaměstnanců		250 - 499 zaměstnanců		500 - 999 zaměstnanců	
	2008	2011	2008	2011	2008	2011	2008	2011	2008	2011	2008	2011	2008	2011	2008	2011	2008	2011	2008	2011	2008	2011	2008	2011	2008	2011
Bělá pod Pradědem	531	556	317	356	176	167	26	23	5	6	5	1	-	2	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bernartice	288	287	219	218	57	57	7	7	1	-	2	3	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Bílá Voda	55	55	44	41	7	10	-	-	-	-	3	1	-	2	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Černá Voda	124	129	78	77	36	42	5	4	1	1	3	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Česká Ves	682	705	426	444	197	210	39	33	8	7	7	5	-	1	4	4	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
Hradec-Nová Ves	66	81	42	51	18	22	3	5	-	1	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Javorník	815	793	530	534	200	192	57	45	9	8	10	6	1	-	5	4	2	3	1	1	-	-	-	-	-	-
Jeseník	3 767	3 722	2 376	2 335	979	1 017	284	252	39	34	45	46	10	10	16	12	10	8	5	5	1	1	2	2	-	-
Kobylá nad Vidnavkou	56	63	31	41	21	19	1	-	1	-	1	2	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Lipová-lázně	703	728	425	461	230	221	32	35	7	3	2	2	1	-	3	3	2	3	1	-	-	-	-	-	-	-
Mikulovice	572	549	391	369	134	127	30	38	3	3	5	6	5	-	3	5	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Ostružná	77	89	36	44	31	31	7	11	2	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Písečná	259	269	157	168	85	80	14	17	1	1	2	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skorošice	188	189	119	121	58	58	6	4	1	-	2	4	-	-	2	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Stará Červená Voda	127	131	77	73	37	47	6	6	2	-	2	3	-	-	1	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Supíkovice	177	170	123	122	42	37	7	6	1	1	1	1	2	2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Uhelná	113	110	81	79	22	20	7	9	1	-	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vápenná	290	301	192	195	83	90	5	6	3	3	2	1	2	2	2	3	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Velká Kraš	196	186	158	131	31	49	4	3	2	1	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Velké Kunčice	147	128	100	91	37	29	7	5	1	-	-	1	1	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vidnava	391	405	275	283	95	100	16	17	1	1	2	1	-	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Vičice	103	103	64	67	33	31	3	4	1	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zlaté Hory	843	828	528	499	236	247	46	51	8	6	9	11	3	-	6	6	6	7	-	-	-	-	1	1	-	-
Žulová	366	345	247	229	91	84	17	24	4	2	2	1	2	1	2	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Celkem	10 936	10 922	7 036	7 029	2 936	2 987	629	605	102	81	111	107	30	22	48	50	27	26	12	10	1	1	4	4	0	0

* Český statistický úřad – registr ekonomických subjektů

Pokud se podíváme na rozložení ekonomických subjektů dle odvětví, je zřejmé, že nejvíce podnikatelů se nalézají v oblasti Stavebnictví (924), dále pak v oblasti Velkoobchod a maloobchod (742), Těžba a Průmysl (674). V porovnání roků 2008 a 2011 lze vypočítat nárůst podnikatelů nastal v oblasti Zemědělství a lesnictví (z 470 na 551), Ubytování stravování a pohostinství (z 365 na 427) což má souvislost s podporou cestovního ruchu a vhodnou geografickou polohou části území. Největší pokles ekonomických subjektů nastal v oblasti Velkoobchod a maloobchod (z 858 na 742) což je způsobeno zejména zánikem mnoha malých prodejen v jednotlivých obcích na úkor velkých mezinárodních řetězců ve větších městech. Nejvíce ekonomických subjektů se logicky nachází ve městě Jeseník, který je správním centrem regionu, a jeho přilehlých obcích. Nejméně subjektů se nalézají v obcích na hranici Polskou republikou. Subjekty podnikající v cestovním ruchu a tím souvisejících odvětvích se nalézají z velké většiny v horských obcích jako je Ostružná, Bělá pod Pradědem a Lipová – lázně.

11. Vyhodnocení rozvoje potencionálu území

11.1. Územní plánování

Územní plán představuje základní koncepční dokument zpracováváný pro celé území obce, který slouží k usměrnění rozvoje obce. Je závazný pro vydání regulačního plánu a pro vydávání územních rozhodnutí.

Územní plán člení území a vymezuje v něm plochy, které jsou dány konkrétními podmínkami, požadavky a nároky v daném místě. Plochy se vymezují podle stávajícího nebo požadovaného způsobu využití a podle významu.

Vymezení ploch podle stávajícího nebo požadovaného způsobu využití nám umožňuje stanovit podmínky pro činnosti v území, které se budou doplňovat a vzájemně podmiňovat a nebudou vůči sobě v rozporu. Vymezení ploch je důležité také pro členění těchto ploch na pozemky a pro ochranu veřejných zájmů. Plochy dělíme na plochy bydlení, rekreace, občanského vybavení, veřejných prostranství, smíšené obytné, dopravní infrastruktury, technické infrastruktury, výroby a skladování, smíšené výrobní, vodní a vodohospodářské, zemědělské, lesní, přírodní, smíšené nezastavěného území, těžby nerostů a specifické.

Tabulka 43: Územní plány obcí

Obec	Název územního plánovacího dokumentu	Druh ÚPD	Změny
Bělá pod Pradědem	Územní plán obce Bělá pod Pradědem	ÚP	0
Bernartice	Územní plán obce Bernartice	ÚPO	1
Bílá Voda	Územní plán obce Bílá Voda	ÚPO	1
Černá Voda	Územní plán Černá voda	ÚP	0
Česká Ves	Územní plán obce Česká Ves	ÚPO	1
Hradec-Nová Ves	Územní plán Hradec - Nová Ves	ÚP	0
Javorník	Územní plán Javorník	ÚP	0
Jeseník	Územní plán Jeseník	ÚP	0
Kobylá nad Vidnavkou	Územní plán obcí Žulová a Kobylá nad Vidnavkou	ÚPO	2
Lipová-lázně	Územní plán obce Lipová	ÚPO	0
Mikulovice	Územní plán Mikulovice	ÚP	0
Ostružná	Územní plán obce Ostružná	ÚPO	3
Písečná	Územní plán obce Písečná	ÚPO	1
Skorošice	Územní plán obce Skorošice	ÚPO	2
Stará Červená Voda	Územní plán obce Stará Červená Voda	ÚPO	0

Supíkovice	Územní plán obce Supíkovice	ÚPO	2
Uhelná	Územní plán Uhelná	ÚP	0
Vápenná	Územní plán obce Vápenná	ÚPO	1
Velká Kraš	Územní plán sídelního útvaru Velká Kraš	ÚPN SÚ	1
Velké Kunětice	Územní plán obce Velké Kunětice	ÚPO	1
Vidnava	Územní plán obce Vidnava	ÚPO	1
Vlčice	Územní plán Vlčice	ÚP	0
Zlaté Hory	Územní plán Zlaté Hory	ÚP	0
Žulová	Územní plán obce Žulová a Kobylá nad Vidnavkou	ÚPO	1

Zdroj: vlastní šetření

11.2. Rozvojová území

Na území MAS VP rozvojová území tvoří především cestovní ruch a zachovalé životní prostředí pro život na venkově. Celé území MAS nabízí celkem stabilní životní prostředí díky velkému počtu zalesněné plochy, nízké zástavbě a ubývajícím zemědělským půdám. Na straně druhé je v posledních letech zaznamenán zvýšený zájem o pobyt na venkově, nebo venkovskou turistiku. Obyvatelé obcí na území MAS často nevidí sílu v regionu a raději odchází pryč z tohoto území. Díky své izolovanosti, odlehlosti a diverznímu území MAS nabízí jak svým obyvatelům, tak návštěvníkům něco, za co lidé z velkých měst, která jsou mimo území MAS, platí velké peníze. Díky poloze území MAS VP se nabízí využívání ubytovacích kapacit a jejich rozvoj, rozvoj agroturistiky a cykloturistiky jak pro rodiny s dětmi tak pro ty náročnější, ale také rozvoj aktivit, která jsou spojena s prodejem produktů místních zemědělců a řemeslníků.

11.3. Oblasti s lidským potenciálem

V lidském potenciálu území MAS VP se potenciál objevuje především v oblasti malého podnikání, zemědělství, agroturistiky, řemeslníckých, cestovním ruchu a ve spolkové činnosti. V oblasti cestovního ruchu jsou to především obce v podhůří Rychlebských hor a Hrubého Jeseníku, které mohou rozvíjet potenciál právě v této oblasti. Současný stav díky těmto střediskům poskytuje sezónní pracovní pozice a to především ve službách jako je ubytování a pohostinství a v zimních měsících služby v lyžařských střediscích (Ramzová, Petříkov, Lipová-lázně). V posledních letech velký potenciál v oblasti cestovního ruchu mají Rychlebské stezky, které se nacházejí v Černé Vodě. Na území jsou však i jiné obce, které mají obrovský potenciál na rozvoj cestovního ruchu a to až z historického nebo přírodního hlediska. Další oblastí cestovního ruchu je lázeňství a wellness, které se v posledních letech také pomalu rozvíjí, i když v Lipové-lázních byly lázně zavřeny.

Oblast zemědělství se z pohledu lidského potenciálu v posledních letech jeví jako stabilní. V mnoha obcích jsou zavedena zemědělská družstva, nebo soukromí zemědělci. Ti v posledních letech se setkávají s poměrně vysokým ekonomickým tlakem na zemědělskou výrobu. Proto je potřeba kvalitní a kvalifikované pracovní síly. Ta by měla být schopna se dobře adaptovat na požadavky moderní zemědělské produkce. U ní by se měly rozvíjet vazby na regionální trh. V dnešní době už řemeslná výroba a řemeslné služby nemají takové zastoupení na venkově jak tomu bylo v minulosti. Je to způsobeno především velkovýrobou, modernizací a finanční a ekonomickou situací. Proto však, stávající řemeslníci v obcích by se měli podporovat a získávat řemeslníky nové. Ti jsou nezbytnou součástí hospodářské stability nejen obce a regionu ale celé ČR.

Na území MAS VP existuje také spolková činnost. Ta se stala nedílnou součástí kulturního a společenského života v obci. Bohužel trendem dnešní doby je nezájem a lhostejnost především mladých lidí v oblasti

volnočasových aktivit. Rozvoj spolků a jejich podpora je potřeba směřovat na všechny generace v obci a to jak na lidi v důchodovém věku, tak na ty nejmenší. Podpora by měla přicházet nejen ze strany rodičů či samotných členů spolku, ale také od jednotlivých obcí, kde spolek působí.

11.4. Oblasti s potencionálem rozvoje

Mezi oblasti s potencionálním rozvojem území MAS VP patří celé území. V obcích v podhůří Hrubého Jeseníku se nabízí rozvoj cestovního ruchu a to lázeňství a turistiky, ale také zimních sportů. V obcích v podhůří Rychlebských hor rozvoj turistiky, cykloturistiky, agroturistiky a zemědělství a v obcích, které neleží v blízkosti hor (Bernartice, Vidnava), je to především rozvoj zemědělství a agroturistiky. V oblasti občanské vybavenosti se všechny obce území MAS vyznačují potřebou rozvoje. Je to především oblast technické a dopravní infrastruktury (chodníky, místní komunikace, vodovody, plynovody, kanalizace, výstavba ČOV apod.). Další oblast rozvoje jsou sportoviště (sportovní haly, multifunkční hřiště atd.). Na území MAS VP je také evidováno 17 brownfields, což jsou plochy starých průmyslových, zemědělských a jiných areálů, která se nevyužívají. Díky tomu chátrají a stávají se tak nevhlednými a často i nebezpečnými objekty. Obce, kde se brownfieldy vyskytují, by měli vidět tyto objekty jako potencionál pro jejich další rozvoj.

12. Analýza rozvojových potřeb území MAS

SILNÉ STRÁNKY	
Cestovní ruch	Příroda a krajina Lázeňství Prostředí pro sport Historické památky Množství ubytování Střední školy zaměřené na cestovní ruch a restaurační služby Pokrytí území Informačními centry Široká nabídka kulturní, společenských a volnočasových aktivit
Infrastruktura	Kvantita cyklostezek Dostupnost polského trhu Pokrytí IC centry
Integrovaný záchranný systém	Profesionální vybavení záchranných složek Funkčnost IZS a součinnost dalších složek Přeshraniční spolupráce IZS Jednotný systém varování a vyrozumění
Komunitní život	Zapojení neziskového sektoru Zapojení samospráv Spolkový život Dostatek volného času Obnovování tradice komunitního života
Kulturní dědictví/historické památky Podpora původní architektury	Kamenictví Významné osobnosti Vápenné pece Lázeňství v regionu Tradiční řemesla – textilní průmysl a těžba Jánský vrch, Katovna Městské a vesnické památkové zóny

	Muzea – v Jeseníku, Zlaté Hory, Vidnava, Žulová a další Bohatá a neobjevená historie – např. zaniklé obce, poválečné období Čarodějnické procesy Technické památky – např. bunkry z II. sv. války Sakrální památky, poutní místa
Podnikání	Velké množství živnostníků Levná pracovní síla Významní zaměstnavatelé – (např. WTC, Řetězárna, Fénix, Ondřejovice atd.) Grantová politika – státem podporovaný region Snadné zakládání firem Brownfieldy Příroda + nerostné bohatství Rozvoj turistiky a lázeňství
Propagace regionu směrem ven	Rozvoj informačních center
Sociální služby	Spolupráce poskytovatelů sociální služeb Existence komunitního plánování sociální služeb Zapojení neziskového sektoru Dny otevřených dveří v charitě a Penzionech pro seniory
Školství	Dostatečná síť mateřských, základních a středních škol Individuální přístup učitelů k žákům na venkovských školách Dobrý technický stav některých škol Dostatečná kapacita středních škol Krajská stipendia pro vybrané učňovské obory Kvalitní místo pro život z hlediska životního prostředí ZUŠ
Volnočasové aktivity	Široká nabídka atraktivních volnočasových aktivit pro školní děti a mládež ZUŠ – široký počet oborů a velký počet dětí Kvalitní sportovní oddíly, dobrovolní hasiči Ochotní lidé, kteří se věnují dětem a mládeži Fungující knihovny Dny pro seniory a pro rodiny – pouze v Jeseníku Dny otevřených dveří v charitě a Penzionech pro seniory (přesunout i do soc. služeb) Kulturní spolky (např. šermíři, zlat. garda) Divadelní a pěvecké spolky Významné kulturní a společenské, ekologické akce Fungující kluby seniorů a volnočasové aktivity pro seniory
Zaměstnanost	Přírodní zdroje Levná pracovní síla (schopnost lidí pracovat za nižší mzdu než v jiných regionech) Nízká cena nemovitostí
Zdravotnictví	Terénní ošetrovatelská služba Heliport Lázeňství Existence nemocniční budovy v regionu
Životní prostředí	Dobře vybudovaný systém likvidace odpadů Nezatíženost regionu těžkým průmyslem Kvalitní vodní zdroje a jejich dostatek Málo obydlené území – daleko do krajiny Vysoká koncentrace přírodních atraktivit Území CHKO – část Zalesněná krajina Kvalita ovzduší, vod

SLABÉ STRÁNKY	
Cestovní ruch	Vybavenost z hlediska cestovního ruchu (vířivky, wellness, sauny, aquapark atd.) Turistická infrastruktura Kvalitní ubytování Nedostatek atrakcí Dostupnost regionu Nekoordinovaná propagace Nedostatek a neznačené cyklostezky, nepropojenost Doplňková turistická infrastruktura Nedostatek běžeckých tras / nedostatek udržovaných tras, propojenost Letectví /letiště Koupání – přírodní – žádná informovanost a infrastruktura Nedostatek veřejných koupališť Nedostatek parkovacích ploch u výchozích tras/sjezdovek Infrastruktura v turistických cílech (služby) Bezbariérovost, jak v ubytovacích kapacitách, tak infrastruktura a turistické cíle. Volnočasové vyžití – taneční zábavy, kulturní akce
Infrastruktura	Kvalita dopravní infrastruktury Časová dostupnost regionu Neexistence obchvatů a tunelu pod ČH Špatná železniční dostupnost – speciálně do MS kraje Špatný stav vodovodních a kanalizačních sítí Modernizace a rozvoj inženýrských sítí v současné kvalitě Nedostatek chodníků Nadzemní vedení vysokého napětí – jejich modernizace Nedostatek dětských hřišť Nedostatek stezek/chodníků pro pěší a in-line bruslaře Nedostatek bezbariérových přístupů do veřejných prostor, atd. Nedostatek sportovních multifunkčních hřišť a hal pro sport Nedostatek multifunkčních zařízení – volnočasové aktivity (kulturní domy atd.)
Integrovaný záchranný systém	Vzdělanost laické i odborné veřejnosti Zajištění služeb v psychosociální pomoci pro zdravotní personál Neúplné pokrytí regionu výjezdovými stanovišti ZZS Stáří mobilní požární techniky JSDHO Stav požárních zbrojnic JSDHO Chybějící vlastní prostory pro záchrannou službu (garáže atd.) Chybějící bezbariérové vstupy do Jesenické nemocnice Chybějící příjmová ambulance v Jesenické nemocnici Nedostatečný potkávací systém ZZS Absence operačních středisek IZS v regionu
Komunitní život	Snižující se zájem mládeže o komunitní život Nedostatek dostupného bydlení Absence leaderu Větší míra participace do veřejného života Chybějící vazba na region (tradice) Spolupráce mezi obcemi Nedostatek silných sponzorů Ztráta motivace pro velké množství dotovaných akcí Vhodné prostory pro kulturní akce na obcích
Kulturní dědictví/historické památky	Technický stav historických objektů Přerušení přirozené historie. Přetrhání tradic a kořenů Kvalita poskytovaných služeb

Podpora původní architektury	Ucelená informovanost o historii a kulturním dědictví Chybí obecné povědomí o historii, kulturních památkách, atd.
Podnikání	Velké množství živnostníků Nevhodná kvalifikace zaměstnaných/nezaměstnaných Příliš štědrý sociální systém Málo vysoce kvalifikovaných zaměstnanců Dopravní dostupnost Omezený trh – nízká kupní síla Nevhodná právní forma Jesenické nemocnice pro více zdrojové financování Slabá a roztržitá podpora regionálních produktů a podniků Přeshraniční vtahy v podnikání – právní překážky v přeshraniční spolupráci Byrokracie Nezaměstnávání místních lidí v národních organizacích hospodařících na území Jesenicka
Propagace regionu směrem ven	Koordinace mezi aktéry v cestovním ruchu – veřejná správa, podnikatelé Neexistence odboru cestovního ruchu v regionu a s tím související ucelenost rozvoje cestovního ruchu Kvalita poskytovaných služeb Ucelená informovanost o historii, kulturních a jiných zajímavostech Přehršel informačních portálů Špatná koordinace mezi jednotlivými IC v regionu Nekonceptnost propagace regionu
Sociální služby	Nedostatečná informovanost občanů Nezájem občanů o poskytované sociální služby Nedostatek kapacit v sociálních zařízeních (obezita, Alzheimer aj.) – investice do speciálního vybavení (lužka pro obězní atd.) Chybějící odlehčovací služby Malá hustota osídlení Nízká kupní síla Místní dopravní dostupnost Nedostatek silných sponzorů
Školství	Technický stav některých škol a školek Struktura typů škol (gymnázia, SOŠ, OU) ve srovnání s jinými okresy kraje (nízký počet žáků na gymnáziích a SOŠ) Odliv žáků mimo region Špatná struktura učebních oborů v návaznosti na trh práce Odchod absolventů mimo region Vážné komunikace s krajským úřadem v nastavování struktury oborů Nemožnost ovlivnit strukturu sekundárního školství ze strany samosprávy a podnikatelů Neexistence terciálního vzdělání Vybavení škol
Volnočasové aktivity	Nerovnoměrně rozložená nabídka volnočasových aktivit Nedostatek společenských prostor pro mládež a dospělé Kvalitní vedení volnočasových aktivit Pohodlnost dětí a mladých Nedostatek financí Špatný technický stav některých knihoven
Zaměstnanost	Dostupnost regionální Migrace mozků z okresu ven (dlouhodobě, zejména absolventi VŠ) Nevhodná kvalifikace/ vzdělání Chybějící motivace počínaje u mládeže Rezignace některých dlouhodobě nezaměstnaných hledat si zaměstnání (např.: z důvodu exekucí, široká síť sociálních dávek, švarc systém) Nízká finanční gramotnost Nedostatek pracovních míst a jejich rozložení

	Nízké mzdy Absence pracovních návyků Sezónní práce (cca 1000 nových uchazečů) Obce neumí připravit podmínky pro investory, pro současné malé a následně střední podnikání Velké množství rekvalifikací vs. málo pracovních příležitostí Nepochopení lidí jakou roli má Úřad práce – pasivita lidí v hledání práce Úbytek pracovních míst pro kvalifikované a vysoce kvalifikované zaměstnance (např.: státní podniky, úřady, atd.)
Zdravotnictví	Ambulantní lékaři – nedostatek Nedostatek zubních lékařů Jediná nemocnice v okrese (Jesenická nemocnice) Způsob financování zdravotnictví Obtížně dodržitelné dojezdové časy Malá síť lékáren v regionu – pracovní doba Chybějící terénní hospicová péče
Životní prostředí	Nedokončená kanalizace na území MAS Kvalita a prostupnost komunikací Parkovací plochy Neexistence obchvatů a tunelu pod ČHS Nevyřešená nákladní doprava Omezování a rušení veřejné dopravy – jak osobní tak nákladní Nedostatečné využívání železnice Sběrné dvory – nejsou všude Stavby na zelené louce Splachy zemědělské půdy při deštích Neexistence protipovodňových opatření v jednotlivých obcích Zanedbaná údržba protipovodňových zařízení

PŘÍLEŽITOSTI	
Cestovní ruch	Muzea/ expozice Dobudování cyklotras Revitalizace a dovybavení „sjezdovek“ Rozvoj letectví Přírodní koupaliště Produktové balíčky Podpora spolupráce mezi podnikateli Dostupnost Polského trhu Geopark
Infrastruktura	Dostatek nebytových prostor pro využití pro instituce a podnikání Vybudovaná průmyslová zóna Brownfieldy Pozemky pro výstavbu bytových i nebytových prostor Budování pobytových sociálních zařízení pro seniory
Integrovaný záchranný systém	Spolupráce IZS s neziskovými organizacemi Přeshraniční spolupráce IZS Propagace a informování laické veřejnosti se zaměřením na školní mládež
Komunitní život	Dobrovolnictví Noví přistěhovalci Velký zájem o mládež o komunitní život

	Podpora vztahu/úctu k regionu (ve školství) Spolupráce mezi obcemi, NNO a podnikateli Komunitní princip života je trvale udržitelný Podpora aktivity občanů Podpora přeshraniční spolupráce v občanských aktivitách Snaha zapojení komunitních principů do škol (kroužky) Média (sociální sítě aj.) Dostupnost moderních technologií (projekce, stany apod.) Tematicky zaměřené akce spojené s informovaností o historii regionu Konec Evropských dotací Vytváření veřejných prostorů pro setkávání občanů
Kulturní dědictví/historické památky Podpora původní architektury	Řemeslná muzea Čarodějnické procesy Technické památky Podpora obnovy tradic a kořenů Odkaz Vincenze Priessnitz – Unesco Významné osobnosti Jesenicka – Priessnitz, Dittersdorf Amatérští badatelé – jejich zapojení do propagace regionu Využití Katovny Městské katakomby (Vidnava) Rychlebské hory
Podnikání	Přírodní zdroje – dřevo, kámen Grantová politika státu Podpora regionálních produktů Vzájemná spolupráce mezi dodavateli a odběrateli v regionu Podpora malých obchodníků Rozvoj turistiky a lázeňství Daňové úlevy a zvýhodnění místních podnikatelů, podnikatelské pobídky Zakládání malých podniků s kvalitním vybavením Podpora malých a začínajících živnostníků Mapování potřeb regionu pro informování k podnikatelským záměrům Rybářské bašty + rozvoj sportovního rybolovu – v souvislosti se zdravou výživou a vzděláváním Podpora rozvoje rybářství Podpora kvalitních stravovacích zařízení v regionu Možnost ombudsmana/právního poradenství pro podnikatele
Propagace regionu směrem ven	Organizace a personální zajištění, které bude zastřešovat jednotný CR Zvýšení regionální hrdosti (jak u občanů tak i samospráv) Jednotný informační systém v celém regionu (v celých Jeseníkách) – jednotná propagace, web atd. Ucelené informování podnikatelů o možnostech dotací Ucelená propagace podnikatelů Spolupráce mezi jednotlivými regiony a organizacemi
Sociální služby	Budování malometrážních bytů pro seniory Terénní pečovatelská služba Sociální pracovník na každé obci v regionu, který by informoval občany o soc. službách Prostupné sociální bydlení Sociální podnikání () Další programovací období Podpora drobných aktivit a investic poskytovatelům sociálních služeb
Školství	Provázanost firem se školami - podpora spolupráce Dotace na absolventy pro zaměstnavatele (zapracování ve firmě) Budování pozitivního vztahu k regionu (regionální patriotismus) Vytvoření pracovních míst Zvýšení kvality vzdělání v návaznosti na praxi – konkurenceschopnost

	absolventů Podpora středních škol ze strany obcí i podnikatelů
Volnočasové aktivity	Výstavba volnočasových míst pro děti i dospívající Výstavba naučných stezek Vybavení organizací pracujících s dětmi Podpora rozvoje kulturních domů Podpora kulturně společenských center Podpora neziskových organizací – fungování a spolupráce (malé NNO) Podpora volnočasových aktivit pro seniory Nastartovat spolupráci se školami a využijí jejich zkušeností a zázemí
Zaměstnanost	Přeshraniční spolupráce Využití hor pro lyžařská střediska (komplexní) Nízká cena nemovitostí Regionální produkty – společné podniky, podpora regionálního trhu Daňové zvýhodnění, resp. snížení/odpuštění sociálních odvodů pro zaměstnavatele (provázanost na jednotlivé zaměstnance) Administrativně servisní místo pro podnikatele, hlavně malé Státní zakázky – podpora a udržení kvalifikovaných a vzdělaných zaměstnanců, zřizování veřejných institucí (decentralizace) Sociální podnik (obecní, zemědělský) Velká rozloha lesů v regionu Spolupráce s CHKO
Zdravotnictví	Terénní ošetrovatelská služba – rozšíření sítě a spolupráce mezi lékaři a poskytovateli služeb Terénní hospicová péče Snížení provozních nákladů v nemocničním zařízení (energií) Změna přístupu pojišťoven a ministerstva zdravotnictví – dodržování limitů Potenciál v lázeňství Částečně fungující půjčovna zdravotnických pomůcek
Životní prostředí	Vysoká koncentrace přírodních atraktivit Možnost vzniku Národního parku Geopark Ekologické školící centrum na Javornicku

OHROŽENÍ	
Cestovní ruch	Integrace podnikatelů, veřejné správy - jejich nespolečné (mezioborová spolupráce) Špatná dopravní dostupnost Nepřiměřená cenová politika Byrokracie Dotace Úbytek lidských zdrojů Rozložení ubytovacích kapacit/vysoká nabídka Likvidace odpadů vzniklých z cestovního ruchu
Infrastruktura	Kvalita komunikací Dopravní dostupnost regionu Zrušení dalších veřejných spojů, jednotlivých stanic a zastávek (autobusy, železnice) Úbytek veřejných institucí - centralizace a přesun do vnitrozemí (kraje i celostátní) Likvidace malých prodejen
Integrovaný záchranný systém	Zrušení a následné rušení dalších služeb IZS Nedostatečný potkávací systém ZZS Snižování personální kapacit z finančních důvodů

	Nezaměstnanost regionu ovlivňuje početní stavy jednotek sboru dobrovolných hasičů
Komunitní život	Úbytek obyvatel Nedostatek pracovních příležitostí Pro neziskový sektor špatná příležitost získání finančních prostředků Nezájem, lhostejnost a rezignace občanů Přesycená nabídka pasivní zábavy
Kulturní dědictví/historické památky Podpora původní architektury	Nedostatek finančních prostředků pro rekonstrukci i udržitelnost Lidské zdroje – neznalost a úbytek Nekoordinovaná propagace v rámci regionu Udržitelnost kulturního dědictví
Podnikání	Dopravní dostupnost Nepodporování regionálních produktů a podniků Vstup nadnárodních podniků na regionální trh
Propagace regionu směrem ven	Nekomunikace a nekoordinace Sdružení cestovního ruchu a Euroregionu Praděd jako destinačních managementů pro cestovní ruch v Jeseníkách Nejednotnost území – rozdělení mezi dva kraje
Sociální služby	Nedostatečná komunikace mezi zástupci samosprávy a poskytovateli sociálních služeb Nekoncepční financování sociálních služeb Úbytek finančních prostředků na sociální služby versus nárůst potřebnosti soc. služeb Financování sociálních služeb je velká zátěž pro obecní rozpočty (v případě zřizovatelské funkce) Demografický vývoj regionu a odchod lidí mimo region Održení sociálních služeb od samosprávy Legislativa (nekoncepční, pružnost pravidel) Rostoucí počet osob s nízkými nebo žádnými důchody Rostoucí počet občanů závislých na sociálních službách Rostoucí zadluženost občanů
Školství	Odliv rodičů mimo region Zvyšující se finanční zatížení zřizovatelů základních škol Reforma financování regionálního školství směřující k úsporám Vzdělání není bráno jako hodnota ze strany rodičů v regionech s nedostatkem pracovních příležitostí Finanční negramotnost
Volnočasové aktivity	Počítač, počítačové hry a sociální sítě Ochota a angažovanost k dobrovolnické práci (vedení kroužků atd.) Změna systému financování volnočasových aktivit (ZUŠ) Finanční prostředky (těžko dostupné pro malé NNO) Nedostatek motivace mladých lidí Snižující se počet dobrovolníků v závislosti na byrokracii Rozpad systému financování sportu Zvyšující se zatížení administrativou pro organizace zabývající se mládeží
Zaměstnanost	Odliv kvalifikovaných pracovníků Legislativa v oblasti ochrany životního prostředí Neochota státu k individuálnímu přístupu k Jesenickému regionu Konkurence pracovních sil z Polska Tvorba sociálně vyloučených lokalit Rezignace občanů na vlastní životní situaci Nízká cena nemovitostí k bydlení Snižování diverzifikace hospodářských činností VPP Zaměření dotační politiky na zaměstnance/pracovní místo, na sociální služby (přiliv nezaměstnaných)

	Preference turismu na úkor zemědělství a průmyslu (hluk)
Zdravotnictví	Systém financování zdravotnictví Systém financování Jesenické nemocnice Věková struktura personálu Nezájem o vlastní zdraví/prevence Chybějící konkurence zdravotnických služeb Systémové vyřazení zdravotní péče ze sociálních služeb
Životní prostředí	Exhalace z okolních regionů (Polska) Exhalace z lokálních zdrojů Nedostatečně vybudovaná regulace odpadních vod, nedořešené odtokové poměry v některých částech obcí a lokalit Přemnožení divoké zvěře (černé) Neexistence obchvatů a tunelu pod ČHS Neukázněnost obyvatel a návštěvníků, vznik černých skládek Brownfieldy Enormní srážky – riziko povodní a sesuvů půdy

STRATEGICKÁ ČÁST

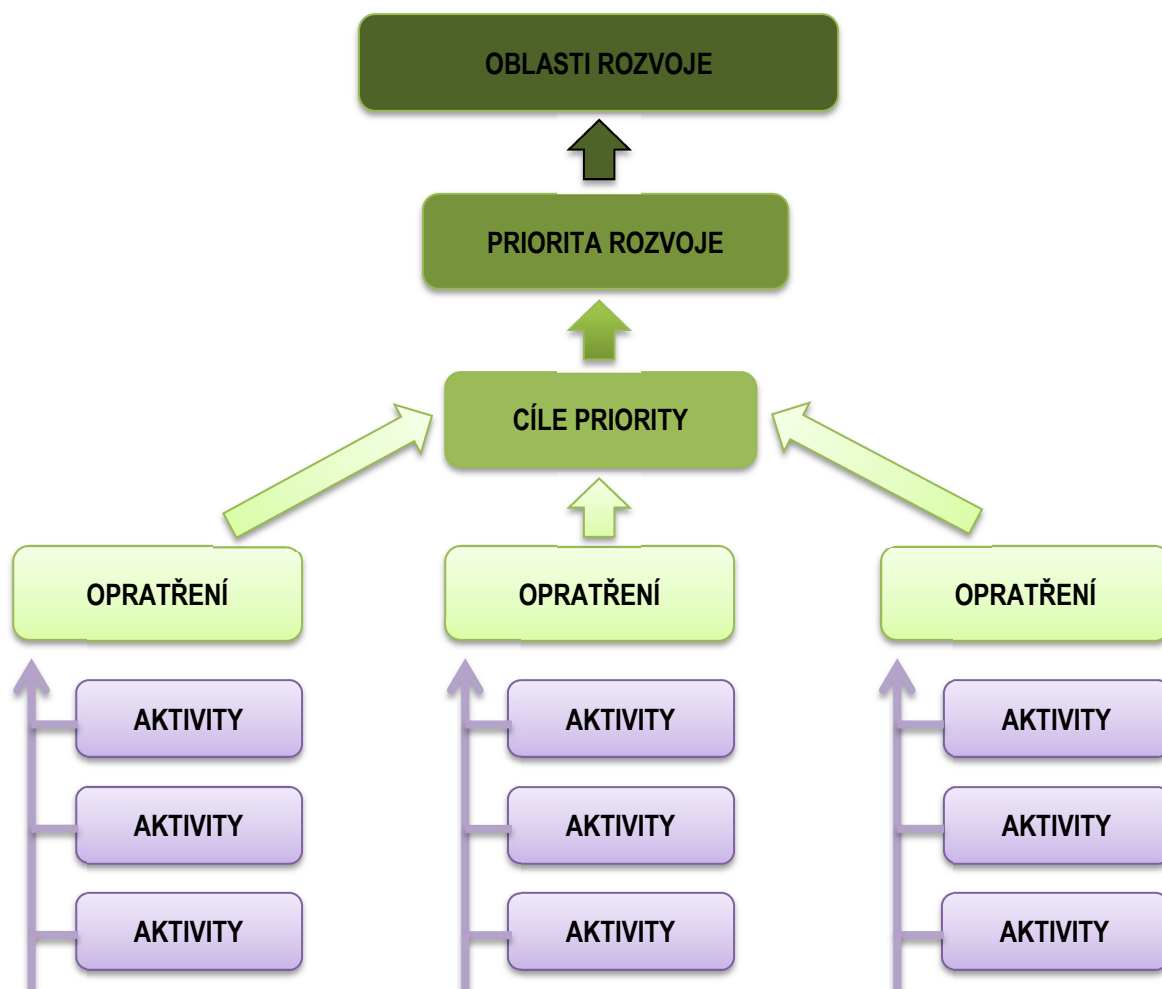
Priority rozvoje vymezují pouze několik klíčových směrů rozvoje, které jsou pro rozvoj daného území společné všem nebo většině partnerů - obcí, spolků a podnikatelů. Jejich vymezení je důležité pro větší koncentraci úsilí do několika málo oblastí, které mohou přinášet efekty v rozvoji nebo řešení problémů území MAS.

Cíle specifikují konečné stavy, kterých by mělo být dosaženo realizací strategie rozvoje. Díky definování cílů je možné využívat měřitelných ukazatelů, pomocí kterých lze vyhodnocovat úspěšnost realizace a snahy o uskutečnění svých představ.

Opatření jsou jednotlivé dílčí záměry/projekty, které je třeba uskutečnit, aby byly řešeny prioritní oblasti strategie. V důsledku toho by měly být naplňovány definované cíle.

Aktivity - každé opatření se skládá z dílčích aktivit, jejichž uskutečnění vede k realizaci opatření. Uskutečnění jednotlivých aktivit zpravidla podléhá určité časové posloupnosti, která je specifikována výběrem jednotlivých aktivit (např. projektů, projektových záměrů, kulturních a společenských akcí apod.) do akčního plánu.

Obrázek 12: Struktura strategické části

12.1. Moto

Jeseníky – náš domov

12.2. Vize

Území MAS Vincenze Priessnitz pro Jesenícko je moderním, prosperujícím a partnerským regionem zajišťující dostatek pracovních příležitostí, dostatečnou občanskou vybavenost, kvalitní zázemí pro život včetně služeb, atraktivní životní podmínky, podmínky pro všestranný rozvoj pro místní obyvatele, ale také návštěvníky a turisty, území bude využívat svého přírodního potenciálu a kulturního dědictví v rámci trvale udržitelného rozvoje

OBLAST: KULTURNÍ A TURISTICKÝ POTENCIÁL

PRIORITA:

1. CESTOVNÍ RUCH A PROPAGACE REGIONU

CÍL PRIORITY:

Cílem je zatraktivnění a rozšíření nabídky cestovního ruchu, zkvalitnění stávajících služeb. Zlepšení spolupráce mezi poskytovateli ubytování a služeb v CR a i zlepšení spolupráce podnikatelů v CR s ostatními sektory, tj. veřejnou správou a NNO. Podpora a propagace bohatství regionu (přírodní, historické a jiné). Ucelená a kvalitní propagace regionu s cíleným zaměřením na jednotlivé skupiny potencionálních zákazníků a uživatelů. Podpora vzniku nových a zkvalitňování stávajících Informačních center a podpora jejich spolupráce. Cílená podpora spolupráce mezi jednotlivými sektory v cestovním ruchu v oblasti propagace regionu. To vše s ohledem na atraktivitu regionu a možností zaměstnání více pracovníků.

OPATŘENÍ:

1.1. Turistická infrastruktura

AKTIVITY:

- 1.1.1 Výstavba, rozšíření, rekonstrukce a zkvalitňování ubytovacích a stravovacích kapacit, včetně jejich vybavování a dovybavování
- 1.1.2 Výstavba, rekonstrukce a zkvalitňování služeb a atraktivit v CR, včetně jejich vybavování a dovybavování (např. koupaliště, adrenalinové parky, wellness centra, cyklo a hypo stezky aj.)
- 1.1.3 Studie služeb případně projektová dokumentace, analýzy potřeby služby/zařízení v CR v regionu (PRO ŽADATELE), jako nezbytný podklad pro realizaci následného projektu.
- 1.1.4 Řešení bezbariérovosti

OPATŘENÍ:

1.2. Podpora služeb v cestovním ruchu

AKTIVITY:

- 1.2.1 Zvyšování a zlepšování kvality služeb v cestovním ruchu

1.2.2 Zvyšování a zkvalitňování vzdělání zaměstnanců v CR (rozvoj lidských zdrojů)

OPATŘENÍ:

1.3. Podpora spolupráce v cestovním ruchu

AKTIVITY:

- 1.3.1 Podpora spolupráce mezi podnikateli v cestovním ruchu
- 1.3.2 Podpora spolupráce mezi jednotlivými sektory, jichž se dotýká CR (podnikatelé, veřejná správa, NNO, školy – možnost PPP)

OPATŘENÍ:

1.4. Podpora bohatství regionu pro využití v cestovním ruchu

AKTIVITY:

- 1.4.1 Rekonstrukce a obnova historických, přírodních, technických a jiných památek, vč. mapování a studií
- 1.4.2 Podpora prezentování hrdosti k regionu (např. výstavy, přednášky, tradiční řemesla, trhy atd.)

OPATŘENÍ:

1.5. Jednotná podpora propagace regionu

AKTIVITY:

- 1.5.1 Podpora propagace a prezentace regionu, která je zaměřená na jednotlivé cílové skupiny
- 1.5.2 Studie služeb případně projektová dokumentace, analýzy potřeby služby/zařízení v CR v regionu
- 1.5.3 Vytyčení a následná propagace prioritních atraktivit regionu (jednotné logo, grafika, internetový portál atd.)
- 1.5.4 Podpora spolupráce v propagaci a prezentaci regionu mezi jednotlivými organizacemi v CR a společné zastupování regionu

OPATŘENÍ:

1.6. Podpora Informačních center

AKTIVITY:

- 1.6.1 Výstavba, rekonstrukce a vybavování informačních center
- 1.6.2 Zkvalitňování a rozšiřování služeb poskytovaných IC
- 1.6.3 Podpora spolupráce a propojování mezi IC
- 1.6.4 Zvyšování kvalifikace pracovníků v IC

PRIORITA:

2. KULTURNÍ DĚDICTVÍ

CÍL PRIORITY:

Cílem je zachování a obnova kulturního dědictví, historických památek a původní architektury v regionu. Informování veřejnosti o kulturním dědictví se záměrem vybudování pozitivního vztahu a hrdosti k regionu.

OPATŘENÍ:

2.1. Podpora údržby a obnovy historických památek a původní architektury

AKTIVITY:

- 2.1.1 Údržba, rekonstrukce a obnova historických památek a původní architektury
- 2.1.2 Mapování, studie, projektová dokumentace, analýzy

- 2.1.3 Podpora využívání historických památek a původní architektury ke kulturním, společenským a vzdělávacím účelům
- 2.1.4 Podpora muzeí a expozic

OPATŘENÍ:

2.2. Podpora hmotného a nehmotného dědictví a tradiční kultury regionu

AKTIVITY:

- 2.2.1 Podpora cílené informovanosti a propagace kulturního dědictví
- 2.2.2 Podpora budování pozitivního vztahu veřejnosti ke kulturnímu dědictví, historickým památkám a původní architektuře
- 2.2.3 Podpora obnovy tradic a kořenů
- 2.2.4 Podpora spolupráce mezi veřejným, neziskovým a soukromým sektorem se zaměřením na kulturní dědictví

OBLAST: ZEMĚDĚLSTVÍ, LESNICTVÍ A RYBOLOV

PRIORITA:

3. ZEMĚDĚLSTVÍ, LESNICTVÍ A RYBOLOV

CÍL PRIORITY:

Cílem je vyvážené a udržitelné zemědělství s důrazem na navazující regionální zpracovatelský průmysl a podpora místních produktů v regionu. Podpora a rozvoj spolupráce v oblasti lesnictví mezi vlastníky lesa a zpracovateli dřeva. Podpora a rozvoj agroturistiky, rybníkařství a rybolov.

OPATŘENÍ:

3.1. Moderní zemědělské stavby a technologie

AKTIVITY:

- 3.1.1 Investice do zemědělských staveb, technologií a techniky - rekonstrukce a výstavba nových staveb včetně nezbytného zázemí stavby/staveb
- 3.1.2 Podpora ekologického využití odpadů ze zemědělství (např. pro vytápění budov, atd.)
- 3.1.3 Zpracování studií, analýz a projektových dokumentací

OPATŘENÍ:

3.2. Kvalitní zemědělské a potravinářské produkty, regionální trh

AKTIVITY:

- 3.2.1 Podpora výroby a prodeje regionálních produktů
- 3.2.2 Investice do zpracovatelských provozů zejména z regionálních surovin, podporující moderní technologie a inovaci
- 3.2.3 Podpora nákupu genetického materiálu pro zlepšení úrovně produkce
- 3.2.4 Podpora rozšíření sortimentu zemědělských produktů s ohledem na specifika regionu

OPATŘENÍ:**3.3. Rozvinutý regionální trh****AKTIVITY:**

- 3.3.1 Investice pro podporu prodeje produktů (farmářské prodejny, trhy, prodeje ze dvora atd.)
- 3.3.2 Nákup zařízení a vybavení pro podporu přímého prodeje
- 3.3.3 Podpora spolupráce a síťování při prodeji produktů, vč. certifikace
- 3.3.4 Podpora informování a propagace o regionální produkci

OPATŘENÍ:**3.4. Podpora lesnictví****AKTIVITY:**

- 3.4.1 Investice do produkční funkce lesa, lesnických staveb, technologií a techniky – rekonstrukce a výstavba nových staveb včetně nezbytného zázemí stavby/staveb
- 3.4.2 Podpora mimoprodukčních funkcí lesa
- 3.4.3 Podpora spolupráce mezi vlastníky lesa a regionálními zpracovateli dřeva
- 3.4.4 Investice do malého a středního zpracovatelského průmyslu v oblasti dřevovýroby
- 3.4.5 Nákup zařízení a vybavení pro malý a střední zpracovatelský průmyslu v oblasti dřevovýroby
- 3.4.6 Podpora prodeje výrobků z dřeva
- 3.4.7 Podpora ekologického využití odpadů z lesnictví (např. pro vytápění budov, atd.)
- 3.4.8 Podpora práce s mládeží

OPATŘENÍ:**3.5. Podpora rybníkářství a rybolovu****AKTIVITY:**

- 3.5.1 Investice, nákup zařízení a vybavení pro rozvoj rybníkářství a rybolovu
- 3.5.2 Investice do údržby a rekonstrukce staveb
- 3.5.3 Podpora prodeje produktů z rybníkářství a rybolovu
- 3.5.4 Podpora nákupu genetického materiálu pro zlepšení úrovně produkce
- 3.5.5 Podpora práce s mládeží
- 3.5.6 Ochrana před škůdci

OPATŘENÍ:**3.6. Podpora agroturistiky jako doplňkové služby pro zemědělskou prvovýrobu****AKTIVITY:**

- 3.6.1 Investice, nákup zařízení a vybavení pro agroturistiku
- 3.6.2 Výstavba a rekonstrukce budov pro agroturistiku
- 3.6.3 Podpora spolupráce, informování a propagace

OBLAST: ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

PRIORITA:

4. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

CÍL PRIORITY:

Cílem je zachování a zlepšování kvality životního prostředí v regionu s principem udržitelného rozvoje. Skloubení požadavku na využívání přírody, přírodních zdrojů a krajiny s udržení co nejvíce čisté přírody, která je jednou ze silných stránek regionu.

OPATŘENÍ:

4.1. Zlepšování kvality ŽP a odstraňování ekologických zátěží

AKTIVITY:

- 4.1.1 Investice směřující ke zlepšení čistoty vod, ovzduší a přírody
- 4.1.2 Investice směřující ke snižování hlukového a světelného znečištění
- 4.1.3 Investice směřující k využívání případně odstraňování brownfieldů
- 4.1.4 Investice směřující k lepšímu zastiňování odpadového hospodářství, vč. odstraňování černých skládek
- 4.1.5 Podpora mezinárodní spolupráce v oblasti odpadového hospodářství a životního prostředí

OPATŘENÍ:

4.2. Podpora hromadné dopravy jako menšího zdroje škodlivin

AKTIVITY:

- 4.2.1 Podpora investic směřující k zachování, zvýšení a zkvalitňování veřejné dopravy
- 4.2.2 Podpora služeb směřující k zachování, zvýšení a zkvalitňování veřejné dopravy
- 4.2.3 Podpora spolupráce vedoucí k rozvoji bezmotorové dopravy (směřující k rozvoji např. cyklo\eko\ski busů)

OPATŘENÍ:

4.3. Protipovodňová ochrana a zvyšování retenční schopnosti krajiny

AKTIVITY:

- 4.3.1 Investice směřující k vybudování a zlepšení protipovodňových ochrann
- 4.3.2 Investice směřující k zabraňování erozi půdy
- 4.3.3 Investice do zvyšování retenční schopnosti krajiny
- 4.3.4 Studie, analýzy, projektové dokumenty

OPATŘENÍ:

4.4. Ochrana přírodních atraktivit

AKTIVITY:

- 4.4.1 Investice směřující k zachování, opravě a ochraně a propagaci přírodních atraktivit

OPATŘENÍ:**4.5. Environmentální vzdělávání****AKTIVITY:**

- 4.5.1 Investice směřující k vybudování, dobudování, vybavení a dovybavení prostor pro environmentální výchovu
- 4.5.2 Podpora propagace a informování o environmentální výchově
- 4.5.3 Podpora aktivit směřující k osvětě občanů a návštěvníků regionu o ochraně přírody

OBLAST: SOCIÁLNÍ INFRASTRUKTURA A SÍŤOVÁNÍ**PRIORITA:****5. ZDRAVOTNICTVÍ****CÍL PRIORITY:**

Cílem je zlepšení situace v oblasti zdravotnictví. Zajištění kvalitní a dostupné zdravotní i následné péče pro občany v celém regionu. Zlepšení informovanosti občanů o svém zdraví. Kladení důrazu na prevenci v oblasti zdravotnictví a poskytování přednemocniční neodkladné péče.

OPATŘENÍ:**5.1. Infrastruktura pro zdravotnictví a následnou péči****AKTIVITY:**

- 5.1.1 Nákup, výstavba, rekonstrukce a úprava ploch a prostor
- 5.1.2 Nákup, modernizace a obnova vybavení a zařízení (např.: nákup školicích potřeb, studijní materiál)
- 5.1.3 Studie služeb, případně projektová dokumentace, analýzy potřebnosti
- 5.1.4 Podpora vzniku a provozu hospicové péče

OPATŘENÍ:**5.2. Podpora a rozvoj zdravotnictví, lázeňské, psychiatrické a dlouhodobé péče****AKTIVITY:**

- 5.2.1 Osvěta občanů při péči o zdraví a možnostech léčebných, lázeňských, psychiatrických a dlouhodobých služeb (doptat Kociánové zda je to správně)
- 5.2.2 Podpora spolupráce mezi zdravotnickými a sociálními zařízeními
- 5.2.3 Vzdělávání poskytovatelů služeb (např.: školicí středisko)
- 5.2.4 Vzdělávání v oblasti prevence a zdravotnictví pro laickou i odbornou veřejnost

PRIORITA:**6. INTEGROVANÝ ZACHRANNÝ SYSTÉM****CÍL PRIORITY:**

Cílem je udržet a rozvíjet funkční a akceschopný integrovaný záchranný systém kvantitativně a kvalitativně dimenzovaný rovnocenně k ostatním regionům v ČR. Posílení informovanosti, vzdělanosti a připravenosti široké veřejnosti k řešení krizových situací a vzájemné spolupráci s IZS. Zvyšování úrovně technického i personálního zajištění a zázemí složek IZS.

OPATŘENÍ:**6.1. Infrastruktura pro integrovaný záchranný systém****AKTIVITY:**

- 6.1.1 Budování, rozšiřování modernizace stanovišť ZZS, služeben PČR, požárních zbrojnic a infrastruktury ostatních složek IZS
- 6.1.2 Obnova mobilní požární techniky JSDHO
- 6.1.3 Nákup, modernizace a obnova vybavení a technického zařízení pro IZS
- 6.1.4 IT sítě (optické vlákno) propojení složek IZS
- 6.1.5 Informační systém při krizových událostech (cílené SMS zprávy, GPS navigace atd.)
- 6.1.6 Vytvoření ploch pro techniku složek IZS (odstavné zálivy na sídlištích)
- 6.1.7 Vytváření pracovních míst pro členy JSDHO

OPATŘENÍ:**6.2. Prevence a výchova v oblasti IZS****AKTIVITY:**

- 6.2.1 Vzdělávání a prohlubování znalostí a dovedností složek IZS
- 6.2.2 Podpora výchovy mládeže v oblasti IZS
- 6.2.3 Podpora propagace a prezentace složek IZS pro širokou veřejnost (přednášky, prop. materiály atd.)
- 6.2.4 Podpora preventivních a podpůrných opatření pro obce v oblasti veřejného pořádku (kamerové systémy, obecní strážníci, asistenti prevence kriminality, atd.)

OPATŘENÍ:**6.3. Podpora spolupráce****AKTIVITY:**

- 6.3.1 Podpora spolupráce složek IZS s neziskovým, veřejným i podnikatelským sektorem
- 6.3.2 Podpora přeshraniční spolupráce se složkami IZS

PRIORITA:**7. SOCIÁLNÍ OBLAST****CÍL PRIORITY:**

Cílem je zkvalitnění a udržení kvality života obyvatel území se zacílením na sociálně potřebné (zejména seniory, zdravotně postižené vč. jejich blízkých a sociálně potřebné) a jejich kvalitního zapojení do komunitního života s ohledem na negativní demografický vývoj a geografickou polohu.

OPATŘENÍ:**7.1. Infrastruktura pro sociální služby****AKTIVITY:**

- 7.1.1 Výstavba prostor pro poskytování sociálních služeb včetně služeb návazných (např. hospic)
- 7.1.2 Rekonstrukce prostor pro poskytování sociálních služeb
- 7.1.3 Vybavování a dovybavování sociálních zařízení a
- 7.1.4 Výstavba a rekonstrukce kapacit pro bydlení, pro sociálně potřebné (seniory, sociálně slabé atd.)
- 7.1.5 Studie služeb případně projektová dokumentace, analýzy potřebnosti služby/zařízení
- 7.1.6 Řešení bezbariérovosti

OPATŘENÍ:**7.2. Poskytování sociálních a návazných služeb****AKTIVITY:**

- 7.2.1 Dostupné a kvalitní sociálních a návazné služby (např. terénní ošetrovatelská služba, pobytové služby atd.)
- 7.2.2 Podpora zkvalitnění a rozšíření služeb stávajících poskytovatelů
- 7.2.3 Podpora dobrovolnické činnosti v oblasti soc. služeb
- 7.2.4 Zvýšení dostupnosti a kvality kompenzačních pomůcek
- 7.2.5 Podpora návazných a fakultativních služeb poskytovatelů soc. služeb

OPATŘENÍ:

7.3. Komplexní péče o soc. slabé a provázanost služeb

AKTIVITY:

- 7.3.1 Poradenská a informační aktivita pro sociální a zdravotní služby
- 7.3.2 Poradenská a informační aktivity pro sociálně slabé a jejich blízké při tíživé životní situaci
- 7.3.3 Podpora spolupráce mezi poskytovateli soc. a zdravotních služeb navzájem
- 7.3.4 Podpora spolupráce (mezisektorové) mezi poskytovateli soc. služeb, veřejnou správou, podnikateli, NNO a dobrovolníky

PRIORITA:

8. ŠKOLSTVÍ

CÍL PRIORITY:

Cílem je zvyšování kvality a dostupnosti vzdělávání na Jesenicku. Prohlubování spolupráce mezi školami navzájem i spolupráce s ostatními sektory.

OPATŘENÍ:

8.1. Infrastruktura

AKTIVITY:

- 8.1.1 Vybudování venkovních sportovních areálů (např. běžecké dráhy)
- 8.1.2 Bezbariérovost školských zařízení (vč. vybavení)
- 8.1.3 Investice směřující k zvyšování bezpečnosti a hygieně
- 8.1.4 Obnova a modernizace vzdělávacích pomůcek
- 8.1.5 Rekonstrukce, vybavení a obnova hracích prvků a potřeb v mateřských školách
- 8.1.6 Rekonstrukce, vybavení a obnova hracích prvků a potřeb pro zájmové vzdělávání žáků (např. pro Duhu, ZUŠ)
- 8.1.7 Rekonstrukce, vybavení a modernizace školních zahrad a skleníků
- 8.1.8 Technické vybavení pro střední a základní školy

OPATŘENÍ:

8.2. Spolupráce IZS se školstvím (branná výchova, zdravotní výchova, prevence)

AKTIVITY:

- 8.2.1 Zlepšení komunikace se zdravotními středisky – vzdělávání pedagogů ve školách
- 8.2.2 Pořízení vybavení a vzdělávacích pomůcek (např. dataprojektor)

OPATŘENÍ:

8.3. Spolupráce mezi školami, NNO, podnikateli a veřejným sektorem

AKTIVITY:

- 8.3.1 Společné sportovní a jiné kurzy, vč. nákupu vybavení
- 8.3.2 Vznik a činnost plavecké školy
- 8.3.3 Spolupráce škol a podnikatelů ve vztahu k uplatnění žáků a studentů na trhu práce (dílny v konkrétní firmě – exkurze)
- 8.3.4 Podpora různých exkurzí i mimo region

- 8.3.5 Metodická spolupráce mezi školami
- 8.3.6 Středisko služeb pro školy a školská zařízení (1 pro více škol, např. IT, právní atd.)

OPATŘENÍ:

8.4. Budování vztahu k regionu (už od mateřských škol)

AKTIVITY:

- 8.4.1 Vznik materiálů pro regionální patriotismus

PRIORITA:

9. KOMUNITNÍ ŽIVOT

CÍL PRIORITY:

Rozvoj, podpora a větší zapojení všech obyvatel regionu do komunitního života se zacílením i na mladé občany, děti a budování pozitivního vztahu k regionu a přeshraniční spolupráce.

OPATŘENÍ:

9.1. Obnova a rozvoj komunitního života

AKTIVITY:

- 9.1.1 Zapojení všech věkových kategorií do komunitního života
- 9.1.2 Podpora dobrovolnictví
- 9.1.3 Zapojení nových obyvatel obcí do komunitního života
- 9.1.4 Podporování vztahu a úcty k regionu
- 9.1.5 Tvorba strategií se zapojením veřejnosti
- 9.1.6 Obnova a udržování tradic
- 9.1.7 Podpora spolupráce mezi organizacemi v regionu, mezi regiony a přeshraniční spolupráce

OPATŘENÍ:

9.2. Infrastruktura pro rozvoj komunitního života

AKTIVITY:

- 9.2.1 Výstavba a rekonstrukce prostor pro komunitní život (multifunkční kulturní domy, atd.)
- 9.2.2 Podpora aktivit zapojující komunitu k rozvoji regionu

OPATŘENÍ:

9.3. Podpora komunitního života

AKTIVITY:

- 9.3.1 Informování občanů o komunitě
- 9.3.2 Podpora spolupráce (mezisektorové) mezi veřejnou správou, podnikateli, NNO a dobrovolníky (občany)
- 9.3.3 Koordinace obdobných aktivit

OPATŘENÍ:

9.4. Rozvoj lidských zdrojů pro spolky a komunitu v celém regionu

AKTIVITY:

- 9.4.1 Školení, semináře, poradenská činnost, lektorská činnost, atd.
- 9.4.2 Pořízení vybavení a režijní náklady pro činnost komunity
- 9.4.3 Výměna zkušeností s nadregionálním a mezinárodním významem

OPATŘENÍ:**9.5. Podpora kultury, sportu, společenského života, ekologických a volnočasových aktivit apod.**

- 9.5.1 Pořízení vybavení, režijní náklady, drobné stavební úpravy
- 9.5.2 Podpora spolupráce mezi organizacemi

PRIORITA:**10. VOLNOČASOVÉ AKTIVITY****CÍL PRIORITY:**

Cílem je podpora udržení spolkového života v obcích regionu, podpora aktivních občanů, motivace pro postupné zapojení dalších občanů do volnočasových aktivit. Prevence kritických jevů u dětí a mládeže, zapojení střední generace i seniorů do života obcí. Vytvoření, udržování a podpora tradic v regionu a budování pozitivního vztahu k regionu.

OPATŘENÍ:**10.1. Infrastruktura pro volnočasové aktivity****AKTIVITY:**

- 10.1.1 Rekonstrukce a opravy multifunkčních prostor (např.: klubovny)
- 10.1.2 Rekonstrukce a opravy zázemí pro spolkovou činnost
- 10.1.3 Vybavení a dovybavení pro volnočasové aktivity
- 10.1.4 Podpora vzniku Komunitních škol
- 10.1.5 Výstavba a rekonstrukce venkovních a vnitřních prostor pro sportovní využití (např. skatepark, venkovní fitness)
- 10.1.6 Rekonstrukce, vybavení a dovybavení knihoven a ZUŠ
- 10.1.7 Projektová dokumentace, studie služeb, analýzy potřeby služby/zařízení, projektové žádosti

OPATŘENÍ:**10.2. Podpora pestré nabídky volnočasových aktivit****AKTIVITY:**

- 10.2.1 Podpora prezentace jednotlivých aktivit a zařízení
- 10.2.2 Podpora spolupráce veřejného sektoru a neziskových organizací
- 10.2.3 Podpora volnočasových aktivit ve vztahu k dětem a mládeži, seniorů i dospělých
- 10.2.4 Podpora dobrovolnické činnosti
- 10.2.5 Obnovovaná a vytváření tradic a budování vztahu k regionu
- 10.2.6 Podpora vzniku a činnosti Komunitních škol

OPATŘENÍ:**10.3. Lidské zdroje****AKTIVITY:**

- 10.3.1 Podpora vzdělávání pracovníků a dobrovolníků volnočasových aktivit (např. kurz první pomoci, účetnictví, projektová činnost atd.)
- 10.3.2 Podpora vyhledávání dobrovolníků

OBLAST: TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

PRIORITA:

11. TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

CÍL PRIORITY:

Cílem je zpřístupnění, zkvalitnění a udržení technického standardu regionu pro občany, turisty a investory.

OPATŘENÍ:

11.1. Dopravní infrastruktura

AKTIVITY:

- 11.1.1 Oprava silnic I., II., III. třídy, místních a účelových komunikací
- 11.1.2 Vybudování a dobudování bezbariérových chodníků
- 11.1.3 Vybudování a dobudování bezbariérových autobusových zastávek
- 11.1.4 Vybudování, dobudování o opravy přechodů pro chodce dle legislativy
- 11.1.5 Vybudování a dobudování dopravního bezpečnostního opatření
- 11.1.6 Vybudování tunelu pod Červenohorským sedlem Časové zkrácení dopravní dostupnosti (např. tunel pod ČS)
- 11.1.7 Vybudování, dobudování a opravy obchvatů obcí
- 11.1.8 Vybudování, dobudování a opravy parkovacích ploch
- 11.1.9 Opravy a vybudování železničních přejezdů
- 11.1.10 Podpora budování cyklostezek

OPATŘENÍ:

11.2. Cílené zaměření infrastruktury pro veřejný život

AKTIVITY:

- 11.2.1 Vybudování a rekonstrukce odpočinkových míst se zaměřením na turistické a cyklostezek
- 11.2.2 Vybudování, rekonstrukce, vybavení a dovybavení dětských hřišť
- 11.2.3 Vybudování, rekonstrukce, vybavení a dovybavení multifunkčních zařízení (sportovní a kulturní)
- 11.2.4 Vybudování, dobudování a rekonstrukce vodovodů a kanalizací
- 11.2.5 Rekonstrukce a vybudování veřejných rozhlasů
- 11.2.6 Vybudování, dobudování a rekonstrukce veřejného osvětlení
- 11.2.7 Vybudování, dobudování a rekonstrukce podzemního vedení
- 11.2.8 Vybudování, dobudování a opravy protihlukových stěn

OBLAST: ZAMĚŠTNANOST A PODNIKÁNÍ

PRIORITA:

12. ZAMĚŠTNANOST

CÍL PRIORITY:

Cílem je udržení a zvýšení zaměstnanosti ke stabilizaci obyvatelstva v regionu. Zastavení odlivu kvalifikovaného obyvatelstva a zastavení kumulace nekvalifikovaných obyvatelů.

OPATŘENÍ:**12.1. Podpora malého a středního podnikání****AKTIVITY:**

- 12.1.1 Pořizování a modernizace vybavení za účelem zachování a vytvoření nových pracovních míst
- 12.1.2 Podpora klastrů a podnikatelských inkubátorů

OPATŘENÍ:**12.2. Rekonstrukce projektů EU a aktivní politiky zaměstnanosti s využitím pro zaměstnavatele****AKTIVITY:**

- 12.2.1 Vychovávání zaměstnanců u zaměstnavatelů i formou rekvalifikace
- 12.2.2 Cílené rekvalifikace (příprava zaměstnanců dle požadavků místního trhu) vč. spolupráce s Úřadem práce
- 12.2.3 Podpora praxe u zaměstnavatelů

OPATŘENÍ:**12.3. Podpora sociálních podniků a zdravotně znevýhodněných a jinak znevýhodněných osob****AKTIVITY:**

- 12.3.1 Zakládání a podpora sociálních podniků (např.: zemědělské)
- 12.3.2 Nákup technologií a vybavení
- 12.3.3 Školení a vzdělávání pro zaměstnance v soc. podniku

PRIORITA:**13. PODNIKÁNÍ****CÍL PRIORITY:**

Cílem je zlepšení situace pro oblast podnikání v regionu s důrazem na malé a střední podniky se zaměřením na inovativní využití místních zdrojů. Propojení a zlepšení komunikace mezi potenciálními zaměstnanci a zaměstnavateli vč. kvalifikace. Vytvoření podmínek pro vytvoření a udržení tržních míst. Zlepšení komunikace i mezi výrobcí a prodejci místního zboží a služeb. Podpora regionálních produktů, a to jak při výrobě tak i prodeji na místním trhu.

OPATŘENÍ**13.1. Infrastruktura pro podnikání malých a středních podniků****AKTIVITY:**

- 13.1.1 Nákup, výstavba, rekonstrukce a úprava ploch a prostor pro podnikání
- 13.1.2 Nákup, modernizace a obnova vybavení a zařízení pro vznik a rozvoj podnikání
- 13.1.3 Studie služeb případně projektová dokumentace, analýzy potřeby (ziskovosti) podnikatelského záměru

OPATŘENÍ:**13.2. Podpora a rozvoj malého a středního podnikání a služeb převážně se zaměřením na regionální produkci****AKTIVITY:**

- 13.2.1 Propagace a prezentace firem a jejich produktů. Zaměřenou jak na firmy a veřejnou sféru, tak i občany.
- 13.2.2 Podpora spolupráce mezi místními firmami – zasíťování (výroba místního produktu a jeho prodeje v místních obchodech, či do zařízení cestovního ruchu)
- 13.2.3 Zlepšování komunikace mezi potenciálními zaměstnanci, podnikateli a vzdělávacími institucemi, tak aby nabídka odpovídala poptávce.
- 13.2.4 Zlepšování spolupráce mezi veřejným sektorem a podnikateli vedoucí k odbourávání bariér pro podnikání a větší informovanosti o právech a povinnostech podnikatelů. (ombudsman)

12.3. Návaznost na strategické dokumenty

Aktivita Integrované strategie rozvoje území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko nejsou v rozporu s územními plány i dalšími územně-plánovacími dokumenty obcí a také se Zásadami územního rozvoje Olomouckého kraje.

Realizované strategie nadregionálního charakteru

- Akční plán pro biomasu v ČR 2012 - 2020
- Aktualizace Státní kulturní politiky na léta 2013-2014 s výhledem na roky 2015-2020
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávání soustavy ČR 2011 – 2015
- Dohoda o partnerství
- Dopravní politika ČR 2005-2013
- Dopravní sektorové strategie – 1.fáze, horizont do roku 2013 (2010)
- Evropa 2020
- Koncepce památkové péče v ČR 2011-2016
- Koncepce podpory malých a středních podnikatelů 2014 - 2020
- Koncepce podpory transformace pobytových sociálních služeb 2007-2013
- Koncepce požární prevence ČR 2012 - 2016
- Koncepce řešení problematiky ochrany před povodněmi v ČR s využitím technických a přírodních opatření (2010)
- Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže 2007 - 2013
- Národní akční plán ČR pro energii z obnovitelných zdrojů 2010-2020
- Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí 2013 - 2017
- Národní inovační strategie ČR 2012 - 2020
- Národní koncepce podpory rodin s dětmi (2008)
- Národní politika výzkumu, vývoje a inovací 2009-2015
- Národní program rozvoje vzdělávání v ČR - Bílá kniha (2001)
- Národní strategický plán rozvoje venkova 2007 - 2013
- Národní strategie bezpečnosti silničního provozu 2011-2020
- Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy (2004)
- NEHAP ČR - Národní akční plán zdraví a životního prostředí
- Obnovená strategie EU pro udržitelný rozvoj
- Plán odpadového hospodářství ČR 2003 - 2012
- Politika ochrany klimatu ČR 2009-2020
- Politika územního rozvoje ČR 2008
- Priority rozvoje sociálních služeb pro období 2009 - 2012
- Rámec programů udržitelné spotřeby a výroby ČR (2006)
- Státní energetická koncepce ČR 2010-2030
- Státní politika životního prostředí ČR 2012 - 2020
- Státní program ochrany přírody a krajiny ČR 2009-2020
- Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR
- Strategie celoživotního učení ČR 2007 - 2015
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR
- Strategie ochrany před povodněmi pro území ČR (2000)
- Strategie podpory dopravní obsluhy území (2005)

- Strategie podpory využití potenciálu kulturního dědictví 2014+
- Strategie prevence kriminality 2012-2015
- Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže 2009 - 2012
- Strategie pro růst - české zemědělství a potravinářství v rámci Společné zemědělské politiky EU po roce 2013
- Strategie regionálního rozvoje 2014-2020
- Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj ČR 2008-2015
- Územní agenda EU 2020
- Zásady státní lesnické politiky (2012)
- Zdraví 21 - Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR

Strategické dokumenty Olomouckého kraje

- Analytický část koncepce rozvoje venkova Olomouckého kraje
- IPRÚ Jesenicka
- Koncepce environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty Olomouckého kraje
- Koncepce ochrany přírody a krajiny pro území Olomouckého kraje
- Koncepce optimalizace rozvoje silniční sítě II. a III. třídy Olomouckého kraje do r. 2020
- Koncepce rozvoje tělovýchovy a sportu v Olomouckém kraji
- Koncepce zemědělské politiky a rozvoje venkova v OK
- Program rozvoje cestovního ruchu Olomouckého kraje 2014-2020
- Program rozvoje Olomouckého kraje 2012-2015
- Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje
- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Olomouckém kraji pro rok 2011-2014
- Zásady územního rozvoje

SEZNAM TABULEK A OBRÁZKŮ

Tabulka 1: Složení Správní rady MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, o.p.s.	7
Tabulka 2: Složení Dozorčí rady MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, o.p.s.	8
Tabulka 3: Složení Programového výboru MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko	8
Tabulka 4: Složení Programového výboru MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko	9
Tabulka 5: Složení Monitorovacího výboru MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko	9
Tabulka 6: Mikroregiony na území MAS VP pro Jesenicko	14
Tabulka 7: Základní údaje území MAS	15
Tabulka 8: Klimatická charakteristika území MAS VP pro Jesenicko.....	17
Tabulka 9: Historie území MAS v datech.....	20
Tabulka 10: Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých obcích MAS VP pro Jesenicko v letech 1993 - 2013.....	22
Tabulka 11: Přirozený přírůstek a migrace obyvatel na území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko v roce 2012.....	23
Tabulka 12: Věková struktura obyvatel MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko	25
Tabulka 13: Průměrný věk mužů a žen na území MAS VP pro Jesenicko a Olomouckým krajem v letech 2003-2014.....	26
Tabulka 14: Nejvyšší dosažené vzdělání obyvatelstva v jednotlivých obcích MAS v roce 2011	27
Tabulka 15: Faktory a stav chudoby dle MAS na území Olomouckého kraje	31
Tabulka 16: Technická infrastruktura v jednotlivých obcích MAS.....	33
Tabulka 17: Počet evidovaných vozidel na území MAS.....	35
Tabulka 18: Zabezpečení zdravotní péče na území MAS	36
Tabulka 19: Počet zdravotních zařízení v jednotlivých obcích na území MAS.....	37
Tabulka 20: Sociální služby v jednotlivých obcích na území MAS.....	38
Tabulka 21: Počet kulturních zařízení v jednotlivých obcích MAS.....	40
Tabulka 22: Počet sportovních zařízení v jednotlivých obcích MAS	42
Tabulka 23: Počet domů a bytů v jednotlivých obcích MAS.....	43
Tabulka 24: Přehled bytů a domů na území MAS	44
Tabulka 25: Územní vybavenost v jednotlivých obcích MAS	45
Tabulka 26: Kriminalita na území MAS v letech 2005-2012.....	46
Tabulka 27: Počet tun odvezeného odpadu v jednotlivých obcích na území MAS v roce 2013	48
Tabulka 28: Registr emisí a zdrojů znečištění ovzduší na území MAS VP pro Jesenicko v roce 2012.....	50
Tabulka 29: Překročení emisí na území MAS VP pro Jesenicko ve srovnání s Olomouckým krajem v roce 2012.....	50
Tabulka 30: Rizikovitost útvarů povrchových vod tekoucích na území MAS VP pro Jesenicko	51
Tabulka 31: Rizikovitost útvarů povrchových vod tekoucích na území MAS VP pro Jesenicko.....	52
Tabulka 32: Plocha zemědělské půdy a lesní půdy (v ha) v letech 2003-2012	53
Tabulka 33: Rozloha typů půd (v ha) v jednotlivých obcích na území MAS VP pro Jesenicko	54
Tabulka 34: Plocha záplavových území Q ₁₀₀ na v jednotlivých obcích MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko.....	57
Tabulka 35: Způsob vytápění a používaná energie k vytápění v na území MAS VP pro Jesenicko	59
Tabulka 36: Natura 2000 na území MAS	61
Tabulka 37: Koefficient ekologické stability v jednotlivých obcích MAS	63
Tabulka 38: Počet ubytovacích zařízení na území MAS	65
Tabulka 39: Největší firmy na území MAS.....	67
Tabulka 40: Rozloha (v ha) typů půd v jednotlivých obcích na území MAS.....	68
Tabulka 41: Ekonomické subjekty podle právní formy	69
Tabulka 42: Ekonomické subjekty podle počtů zaměstnanců.....	70

Tabulka 43: Územní plány obcí	71
Obrázek 1: Schéma organizace MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko	6
Obrázek 2: Území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko	13
Obrázek 3: Rozdělení obcí MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko do mikroregionů	14
Obrázek 4: Zjednodušená geologická mapa území MAS	16
Obrázek 5: Průměrná teplota vzduchu	17
Obrázek 6: Index stáří v jednotlivých obcích území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko v roce 2013	26
Obrázek 7: Mapa sociálně vyloučených lokalit na území MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko	29
Obrázek 8: Míra hmotné nouze v Olomouckém kraji	30
Obrázek 9: Podíl typů půd v jednotlivých obcích MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko	55
Obrázek 10: Povodí Odry	56
Obrázek 11: Mapa záplavového území	58
Obrázek 12: Struktura strategické části	82
Graf 1: Vývoj počtu obyvatel na území MAS v letech 1993 - 2013	21
Graf 2: Přirozený přírůstek a migrační saldo na území MAS VP pro Jesenicko v letech 2002 - 2012	24
Graf 3: Míra nezaměstnanosti na území MAS VP pro Jesenicko ve srovnání Olomouckým krajem v letech 2006-2013	32